

ONTWERP VAN DECREET OVER LEERSTEUN**Samenvatting**

Het voorliggend decreet heeft als doelstelling dat elke leerling in Vlaanderen de juiste ondersteuning krijgt. Het mikt op onderwijskwaliteit, maximale leerwinst en een optimale ontwikkeling voor alle leerlingen, met een model dat doenbaar en haalbaar blijft voor de schoolteams en alle andere betrokkenen.

Dit decreet vervangt het huidige M-Decreet, dat dezelfde nobele doelstellingen had, maar in de praktijk met tekortkomingen kampte. We maken daarom een aantal belangrijke nieuwe keuzes ten aanzien van het M-decreet en het huidige ondersteuningsmodel. We behouden integraal het beschikbare budget van het ondersteuningsmodel (> 190 miljoen euro jaarlijks) maar kiezen bewust voor een nieuwe richting zodat mensen en middelen veel minder versnipperd worden en veel efficiënter aangewend worden. Zo kunnen we met hetzelfde budget betere resultaten bereiken.

We kiezen voor het adagium: gewoon onderwijs als het kan en buitengewoon onderwijs als het nodig is. We verzoenen op deze manier het recht op inclusief kwaliteitsvol onderwijs voor de individuele leerling met het recht op kwaliteitsvol onderwijs voor elke leerling. De klassenraad neemt de finale beslissing over de toegang tot een school voor gewoon onderwijs. De school beoordeelt hierbij de (dis)proportionaliteit van de te treffen maatregelen.

We gaan schoolteams beter wapenen en ondersteunen om sterke brede basiszorg en verhoogde zorg aan te bieden. Er komt ook een beter aanbod voor leerlingen waarvan het CLB inschat dat ze bovenop de sterke brede basiszorg en de verhoogde zorg nog extra leersteun nodig hebben. Mensen, middelen en expertise worden geconcentreerd in nieuwe leersteuncentra, die anders georganiseerd zijn dan de huidige ondersteuningsnetwerken. We kiezen voor een beperkt aantal leersteuncentra die de mogelijkheden maximaal bundelen én garanderen met een voldoende kritische massa. Scholen voor gewoon onderwijs kiezen vrij het leersteuncentrum waarbij ze willen aansluiten en nemen een belangrijke rol op in de leersteunraad. Zij brengen immers de middelen in. Jaarlijks kunnen ze kiezen om hun middelen in dat leersteuncentrum onder te brengen waar hun noden optimaal beantwoord worden. Omdat scholen als het ware aandeelhouders worden in het leersteuncentrum, werkt het systeem ook responsabiliserend. We sturen het financieringsmodel ook bij zodat we de leerlingen en hun leerkrachten die nood hebben aan leersteun nog beter kunnen bereiken. De middelen moeten veel meer dan vandaag het geval is terecht komen in de klassen zelf.

Vlaanderenbreed creëren we consensus over kwaliteitsvolle leersteun, via een specifiek referentiekader. De pedagogische begeleidingsdiensten, de centra voor leerlingenbegeleiding en de onderwijsinspectie zetten in op het ondersteunen en toezicht houden op de kwaliteit van de leerlingenbegeleiding.

Vanuit de specifieke bezorgdheid omtrent de beschikbaarheid van expertise voor leerlingen met een motorische beperking, visuele beperking, auditieve beperking

of spraak- of taalontwikkelingsstoornis voorzien we de mogelijkheid voor een beperkt aantal scholen van het buitengewoon onderwijs die zich op een welzijns-campus bevinden om die specifieke leersteun achterliggend aan te bieden.

De leerondersteuners zelf krijgen voor het eerst echt stabiele arbeidsvoorwaarden. Concreet komt er één ambt van leerondersteuner. De bekwaamheidsbewijzen voor dit ambt worden ruim gelaten. Hierdoor geven we autonomie en vertrouwen aan de Leersteuncentra om een modern personeelsbeleid te voeren. Voor de meer dan 3.000 personeelsleden die momenteel reeds als ondersteuner aan de slag zijn, creëren we een mogelijkheid om over te stappen naar een leersteuncentrum, zodat zij perspectief krijgen op werkzekerheid. De ondersteuners die overstappen en vastbenoemd zijn of al beschikken over een TADD nemen dit mee in hun aanstelling als leerondersteuner.

Dit decreet leersteun heeft ook oog voor het buitengewoon onderwijs, dat zorgt voor kwaliteitsvol onderwijs aan leerlingen die nood hebben aan een doorgedreven ondersteuning in een aangepaste context gedurende de periode die nodig is. Scholen voor buitengewoon onderwijs stellen hoge doelen voor hun leerlingen en werken actief aan de mogelijkheid tot overstap of terugkeer naar het gewoon onderwijs. Er wordt daarom ingezet op meer samenwerking en afstemming tussen gewoon en buitengewoon onderwijs.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

In het regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024 werd de ambitie geformuleerd om leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften de juiste ondersteuning te geven op de juiste plaats. Om deze doelstelling te realiseren wordt in opvolging van het M-decreet een nieuw decreet vormgegeven: het decreet over leersteun.

Op 25 oktober 2019 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de nota "Naar een begeleidingsdecreet voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften" (VR 2019 2510 DOC.1123-1TER). In die nota werden een aantal belangrijke principes meegegeven voor het uitschrijven van een conceptnota leersteun.

Op 25 juni 2021 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de Conceptnota decreet leersteun¹ (VR 2021 2506 MED.0220-TER). In de conceptnota werden de krijtlijnen uitgezet voor het decreet over leersteun. Beleidsmaatregelen werden geformuleerd voor het gewoon onderwijs, voor de leersteun (de

¹ Informatie over de weg naar een decreet leersteun: <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/directies-en-administraties/onderwijsinhoud-en-leerlingenbegeleiding/basisonderwijs/zorgbeleid-leerlingenbegeleiding-en-clb/leerlingen-met-specifieke-onderwijsbehoeften/naar-een-decreet-leersteun-voor-leerlingen-met-specifieke-onderwijsbehoeften>

ondersteuning van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en hun leerkrachten in het gewoon onderwijs), en voor het buitengewoon onderwijs.

Het beleid omtrent leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften kadert binnen een internationaal rechtskader omtrent rechten van personen met een handicap. Het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (VRPH)² werd in 2009 door de Belgische overheden geratificeerd³. Dit VN-Verdrag omvat bepalingen omtrent onderwijs aan kinderen en jongeren met een handicap, waaronder de progressieve realisatie van inclusief onderwijs. Met de nota van 25 oktober 2019 en de conceptnota van 25 juni 2021 bevestigt de Vlaamse regering het principe van inclusie, maar wenst ze hierbij stapsgewijs te werken en de doelstellingen omtrent inclusie pragmatisch en realistisch in te vullen. Het creëren van voldoende maatschappelijk draagvlak en pedagogische houvast is cruciaal. Met het decreet over leersteun is het de intentie om verder te werken aan het draagvlak met het oog op een meer geleidelijke realisatie van inclusief onderwijs.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

De evaluaties van het M-decreet⁴ door departement Onderwijs en Vorming, van het ondersteuningsmodel⁵ door de commissie Struyf, de terreinverkenningen door de onderwijsinspectie⁶ en de onderwijsspiegel 2020⁷ brachten een aantal vaststellingen, sterktes en knelpunten naar voren. Op deze analyses werd verder gewerkt om in opvolging van het M-decreet een nieuw decreet over leersteun vorm te geven. In de conceptnota decreet leersteun werd voor het bepalen van de beleidsmaatregelen telkens vertrokken vanuit de knelpunten uit vermelde studies, om deze om te zetten in gerichte doelstellingen en concrete maatregelen.

De evaluatie van het huidige ondersteuningsmodel die werd uitgevoerd door de commissie Struyf (2019), bracht volgende knelpunten naar boven:

- het ondersteuningsmodel mist een stevige basis van brede basiszorg en verhoogde zorg in scholen voor gewoon onderwijs;
- het design van het ondersteuningsmodel is complex;
- het houdt risico's in voor een bestending van de handelingsverlegenheid in het gewoon onderwijs;
- er zijn risico's voor budgettaire beheersbaarheid en ongelijke behandeling met betrekking tot ondersteuning;
- de samenwerking tussen de actoren betrokken bij de ondersteuning wordt als weinig efficiënt beoordeeld;
- de ondersteuningsnetwerken missen een beleidsmatige pijler en er is nood aan een toekomstperspectief voor ondersteuners;
- een gezamenlijke visie ontbreekt.

---

² <http://ph.belgium.be/resource/static/files/uncrpd-nederlandse-vertaling-belgie.pdf>

³ Decreet van 8 mei 2009 houdende instemming met het verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, en het facultatief protocol bij het verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, opgemaakt in New York op 13 december 2006 <http://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1026298>

⁴ <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/tussentijdse-meta-evaluatie-m-decreet>

⁵ <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/evaluatie-van-het-ondersteuningsmodel-specifieke-onderwijsbehoeften>

⁶ <https://www.onderwijsinspectie.be/nl/verkenkend-onderzoek-ondersteuningsnetwerken-2019-en-2020>

⁷ <https://www.onderwijsinspectie.be/nl/jaarverslag-onderwijsspiegel>

Deze bevindingen bracht de commissie tot het formuleren van de volgende aanbevelingen op hoofdlijnen:

- versterk de brede basiszorg en verhoogde zorg;
- zorg voor een eenvoudig, duidelijk en transparant model van ondersteuning;
- zorg voor een meer efficiënte samenwerking en transparante communicatie;
- voorzie kwaliteitsvolle ondersteuning op maat;
- werk heldere en specifieke arbeidsvoorwaarden uit voor ondersteuners;
- zet blijvend en intensief in op de professionele ontwikkeling;
- betrek ouders en leerlingen meer;
- reflecteer kritisch over het handelingsgericht diagnostisch traject.

Het Regeerakkoord en de beleidsnota kondigden aan om op basis van de resultaten van deze evaluatie een definitief model voor ondersteuning uit te werken, als onderdeel van het nieuwe decreet dat zou worden opgemaakt (voorliggend decreet over leersteun).

Uit de verschillende rapporten en onderzoeken over het M-decreet en het ondersteuningsmodel werden een aantal belangrijke knelpunten geïdentificeerd, die de basis vormden voor het formuleren van de beleidsdoelstellingen en beleidsmaatregelen in de conceptnota, die hun beslag krijgen in het decreet over leersteun:

1. Er is nood aan een eenduidige en gedragen visie op kwaliteitsvolle ondersteuning en inclusie;
2. Scholen missen een krachtig beleid op niveau van de leerlingenbegeleiding;
3. De hoge verwachtingen van scholen naar externe ondersteuners staan in contrast met hun statuut;
4. Leerlingen en ouders worden nog onvoldoende betrokken bij de ondersteuning;
5. De co-creatie tussen gewoon en buitengewoon onderwijs, hét fundament van het ondersteuningsmodel, sputtert;
6. De systeemarchitectuur van het ondersteuningsmodel wringt;
7. De huidige financiering leidt tot een versnippering van middelen en een ongelijke behandeling van leerlingen.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

In de conceptnota decreet leersteun werden doelstellingen en beleidsmaatregelen voorgesteld voor het gewoon onderwijs, voor de leersteun aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en hun leerkrachten in het gewoon onderwijs, en voor het buitengewoon onderwijs.

Het betreft onderstaande doelstellingen en bijhorende beleidsmaatregelen:

1. Voor het gewoon onderwijs:

Doelstelling 1: Alle scholen realiseren een doeltreffend beleid op leerlingenbegeleiding. Het schoolteam beschikt over de nodige competenties om dit te realiseren.

Beleidsmaatregelen:

- De overheid zal bijkomend investeren in het versterken van de brede basiszorg en verhoogde zorg van het zorgcontinuüm in het gewoon onderwijs. Op die manier verwerven ze kennis en vaardigheden om een

verdere structurele versterking van het beleid op leerlingenbegeleiding vorm te geven op school.

- De leraren herkennen de specifieke onderwijsbehoeften van de leerlingen en slagen erin om in de fase van verhoogde zorg voor hun leerlingen te differentiëren, remediëren, compenseren en dispensereren om hen bij het gemeenschappelijk curriculum te houden.
- Door de verschillende professionaliseringsinitiatieven (vorming, collegiale visitatie, lesson study, ...) van schoolteamleden op elkaar af te stemmen, kunnen leraren, mentoren en directies winst boeken op het vlak van brede basiszorg en verhoogde zorg. Scholen nemen dit mee in hun professionaliseringsbeleid.
- Opdat de lerarenopleidingen professionals zouden afleveren op het vlak van brede basiszorg en verhoogde zorg ondersteunen we de lerarenopleidingen via pilootprojecten. We beogen de versterking van de handelingsvaardigheid van de toekomstige leraren om krachtige leeromgevingen te realiseren.

Doelstelling 2: De pedagogische begeleidingsdiensten en centra voor leerlingenbegeleiding zetten versterkt in op leerlingenbegeleiding met effect op de klasvloer. Ze geven verhoogde aandacht aan scholen die achterblijven.

Beleidsmaatregelen:

- Met de hiertoe reeds voorziene geormerkte middelen zetten de pedagogische begeleidingsdiensten in op de versterking van de brede basiszorg en de verhoogde zorg, met specifieke aandacht voor die scholen die er niet in slagen voldoende leerwinst te genereren bij de leerlingen. Ze nemen in hun begeleidingsplannen op welke acties ze ondernemen om met effect op de klasvloer de brede basiszorg en verhoogde zorg te versterken en hoe ze hiervoor netoverstijgend samenwerken. Ze voorzien hierin voldoende ruimte om met de concrete vragen van de scholen aan de slag te gaan. In hun jaarlijkse begeleidingsverslagen vinden we dan een overzicht van de gerealiseerde effecten op de klasvloer.
- Van de centra voor leerlingenbegeleiding verwachten we dat ze versterkt inzetten op hun kernprocessen signaalfunctie en consultatieve leerlingenbegeleiding. We vinden hun inspanningen en resultaten terug via een accurate registratie in LARS (leerlingen activiteiten en registratiesysteem).
- We zetten een initiatief op voor de versterking van de centra voor leerlingenbegeleiding op vlak van de consultatieve leerlingenbegeleiding, alsook op de uitwerking van kwaliteitsvolle handelingsgerichte diagnostische trajecten, handelingsgerichte adviezen en verslagen.
- Om de leerlingenbegeleiding op de scholen te ondersteunen is samenwerking tussen de verschillende partners noodzakelijk. Ze werken hiervoor elk vanuit hun eigen rol, die voor de CLB in het decreet leerlingenbegeleiding vastgelegd is én voor de PBD in het kwaliteitsdecreet zal opgenomen worden na afloop van het kerntakendebat.

Doelstelling 3: De onderwijsinspectie focust tijdens alle doorlichtingen op de kwaliteit van de leerlingenbegeleiding en legt scholen en CLB die geen performante leerlingenbegeleiding realiseren een begeleidingstraject op.

Beleidsmaatregelen:

- De onderwijsinspectie neemt via een versterkt kwaliteitstoezicht de leerlingenbegeleiding steeds mee in de doorlichtingsfocus voor de scholen, alsook de signaalfunctie en consultatieve leerlingenbegeleiding voor de centra voor leerlingenbegeleiding.
- De onderwijsinspectie rapporteert jaarlijks over de kwaliteit van de leerlingenbegeleiding en de evolutie hiervan, zodat de kwaliteit op beleidsniveau accuraat wordt gemonitord met het oog op bijkomende maatregelen.
- Voor de scholen en de centra voor leerlingenbegeleiding die hun erkenningsvoorwaarde inzake leerlingenbegeleiding en de kerntaken signaalfunctie en consultatieve leerlingenbegeleiding niet kwalitatief invullen, legt de onderwijsinspectie een verplicht begeleidingstraject op. De onderwijsinspectie volgt die scholen of CLB daarna intensiever op.

Doelstelling 4: De leraren herkennen zeer makkelijk lerenden, hoogbegaafden en uitzonderlijk hoogbegaafden en maken het onderwijs ook voor hen voldoende uitdagend.

Beleidsmaatregelen:

- Voor de zeer makkelijk lerenden, hoogbegaafden en uitzonderlijk hoogbegaafden startten we in 2020 een project met voorbeeldscholen. Als output van het project is er een disseminatie, die werd opgestart in schooljaar 2021-2022, van expertise naar andere scholen o.a. door het opzetten van lerende netwerken. Op basis van de bevindingen van het project zal waar nodig regelgeving worden aangepast om de mogelijkheden voor de leerlingen op het vlak van studievoortgang te vergroten.

Doelstelling 5: De scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs benutten (samen) maximaal hun verantwoordelijkheid in functie van de begeleiding van de individuele leerling.

Beleidsmaatregelen:

- We geven de klassenraad in het gewoon onderwijs autonomie om aan een leerling met een IAC in uitzonderlijke gevallen een studiebewijs uit het gewoon onderwijs te verlenen, zonder eerst een gelijkwaardigheidsprocedure bij de onderwijsinspectie te moeten doorlopen.
- Voor scholen voor gewoon onderwijs blijft het gemeenschappelijk curriculum de leidraad. Kinderen met een beperking volgen in principe les in het gewoon onderwijs. Om maximale ontwikkelings- en leerkansen te garanderen, voorzien we extra ondersteuning voor de leerling en de leraren vanuit een leersteuncentrum. In de praktijk is dat niet voor alle betrokken leerlingen mogelijk. Scholen kunnen beslissen om kinderen, die omwille van zware zorgen het gemeenschappelijk curriculum niet kunnen volgen, niet op te nemen tenzij de school en de ouders in onderling overleg akkoord zijn over een aangepast traject. In geval van discussie ligt de beslissing na overleg met de ouders, finaal bij de school op basis van objectieve diagnostiek. Een school die beslist om een leerling te weigeren moet hiervoor de disproportionaliteit van de te treffen maatregelen aantonen. Wanneer overleg moeilijk loopt tussen de betrokken partners, kan

bemiddeling van een niet betrokken centrum voor leerlingbegeleiding worden ingeschakeld. Wanneer scholen meermaals oordelen dat de aanpassingen die nodig zijn om een leerling voortgang te laten maken op basis van een individueel aangepast curriculum in de school niet redelijk zijn, moet de school zich versterken in het organiseren van onderwijs voor leerlingen met een individueel aangepast curriculum.

2. Voor de leersteun:

Doelstelling 1: Een duidelijk en breed gedragen referentiekader voor kwaliteitsvolle ondersteuning zorgt voor een onderbouwde en gelijkgerichte benadering in het Vlaamse onderwijsveld.

Beleidsmaatregelen:

- De onderwijsinspectie kreeg de opdracht om de coördinatie op te nemen voor de uitwerking van een referentiekader kwaliteitsvolle ondersteuning in co-creatie met het onderwijsveld. Voorafgaand aan het nieuw leersteunmodel kan het onderwijsveld al met dit referentiekader aan de slag. Een referentiekader voor kwaliteitsvolle ondersteuning is aanvullend op en verbonden met het referentiekader onderwijskwaliteit alsook met het referentiekader CLB-kwaliteit.

Doelstelling 2: De onderwijsinspectie monitort doeltreffend de kwaliteit van de leersteun via doorlichting van de leersteuncentra.

Beleidsmaatregelen:

- Op basis van het referentiekader voor kwaliteitsvolle ondersteuning ontwikkelt de onderwijsinspectie een toezichtskader. De leersteuncentra krijgen een doorlichting op basis van dit toezichtskader en krijgen feedback om hun kwaliteit te verbeteren. Ze kunnen verplicht worden een verbetertraject uit te werken. De feedback van de onderwijsinspectie is niet alleen zinvol voor de leersteuncentra zelf, maar het onderwijsbeleid kan op basis van die informatie monitoren of de leersteun in de praktijk doeltreffend gerealiseerd wordt.

Doelstelling 3: De ondersteuning komt terecht bij die leerlingen en hun leerkrachten en schoolteams die nood hebben aan leersteun voor de uitbreiding van zorg of een individueel aangepast curriculum.

Beleidsmaatregelen:

- Om de leersteun te brengen daar waar het nodig is, verdelen we de middelen over de leersteuncentra én over de leerlingen. De eerste verdeling is die over de leersteuncentra. Voor die verdeling werken we een optimalisatie uit zodat de verhouding van het aantal te ondersteunen leerlingen per leerondersteuner meer gelijk wordt voor alle leersteuncentra. De open-end financiering voor leerlingen met een gemotiveerd verslag of verslag type 2, 4, 6 en 7 blijft behouden. De verdeling van omkadering voor type basisaanbod, 3 en 9 zal herbekeken worden, waarbij rekening wordt gehouden met een onderscheid tussen leerlingen met gemotiveerde verslagen en leerlingen met verslagen. Voor de brede types kunnen leerlingen met een verslag type basisaanbod, type

3 en type 9 hierdoor meer ondersteuningsuren krijgen. Verder wordt er geëvolueerd naar een verdelingsmechanisme waarbij er meer gewicht wordt gegeven aan het aantal geïdentificeerde leerlingen met ondersteuningsnoden door te kiezen voor een 60/40-verdelingsmechanisme in plaats van het huidige 70/30-verdelingsmechanisme en wordt een niveau-overschrijdende toekenning verkend om een meer evenredige verdeling van de middelen over de leersteuncentra te bekomen. Om grote verschuivingen te voorkomen, houden we rekening met de cijfers op de laatste drie teldagen.

De tweede verdeling is die over de leerlingen en hun leraren. De leersteuncentra zetten, met inspraak van de scholen, de verkregen middelen in op basis van de ondersteuningsbehoeften van de leerlingen en hun leraren.

- Omwille van het grote belang van geobjectiverde gemotiveerde verslagen en verslagen zetten we in op twee pistes. Enerzijds werkt de CLB-sector netoverstijgend aan een gezamenlijke visie en werkwijze (o.a. kaders en protocollen) voor het afleveren van gemotiveerde verslagen en verslagen.
- Anderzijds geven we de onderwijsinspectie de opdracht om de CLB hierop door te lichten. Hierbij zal de onderwijsinspectie voorrang geven aan de controle van die CLB die systematisch meer (gemotiveerde) verslagen voorschrijven dan andere CLB. Beide moeten ertoe bijdragen dat het al dan niet afleveren van een (gemotiveerd) verslag objectief verloopt.
- In een handelingsgericht diagnostisch traject brengt het CLB samen met de school, de ouders en de andere actoren rond de leerling de kwaliteiten en hulpvragen van de leerling en de leerkrachten in kaart. Op basis van dit traject beslist het multidisciplinair CLB-team (eventueel aangevuld met externe expertise) over het al dan niet toekennen van een gemotiveerd verslag of verslag. We houden rekening met het dynamisch karakter van gemotiveerde verslagen en verslagen in functie van de flexibiliteit die hoort bij ondersteuningsnoden van leerlingen en leerkrachten. Leerlingen, leerkrachten en schoolteams krijgen de ondersteuning die ze nodig hebben gedurende de tijd die nodig is, opdat leerlingen een kwaliteitsvol traject in het gewoon onderwijs kunnen volgen. We onderzoeken of er nog 'slapende' (gemotiveerde) verslagen zijn en sluiten die af.
- We hernoemen de verslagen. Het gemotiveerd verslag wordt "verslag dat leidt tot een gemeenschappelijk traject". Een verslag dat leidt tot een individueel aangepast curriculum in een school voor gewoon of buitengewoon onderwijs krijgt de naam "verslag dat leidt tot individueel traject". Hiermee werken we de verwarring over het al dan niet gemotiveerd zijn van een verslag weg.

Doelstelling 4: De leersteuncentra voeren een doeltreffend leersteun-, personeels-, professionaliserings- en financieel beleid.

Beleidsmaatregelen:

- De huidige spreiding van de ondersteuningsnetwerken is de geografische basis voor het nieuwe model. De onderwijspartners kunnen op basis van vooraf bepaalde criteria optimalisaties over de spreiding voorstellen waarover daarna met de overheid een protocol wordt afgesloten.
- Om de gevraagde stabiliteit en expertise op het vlak van leersteun te realiseren en stabiele arbeidsvoorwaarden te kunnen bieden aan de

leerondersteuners, evolueren we van ondersteuningsnetwerken naar leersteuncentra. Een leersteuncentrum is een zelfstandige afdeling van een bestaande school voor buitengewoon onderwijs of een zelfstandige instelling, opgericht door minstens één of meerdere huidige (school)besturen.

- De scholen voor gewoon onderwijs kunnen een leersteuncentrum kiezen, los van het net of de koepel waartoe ze behoren, waarmee ze samenwerken om de leersteun in hun school te realiseren. De middelen die de scholen voor gewoon onderwijs genereren op basis van het financieringsmodel brengen ze in in het leersteuncentrum. Ze kunnen indien gewenst een nieuwe keuze maken voor een ander leersteuncentrum.
- Het bestuur van het leersteuncentrum richt een leersteunraad op, waar elke school die met het leersteuncentrum samenwerkt, in vertegenwoordigd is. Deze leersteunraad krijgt de formele bevoegdheid inzake het toewijzen van leersteun aan de verschillende scholen en volgt het beleid op leersteun van het leersteuncentrum op.
- Aan een schoolbestuur kan maar één leersteuncentrum verbonden zijn. De overheid legt erkennings-, subsidiërings- en financieringsvoorwaarden op. Om de schaalgrootte te garanderen en de stabiliteit gebaseerd op de huidige ondersteuningsnetwerken te behouden, erkent de overheid 36 centra (16 met een bestuur met een privaatrechtelijke rechtspersoon, 10 met een scholengroep van het gemeenschapsonderwijs als bestuur en 10 met een andere publiekrechtelijke rechtspersoon dan het gemeenschapsonderwijs als bestuur).
- Het leersteuncentrum ontvangt om zich van deze taak te kwijten middelen voor het secundaire proces (bv. directie, coördinatie, administratie (inclusief infopunt: zie doelstelling: De informatiestroom en samenwerking tussen het gewoon onderwijs, het leersteuncentrum, het centrum voor leerlingbegeleiding en de ouders staan in functie van de leersteun.) a rato van zijn grootte om aan te stellen voor de praktische uitwerking en zodat de omkadering voor de leersteun maximaal beschikbaar blijft voor leersteun in de klas.
- Het ambt van leerondersteuner is voorbehouden voor leersteuncentra. In hun opdracht als leerondersteuner kunnen ze voor geen andere taken of doelen ingezet worden. Voor de leersteuncentra werken we een regeling uit voor inspraak van de personeelsleden conform de onderwijsinstellingen. Het personeel wordt aangesteld en benoemd bij het bestuur van het leersteuncentrum. Voor de leerondersteuners creëren we een ambt van leerondersteuner geïnspireerd op het ambt van zorgcoördinator. De leerondersteuners nemen hun dienstanciënniteit mee in het nieuwe leersteunmodel. We zorgen voor overgangsmatregelen voor de huidige ondersteuners.
- De leersteuncentra bewaken een efficiënte inzet van de middelen en van de leerondersteuners. Zo moeten de verplaatsingstijden beperkt blijven door een schoolnabije werking en mogen die in geen geval interen op de ondersteuningstijd met de leerling en de leraren.
- De leersteuncentra waken erover dat ze met de leerondersteuners die ze aantrekken voldoende expertise hebben of kunnen ontwikkelen om minstens alle leerlingen vanuit de brede types te kunnen ondersteunen. Voor de kleine types kunnen ze kiezen om zelf aan te bieden, ad hoc samen te werken of structureel samen te werken met een ander leersteuncentrum

(zie doelstelling: De toeleiding van de leersteun naar de scholen voor gewoon onderwijs verloopt via een duidelijk en eenvoudig model.). Samenwerking met één of meerdere scholen voor buitengewoon basis- en secundair onderwijs die de verschillende types aanbieden moet dit ondersteunen. Via die samenwerking krijgen expertisedeling en professionalisering vorm in beide richtingen.

- De leersteuncentra maken samenwerkingsafspraken met elke individuele school voor gewoon onderwijs die met hen wenst samen te werken in het kader van leersteun. De school voor het gewoon onderwijs neemt hierbij het initiatief, conform de samenwerkingsafspraken met een centrum voor leerlingenbegeleiding.
- Indien er in een afgebakende spreiding een leersteuncentrum voor het gemeenschapsonderwijs en een leersteuncentrum voor het officieel gesubsidieerd onderwijs worden opgericht, werken beide centra verplicht samen. Op het niveau van die samenwerking worden minstens afspraken gemaakt omtrent de wijze waarop ondersteuningsvragen worden opgenomen.

Doelstelling 5: De toeleiding van de leersteun naar de scholen voor gewoon onderwijs verloopt via een duidelijk en eenvoudig model.

Beleidsmaatregelen:

- We verlaten in de organisatie en de communicatie naar de scholen voor gewoon onderwijs én de ouders, het tweesporenmodel. Alle leersteun komt vanuit één spoor. Achterliggend blijft de aparte financiering (open-end voor de kleine types 2, 4, 6 en 7 én gesloten enveloppe voor de brede types basisaanbod, 3 en 9) bestaan, maar elk leersteuncentrum biedt leersteun voor alle types. Voor alle (aan)vragen omtrent leersteun, voor alle type-expertise, is het leersteuncentrum het aanspreekpunt voor de school voor gewoon onderwijs.
- We maken het wel mogelijk dat een leersteuncentrum specifieke expertise ad hoc kan laten aanleveren door een ander leersteuncentrum. Voor de types 6 en 7 auditief voorzien we de mogelijkheid om structureel met een ander leersteuncentrum samen te werken om ondersteuning aan te bieden. In de leersteuncentra kunnen bestaande teams samen terechtkomen, zo behouden ze de mogelijkheid om bijvoorbeeld met een breder team van type 7 STOS en 7 auditief gezamenlijk ondersteuningsvragen op te nemen.

Doelstelling 6: Het team van leerondersteuners beschikt over voldoende handicapspecifieke-, onderwijskundige, inclusie- en coachingsexpertise, die ze laagdrempelig, netoverschrijdend en regionaal samen uitbouwen.

Beleidsmaatregelen:

- In het kader van selectie, aanwerving en professionalisering ontwikkelen we met de onderwijspartners een competentieprofiel voor de ondersteuners dat richtinggevend is voor de aanwerving van ondersteuners. Zo creëren we duidelijke kwaliteitsverwachtingen afgestemd op het referentiekader kwaliteitsvolle ondersteuning.
- We stimuleren ontmoeting en uitwisseling tussen de directeurs van de verschillende leersteuncentra, netoverschrijdend en regionaal, via

laagdrempelige bijeenkomsten om de expertisedeling en -opbouw te versterken.

- We versterken daarnaast (teams van) leerondersteuners op vlak van de benodigde expertise, in het schooljaar 2021-2022, via het aanbieden van vervanging tijdens gerichte praktijkervaring in zowel het gewoon als het buitengewoon onderwijs.

Doelstelling 7: De informatiestroom en de samenwerking tussen het gewoon onderwijs, het leersteuncentrum, het centrum voor leerlingbegeleiding en de ouders staan in functie van de leersteun.

Beleidsmaatregelen:

- Het digitaal ter beschikking stellen van het gemotiveerd verslag en verslag werd opgestart. We bouwen dit verder uit tot een efficiënte en laagdrempelige informatiestroom voor de leerondersteuners, de CLB-medewerkers, ouders en andere partners. In een volgende fase zetten we verder in op het compatibel maken van de verschillende digitale systemen zodat de essentiële informatie over de leersteun op een laagdrempelige en GDPR-veilige manier gedeeld wordt. Dit gebeurt op een toegankelijke manier en met aandacht voor het bereiken van alle ouders en in het bijzonder kwetsbare ouders. We benadrukken bij alle partners dat in functie van administratieve vereenvoudiging enkel essentiële informatie in het kader van de leersteun bijgehouden wordt.
- Ouders moeten in de eerste plaats geïnformeerd zijn. Ze kunnen daarvoor terecht bij de school van hun kind of bij het infopunt van het leersteuncentrum. Maar informeren is niet voldoende, ze moeten ook betrokken worden bij de concretisering van de leersteun. De leerondersteuner neemt, in samenspraak met de school, hiertoe initiatief. Zo wordt de leersteun optimaal afgestemd op de noden van de leerling én zijn de leersteun en de leerondersteuner zichtbaar voor de ouders. De school, de leerondersteuner en andere betrokken partners, zowel binnen als buiten onderwijs (welzijnspartners), hebben een gedeelde verantwoordelijkheid in het vormgeven van de ondersteuning en maken afspraken omtrent de coördinatie van verschillende vormen van ondersteuning. De school voor gewoon onderwijs heeft steeds de regie over het totale leerproces.
- Een leerondersteuner die actief is binnen een school zet naast leerlinggerichte en leerkrachtgerichte ondersteuning ook schoolteamgerichte ondersteuning in om de school te versterken in het omgaan met leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Overleg hierover met de andere partners rond de school is cruciaal om het geheel van ondersteuning op elkaar af te stemmen.
- De ouders en leerlingen kunnen tijdens het handelingsgericht diagnostisch traject al terecht bij het informatiepunt van het leersteuncentrum. Op deze laagdrempelige manier kunnen ze informatie over leersteun verkrijgen. De scholen voor gewoon onderwijs kunnen hier ook informatie verkrijgen.

3. Voor het buitengewoon onderwijs:

Doelstelling 1: Het buitengewoon onderwijs realiseert doelgericht, aangepast onderwijs met een focus op leerwinst en ontwikkeling.

Beleidsmaatregelen:

- Het buitengewoon onderwijs behoudt zijn volwaardige plaats en voorziet binnen het onderwijslandschap aangepast onderwijs ter ondersteuning van leerlingen die nood hebben aan doorgedreven ondersteuning in een aangepaste context gedurende de periode die nodig is. Het buitengewoon onderwijs werkt op maat van de leerling en behoudt in haar onderwijsaanpak steeds afstemming met het gewoon onderwijs, waar mogelijk met het oog op een terugkeer naar het gewoon onderwijs. We zoeken naar stimulansen die een terugkeer naar het gewoon onderwijs bevorderen.
- Via monitoring van leerlingenbewegingen volgen we de evolutie van leerlingenaantallen in het buitengewoon onderwijs van nabij op.
- Om het buitengewoon onderwijs sterke handvaten te bieden om doelgericht te werken worden ontwikkelingsdoelen voor het buitengewoon onderwijs ontworpen binnen daartoe opgerichte ontwikkelcommissies. In dit proces wordt uitgegaan van een maximale afstemming en samenhang tussen de onderwijsdoelen voor gewoon en buitengewoon onderwijs om te komen tot één doelenkader waarbinnen de onderwijsdoelen van het gewoon en buitengewoon onderwijs zich situeren. We behouden hierbij voor het buitengewoon onderwijs de inspanningsverplichting.
- Bij de implementatie van deze ontwikkelingsdoelen zetten we professionaliseringstrajecten op voor het buitengewoon onderwijs. In deze trajecten versterken we de teams buitengewoon onderwijs in het op maat van de individuele leerling omgaan met de nieuwe ontwikkelingsdoelen. Hierbij zal specifieke aandacht gaan naar afstemming op vlak van doelen met het gewoon onderwijs en een inzet op terugkeer naar het gewoon onderwijs wanneer haalbaar.
- Om de scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs objectieve informatie te geven ongeacht het net of de koepel waaronder de school valt, willen we ook leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften laten deelnemen aan de Vlaamse toetsen. Indien nodig worden redelijke aanpassingen voorzien of zullen leerlingen worden vrijgesteld. Bovendien zullen de scholen hierdoor in een latere fase voor hun leerlingen zicht krijgen op de (eventuele) leerwinst. Daarnaast kan de school de toets aanwenden als een spiegel om hun eigen interne kwaliteitszorg te verbeteren.

Doelstelling 2: De PBD en CLB ondersteunen de doelgerichte werking in de scholen en geven verhoogde aandacht aan de scholen die achterblijven. De onderwijsinspectie monitort de kwaliteit en legt bij tekorten een begeleidingstraject op.

Beleidsmaatregelen:

- Net zoals in het gewoon onderwijs zetten we in het buitengewoon onderwijs in op een versterkte werking van de pedagogische begeleidingsdiensten en de centra voor leerlingenbegeleiding in de begeleiding van de scholen voor buitengewoon onderwijs met specifieke aandacht voor die scholen die achterblijven.
- De onderwijsinspectie neemt ook in het buitengewoon onderwijs de leerlingenbegeleiding steeds mee in de focus tijdens een doorlichting. Ze

monitort doeltreffend de kwaliteit van de leerlingenbegeleiding en volgt de achterblijvende scholen accuraat op.

Doelstelling 3: De handicapspecifieke expertise uit het buitengewoon onderwijs benutten we optimaal in het volledige Vlaamse onderwijs en voor alle leerlingen.

Beleidsmaatregelen:

- We geven de scholen voor buitengewoon onderwijs een belangrijke rol in het professionaliseren van de leerondersteuners via het opdoen van bijkomende praktijkervaring tijdens schooljaar 2021-2022.
- In het leersteunmodel voorzien we dat een leersteuncentrum samenwerkt met andere scholen voor buitengewoon onderwijs. Daarnaast moedigen we samenwerking in functie van expertise-uitwisseling aan.
- Het buitengewoon onderwijs is een belangrijke partner voor het realiseren van het recht op onderwijs voor alle leerlingen. We bekijken tijdens deze legislatuur in welke mate het huidige regelgevend kader voldoet om een volwaardig onderwijs- en zorgaanbod op maat te kunnen realiseren voor leerlingen met een ernstige meervoudige beperking en passen regelgeving aan waar nodig.

Doelstelling 4: De scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs benutten (samen) maximaal hun verantwoordelijkheid in functie van de begeleiding van de individuele leerling, met bijzondere aandacht voor de mogelijkheid tot terugkeer van leerlingen van buitengewoon naar gewoon onderwijs.

Beleidsmaatregelen:

- We hervormen de individueel aangepaste curricula zodat ze toepasbaar zijn in het gewoon én het buitengewoon onderwijs. Ze moeten een bruikbaar en planlastluw instrument zijn om de doelen voor de leerling scherp te stellen én het mogelijk te maken om ze na te streven. Individueel aangepaste curricula krijgen vorm op basis van een cyclisch proces van beginsituatieanalyse, doelselectie, strategische planning, uitvoering en evaluatie. Door ze in het gewoon en het buitengewoon onderwijs toe te passen en gelijkvormig te maken, laten we de scholen eenzelfde taal spreken in functie van een overstap van leerlingen in beide richtingen. De individueel aangepaste curricula beogen steeds een relatie met het gemeenschappelijk curriculum.
- Onderwijsinspectie houdt bij haar toezicht op leerlingenbegeleiding in scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs toezicht op de kwaliteit van individueel aangepaste curricula, waarbij er in het buitengewoon onderwijs ook aandacht is voor het toewerken naar een eventuele terugkeer naar gewoon onderwijs.
- Daarnaast activeren we de scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs om nauwer samen te werken voor een begeleiding op maat van leerlingen. Leerlingen met een individueel aangepast curriculum kunnen deeltijds les volgen in het gewoon en buitengewoon onderwijs. We bekijken ook welke belemmeringen er in de regelgeving zijn voor een het realiseren van echte maatschappelijk inclusie waarbij scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs samen onderwijs aanbieden en passen de regelgeving aan waar nodig.

Op basis van deze doelstellingen en beleidsmaatregelen werden de nodige decretale bepalingen vormgegeven in het voorliggend decreet over leersteun. Sommige maatregelen behoeven geen decretale regeling. De doelstellingen omtrent de Vlaamse toetsen worden meegenomen in het ontwerpdecreet over Vlaamse toetsen.

Van het aantal leersteuncentra dat bepaald werd in de conceptnota wordt afgeweken in voorliggend decreet. Om het mogelijk te maken dat leersteuncentra met een werkbare grootte worden opgericht, wordt een maximum gehanteerd van 47 leersteuncentra. Daarnaast wordt op vraag van het onderwijsveld voorzien in de mogelijkheid tot oprichting van specifieke leersteuncentra voor leersteun type 4, 6 en 7.

Ook wat de vorm van de leersteuncentra betreft, wordt er een aanpassing gedaan ten opzichte van de conceptnota. In de conceptnota werd aangegeven dat een leersteuncentrum opgericht kan worden als een afdeling van een school voor buitengewoon onderwijs. Omdat het concept 'afdeling van een school' onduidelijk is, werd dit aangepast naar 'een leersteuncentrum dat deel uitmaakt van een school voor buitengewoon onderwijs'.

Impactanalyse

1. Maatschappelijke impact

Kind- en jongereneffectrapport (JoKER)

Het decreet over leersteun installeert een kader om leersteun te bieden aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften met een GC-verslag, IAC-verslag of OV4-verslag die les volgen in het gewoon onderwijs. De krijtlijnen voor het decreet werden reeds uitgezet via de conceptnota decreet leersteun die op 25 juni 2021 werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering (VR 2021 2506 MED.0220/1TER).

In de situering en in het luik 'Probleemstelling en omgevingsanalyse' gaven we de historiek en juridische en beleidsmatige context mee voor dit dossier. We benoemden de uitdagingen waar de Vlaamse regering met voorliggend decreet aan wenst tegemoet te komen. In het luik 'Beleidsmaatregelen en doelstelling' geven we mee welke doelstellingen en concrete beleidsmaatregelen werden geformuleerd in de conceptnota leersteun, die de basis vormden voor het voorliggende decreet.

Voor het JoKER werd de afweging gemaakt welke elementen uit het decreet een concrete impact hebben op de rechten van kinderen en jongeren. Hierbij worden drie belangrijke beleidsmaatregelen onderscheiden;

1. De oprichting van erkende leersteuncentra als instellingen die leersteun bieden, inclusief de uitwerking van aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden voor de leerondersteuner;
2. Het uitwerken van een kwaliteitskader voor leersteun;
3. Het dichter bij elkaar brengen van gewoon en buitengewoon onderwijs.

Bovenstaande beleidsmaatregelen hebben een impact op twee doelgroepen:

1. Leerlingen met een IAC-verslag of OV4-verslag in het gewoon onderwijs: een leerling krijgt een IAC- of OV4-verslag na een handelingsgericht diagnostisch traject uitgevoerd door het CLB, waarin wordt aangegeven

welke behoeften en noden een leerling heeft. In een IAC- of OV4-verslag is ook telkens een type opgenomen, wat verwijst naar een bepaald type van stoornis of beperking:

- a. Type basisaanbod: voor kinderen met specifieke onderwijsbehoeften voor wie het gemeenschappelijk curriculum met redelijke aanpassingen niet haalbaar is in een school voor gewoon onderwijs
- b. Type 2: een verstandelijke beperking
- c. Type 3: een emotionele of gedragsstoornis
- d. Type 4: een motorische beperking
- e. Type 5: verblijf in ziekenhuis, residentiële setting of preventorium⁸
- f. Type 6: een visuele beperking
- g. Type 7: een auditieve beperking
- h. Type 9: een autismespectrumstoornis.

Leerlingen met een IAC-verslag of OV4-verslag krijgen toegang tot het buitengewoon onderwijs, maar kunnen er ook voor kiezen om onderwijs te volgen in het gewoon onderwijs. In het gewoon onderwijs krijgen zij dan ondersteuning (leersteun) om dit te faciliteren. In het voorliggende JoKER focussen we op leerlingen met een IAC-verslag of OV4-verslag in het gewoon onderwijs; zij krijgen immers leersteun.

2. Leerlingen met een GC-verslag: een leerling krijgt een GC-verslag als er een nood is aan extra ondersteuning (leersteun) om het gemeenschappelijk curriculum in het gewoon onderwijs te kunnen blijven volgen.

Sommige van de bovenvermelde beleidsmaatregelen hebben soms een impact op slechts één van bovenstaande doelgroepen, terwijl andere op de beide doelgroepen een impact hebben.

In het vervolg van dit JoKER, wordt er dieper ingegaan op elk van de beleidsmaatregelen met een impact op kinderen en jongeren, en het effect op de doelgroepen, waarbij ook een afweging van opties wordt gemaakt. Hierbij is het van belang om nogmaals te verwijzen naar de conceptnota van 25 juni 2021; hierdoor worden de contouren bepaald die met het decreet worden ingevuld. De afweging van opties wordt hierdoor beperkt tot een nulscenario zonder ingrijpen, en een scenario met de invoering van het decreet leersteun.

1) De oprichting van erkende leersteuncentra als instellingen die leersteun bieden, inclusief de uitwerking van aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden voor de leerondersteuner

- Nulscenario: momenteel gebeurt de ondersteuning van leerlingen met een IAC-verslag, OV4-verslag of GC-verslag in het gewoon onderwijs via ondersteuningsnetwerken of rechtstreeks vanuit scholen voor buitengewoon onderwijs. In deze netwerken worden ondersteuners gebundeld die als tijdelijke personeelsleden tewerkgesteld zijn in diverse scholen voor buitengewoon onderwijs.
- Gekozen scenario: er worden leersteuncentra opgericht. Deze leersteuncentra dienen leersteun aan te bieden voor alle types (basisaanbod, 2, 3, 4, 6, 7 en 9). Er kan indien nodig voor een specifieke ondersteuningsvraag ad hoc expertise ingekocht worden vanuit een ander

---

⁸ Type 5 gaat specifiek over leerlingen die verblijven in een ziekenhuis, residentiële setting of preventorium. Aangezien het in voorliggende decreet hoofdzakelijk gaat om leersteun voorzien aan leerlingen die in het gewoon onderwijs les volgen, valt type 5 buiten het bestek van dit decreet.

leersteuncentrum, of een structurele samenwerking opgezet worden voor type 4, 6 of 7. Specifiek voor types 4, 6 en 7 (types met een lagere prevalentie waarvoor de expertise minder wijdverspreid aanwezig is in Vlaanderen), is het ook mogelijk om specifieke leersteuncentra type 4, 6 of 7 op te richten; op deze manier wordt gewaarborgd dat er ook voor de leerlingen binnen deze types kwaliteitsvolle leersteun geboden kan worden. In de leersteuncentra worden leerondersteuners aangesteld, voor wie duidelijke en aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden worden uitgewerkt. Zij krijgen een eigen ambt en zullen in dat ambt ook vast benoemd kunnen worden. De ondersteuners in het huidige ondersteuningsmodel, die momenteel zijn aangesteld in de betrokken scholen voor buitengewoon onderwijs, krijgen de kans om in te stappen in dat nieuwe ambt.

Impact van het gekozen scenario: de evolutie naar erkende leersteuncentra moet een impuls geven aan de kwaliteit van de leersteun die wordt aangeboden voor alle leerlingen. In de leersteuncentra zal vanaf nu een eenduidig personeelsbeleid kunnen gevoerd worden, aangezien de verantwoordelijkheid bij één bestuur komt te liggen. Op die manier zullen zij beter in staat zijn om hun leersteunopdracht kwaliteitsvol te vervullen. Op dat vlak zijn ook de nieuw vastgelegde arbeidsvoorwaarden voor leerondersteuners een belangrijke stap vooruit: de huidige ondersteuners vragen al meerdere jaren naar duidelijke arbeidsvoorwaarden die werkzekerheid kunnen bieden op langere termijn. Het decreet leersteun komt aan deze vraag tegemoet. De job van leerondersteuner wordt, dankzij het decreet, aantrekkelijker. Dit zal als gevolg hebben dat expertise gemakkelijker geborgd en verder uitgebouwd kan worden, wat een positieve impact zal hebben op de kwaliteit van de geboden leersteun.

2) Het uitwerken van een kwaliteitskader voor leersteun

- Nulscenario: er is geen kwaliteitskader voor de onderwijsinspectie om toezicht te houden op ondersteuning die geboden wordt vanuit het ondersteuningsmodel.
- Gekozen scenario: er wordt een kwaliteitskader uitgewerkt door de onderwijsinspectie waarmee ze toezicht houden op de werking van de leersteuncentra.

Impact van het gekozen scenario: om de kwaliteit van de leersteun te kunnen waarborgen en verbeteren is het van belang om hierop toezicht te houden. Een kwaliteitskader is daarom cruciaal om enerzijds de kwaliteitsverwachtingen naar de leersteuncentra scherp te stellen, en anderzijds de onderwijsinspectie een instrumentarium in handen te geven waarmee ze de kwaliteit van de geboden leersteun kunnen onderzoeken. Een uitgewerkt kwaliteitskader is daarmee een belangrijke sluitsteen om de kwaliteit van de aangeboden leersteun te kunnen waarborgen.

Ook deze beleidsmaatregel komt de doelgroep van leerlingen met een IAC-verslag, OV4-verslag of GC-verslag in het gewoon onderwijs ten goede. Een uitgewerkt kwaliteitskader vormt immers een stimulans voor de kwaliteit, waardoor betere leersteun wordt geboden aan de doelgroep.

3) Het dichterbij elkaar brengen van gewoon en buitengewoon onderwijs

- Nulscenario: in de situatie voor het decreet over leersteun waren gewoon en buitengewoon onderwijs eerder gescheiden werelden. Leerlingen in het buitengewoon onderwijs werken met een individueel handelingsplan, terwijl leerlingen met een IAC-verslag of OV4-verslag (voordien "een verslag") in het gewoon onderwijs met een individueel aangepast curriculum werken. De mogelijkheden voor deeltijdse lesbijwoning zijn beperkt tot leerlingen uit het buitengewoon onderwijs die maximaal halftijds de les kunnen bijwonen in het gewoon onderwijs. Leerlingen die in het buitengewoon onderwijs terecht komen, keren slechts beperkt terug naar het gewoon onderwijs.
- Gekozen scenario: het decreet over leersteun wil het eenvoudiger maken om de overstap te maken van het buitengewoon naar het gewoon onderwijs. Het is immers belangrijk dat ieder kind en iedere jongere op de 'juiste' plaats zit, namelijk die plaats waar zijn of haar talenten worden aangesproken, waar men op het juiste niveau kan leren en waar gepaste zorg wordt verstrekt. Verschillende maatregelen moeten ertoe bijdragen om de kloof te verkleinen: ten eerste wordt er in zowel het buitengewoon als het gewoon onderwijs voor leerlingen met een IAC-verslag of OV4-verslag gewerkt met individueel aangepaste curricula. Ten tweede worden de mogelijkheden tot deeltijdse of tijdelijke lesbijwoning verruimd: het zal ook mogelijk zijn voor een leerling met een IAC-verslag of OV4-verslag die zijn ingeschreven in het gewoon onderwijs om de lessen maximaal halftijds bij te wonen in het buitengewoon onderwijs. Daarnaast kan een leerling uit het buitengewoon onderwijs gedurende twee schooljaren de lessen voltijds bijwonen in het gewoon onderwijs; na deze twee schooljaren heeft de leerling een onverkort recht op inschrijving in die school voor gewoon onderwijs. Ten derde wordt de verwachting duidelijk gemaakt dat er voor leerlingen in het buitengewoon onderwijs, waar mogelijk, moet gewerkt worden aan de terugkeer naar het gewoon onderwijs.

Impact van het gekozen scenario: met het decreet leersteun is het de betrachting om de overstap van het buitengewoon naar het gewoon onderwijs eenvoudiger te maken. Hiertoe worden verschillende maatregelen genomen. Ten eerste wordt er met het individueel aangepast curriculum een instrumentarium uitgewerkt dat een gemeenschappelijke taal tussen het gewoon en buitengewoon onderwijs moet vormen. Ten tweede worden de mogelijkheden om deeltijds of tijdelijk de les bij te wonen in het gewoon onderwijs verruimd waardoor een leerling die naar het gewoon onderwijs wil overstappen zich niet noodzakelijk meteen moet inschrijven in het gewoon onderwijs. Op deze manier is het mogelijk om stapsgewijs de overgang te maken. Ten derde wordt ook de verwachting scherper gesteld dat voor leerlingen waarvoor dat mogelijk is, gewerkt dient te worden aan een terugkeer naar het gewoon onderwijs. Voorgestelde maatregelen faciliteren dit mee en moeten het voor leerlingen eenvoudiger maken om de overstap te maken naar het gewoon onderwijs. Dit is positief om te evolueren naar een meer inclusieve samenleving en moet toelaten een gepast antwoord te bieden op soms erg individuele noden van leerlingen en jongeren die anders dreigen tussen twee systemen te vallen.

Monitoring

Bij de monitoring van het decreet leersteun zal rekening gehouden worden met de effecten op kinderen en jongeren, en meer bepaald op hogervermelde doelgroepen van leerlingen met een IAC-verslag, OV4-verslag en GC-verslag. De evolutie van het aantal leerlingen met een GC-verslag, IAC-verslag of OV4-verslag zal gemonitord worden, alsook de leerlingenbewegingen en schoolloopbaantrajecten voor leerlingen met een GC-verslag, IAC-verslag of OV4-verslag.

Vanaf 1 september 2023 zal een onafhankelijke commissie van experts, academici, onderwijsprofessionals en ervaringsdeskundigen worden opgericht met de opdracht een advies te formuleren over een evolutie naar inclusief onderwijs en de rol van gewoon en buitengewoon onderwijs, met het doel een advies te verlenen tegen 30 juni 2024.

2. Impact op grondrechten en het gelijkheidsbeginsel

Met het decreet over leersteun worden de bestaande rechten van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften behouden.

3. Budgettaire impact

Het budget dat beschikbaar is voor het huidige ondersteuningsmodel wordt behouden en ingezet voor het nieuwe leersteunmodel.

Daarbovenop wordt 4,3 miljoen euro toegevoegd om te kunnen voorzien in directie, coördinatie, administratie en aanvangsbegeleiding in de op te richten leersteuncentra.

4. Bestuurlijke impact

Voorliggend decreet heeft geen bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen en op Brussel.

Implementatie

Voorliggend decreet over leersteun zal in werking treden op 1 september 2023. De uitvoering zal dus starten vanaf schooljaar 2023-2024.

Om de overstap te maken van het huidige ondersteuningsmodel naar het leersteunmodel, worden overgangsmaatregelen voorzien voor het personeel dat momenteel is aangesteld in het ondersteuningsmodel. De doelstelling is om de huidige ondersteuners van het ondersteuningsmodel maximaal de overstap te laten maken naar het nieuwe leersteunmodel.

Belangrijke evoluties omtrent leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften in gewoon en buitengewoon onderwijs, alsook leerlingenbewegingen, zullen worden gemonitord.

Met voorliggend decreet worden verschillende opdrachten gegeven aan de onderwijsinspectie om de kwaliteit te bewaken van het onderwijs en de ondersteuning voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Voor het toezicht op de kwaliteit van de leersteun die geboden wordt aan scholen voor gewoon onderwijs voor het onderwijs aan leerlingen met specifieke

onderwijsbehoeften wordt een referentiekader voor kwaliteitsvolle leersteun uitgewerkt.

C. Totstandkomingsprocedure

Op 25 oktober 2019 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de nota "Naar een begeleidingsdecreet voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften". Op 25 juni 2021 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de Conceptnota decreet leersteun. Bij de conceptnota decreet leersteun werd advies gevraagd en verkregen van volgende adviesraden:

- De Vlaamse onderwijsraad
- De Vlaamse adviesraad handicap (NOOZO)
- De Vlaamse raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG)

De conceptnota en de verkregen adviezen vormden de basis voor het voorontwerp van het decreet over leersteun zoals dat de eerste keer werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Na de eerste principiële goedkeuring werd het advies gevraagd en verkregen van de Vlaamse onderwijsraad, de Vlaamse adviesraad handicap (NOOZO) en de Vlaamse raad WVG. De sociaal-economische raad van Vlaanderen (SERV) werd eveneens om advies gevraagd, maar zij gaven aan geen advies te verstrekken omtrent deze materie. Over het voorontwerp van decreet werden ook onderhandelingen gevoerd met vertegenwoordigers van de onderwijsverstrekkers en de onderwijsvakbonden. Op basis van de adviezen en de onderhandelingen werd het voorontwerp van decreet herwerkt.

Wat betreft de adviezen verkregen van de VLOR, Noozo, en de Vlaamse raad WVG geven we een overzicht van de belangrijkste elementen.

In de adviezen wordt appreciatie geuit voor de realisatie van een leersteunmodel met één spoor en de mogelijkheid tot zelfstandige leersteuncentra, waarin voor de ondersteuners een ambt van leerondersteuner wordt voorzien. Ook voor de ontwikkeling van een referentiekader kwaliteitsvolle leersteun is er waardering.

De adviezen bevatten verschillende algemene opmerkingen. Er wordt gewezen op de nood aan een globaal plan voor inclusie en een langetermijnvisie op inclusief onderwijs. Ook is er een vraag naar concretisering van de versterking van de brede basiszorg en verhoogde zorg in scholen. Er zijn bezorgdheden over de impact van het decreet leersteun op de opdracht van de CLB's en vragen omtrent de inhoud van het referentiekader kwaliteitsvolle leersteun, dat nog in ontwikkeling is. Ook rijst de vraag naar verbinding en samenwerking met het beleidsdomein Welzijn.

Verder wordt er in de adviezen ruim aandacht gegeven aan het nieuwe leersteunmodel. Er worden vragen gesteld omtrent de voorwaarden om specifieke leersteuncentra op te richten, meer concreet m.b.t. de norm die moet worden behaald. Ook zijn er vragen omtrent de omkadering voor leersteun. Niet alle partners kunnen zich vinden in een niveau-overschrijdende toekenning van omkadering type basisaanbod, 3 en 9. Voor omkadering type 2, 4, 6 en 7 is er vraag naar meer mogelijkheid tot flexibele aanwending. Er wordt gesteld dat de werkingsbudgetten voor leersteun type 4, 6 en 7 ontoereikend zijn.

Wat de samenwerking tussen gewoon en buitengewoon onderwijs betreft zijn de adviezen positief over de mogelijkheid tot deeltijdse lesbijwoning in gewoon en buitengewoon onderwijs, maar wordt opgemerkt dat er geen middelen worden voorzien om dit te faciliteren. De aandacht voor een terugkeer van buitengewoon

naar gewoon onderwijs wordt positief bevonden maar er zijn vragen over hoe dat zal worden bewerkstelligd.

In de adviezen is er ook vraag naar een meer expliciete benoeming van de betrokkenheid van ouders en leerlingen, alsook het expliciteren van het principe van handelingsgericht (samen)werken. Ook zijn er vragen omtrent de rolverdeling van schoolondersteunende partners als de CLB's, PBD's en toekomstige leersteuncentra.

Voor meer details verwijzen we naar de opgeleverde adviezen.

Er werden op basis van de adviezen heel wat wijzigingen doorgevoerd in het voorontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting. De belangrijkste wijzigingen zijn de volgende:

- Wat de oprichting van specifieke leersteuncentra type 4, 6 of 7 betreft, wordt het mogelijk gemaakt dat ondersteuningsteams van verschillende scholen die ondersteuning bieden voor type 4, 6 of 7 samen in één school voor buitengewoon onderwijs één specifiek leersteuncentrum vormen. De norm voor oprichting wordt verlaagd van 45 FTE naar 40 FTE.
- Het verdelingsmechanisme voor omkadering type basisaanbod, 3 en 9 wordt opnieuw niveaugebonden toegepast i.p.v. niveau-overschrijdend. De aanwending blijft wel niveau-overschrijdend.
- Er worden bijkomende punten leersteun toegevoegd om de uren klassenraad, klassendirectie en bijscholing-begeleiding die vandaag door ondersteuners worden gegenereerd in scholen voor buitengewoon secundair onderwijs mee te nemen in het leersteunmodel.
- Er wordt in de twee eerste schooljaren van het leersteunmodel telkens 5 miljoen euro bijkomend werkingsbudget verdeeld over de leersteuncentra om hun opstart te faciliteren.
- Gekoppeld aan het extra werkingsbudget wordt het onderzoek dat oorspronkelijk enkel over schaalgrootte zou gaan, uitgebreid naar een aantal andere thema's. Concreet zal ook onderzocht worden of de leerondersteuners kwalitatieve leersteun kunnen bieden in relatie tot de evolutie van het aantal leerlingen met een GC-verslag, IAC-verslag of OV4-verslag, wat hun planlast en werkdruk is, en hoe de toeleiding naar leersteun geobjectiveerd kan worden.
- Er geldt geen absolute verplichting meer tot vacantverklaring van alle betrekkingen in de leersteuncentra. Een bestuur beslist jaarlijks welke betrekkingen ze al of niet vacant zal verklaren en legt dit voor onderhandeling voor in het bevoegde onderhandelingscomité. Het bestuur doet dat in het kader van een beleidsplan dat ze voor meerdere jaren opstelt en dat ze voor onderhandeling voorlegt in het bevoegde onderhandelingscomité. Dat laat een bestuur toe flexibel in te grijpen als er zich bepaalde noden voordoen op vlak van expertise.
- De kerntaak van de leerondersteuner wordt gedefinieerd en er wordt bepaald dat de ondersteuner geen instellingsgebonden opdrachten kan krijgen.
- De procedure voor de aanstelling van leerondersteuners in de leersteuncentra is licht herschreven. De inrichtende macht van een school voor buitengewoon onderwijs die tijdens het schooljaar 2022-2023 ondersteuners heeft aangesteld, kan nu aan meerdere leersteuncentra een lijst met personeelsleden bezorgen. Op die manier wordt het voor de huidige ondersteuners mogelijk zélf aan te geven in welk leersteuncentrum ze wensen te werken, en zijn zij niet meer afhankelijk van de keuze die de inrichtende macht daaromtrent maakt.

Verder is toegevoegd dat een inrichtende macht in die procedure bijkomend ook kandidaten kan meenemen in deze procedure die diensten hebben gepresteerd in een betrekking van ondersteuner vóór het schooljaar 2022-2023, in het tijdelijke project van de (pre-)waarborgregeling of in het geïntegreerd onderwijs (GON) of het project inclusief onderwijs voor leerlingen met een verstandelijke beperking (ION), als de kandidaten in kwestie hier zelf naar vragen.

- Voor de opmaak van GC-verslagen is een handelingsgericht diagnostisch traject vereist, maar daarop wordt een afwijking voorzien wanneer uit het reeds doorlopen traject van het CLB met de school, de leerling en de ouders voldoende informatie beschikbaar is. Jaarlijks zal in aanwezigheid van de CLB's het aantal GC-verslagen IAC-verslagen en OV4-verslagen in de scholen worden besproken in de leersteunraad. Scholen moeten op structurele basis overleg organiseren met hun CLB en PBD om de noden te bepalen op het vlak van het beleid op leerlingenbegeleiding. "

Na de tweede principiële goedkeuring van het voorontwerp van decreet door de Vlaamse Regering, werd het advies gevraagd van de Raad van State. Op basis van het advies werd het voorontwerp van decreet herwerkt om het voor te leggen aan de Vlaamse Regering ter definitieve goedkeuring.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Het decreet over leersteun betreft een gemeenschapsaangelegenheid.

II. Toelichting bij de artikelen

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Artikel 1.

Het voorliggende decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2.

Dit artikel bepaalt het toepassingsgebied van het decreet.

Artikel 3.

Het voorliggend decreet beoogt een verdere en geleidelijke realisatie van inclusief onderwijs conform Artikel 22 ter van de Grondwet dat bepaalt dat iedere persoon met een handicap recht heeft op volledige inclusie in de samenleving, met inbegrip van het recht op redelijke aanpassingen. Voorliggend decreet heeft als doelstelling om vanuit dat perspectief voor alle leerlingen een kwaliteitsvolle leer- en leefcontext te creëren in ons Vlaamse onderwijsstelsel.

Artikel 4.

De uitbouw van een kwaliteitsvol beleid op leerlingenbegeleiding is essentieel voor kwaliteitsvol onderwijs aan alle leerlingen met inbegrip van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Een sterke brede basiszorg (kwaliteitsvol onderwijs) en verhoogde zorg (doelgericht remediëren, differentiëren, compenseren en dispensereren) in scholen vormen het fundament voor de inbreng van externe expertise (leersteun) in scholen voor gewoon onderwijs. De overheid zal bijkomend inzetten op het versterken van de brede basiszorg en verhoogde zorg in de scholen.

Naar aanleiding van het advies van Raad van State wordt verdere toelichting gegeven omtrent het beleidsinitiatief dat wordt genomen ter versterking van de brede basiszorg en verhoogde zorg in scholen:

Voor de versterking van de brede basiszorg en verhoogde zorg wordt een budget toegekend aan de private stichting Leerpunt. In uitvoering van het Vlaamse relanceplan Vlaamse Veerkracht (VV project 17), deelluik 'Kwetsbare leerlingen en

studenten en wendbare scholen' beslist de Vlaamse Regering op 16 december 2022 om extra te investeren in de versterking van de brede basiszorg en verhoogde zorg in scholen voor gewoon basis- en secundair onderwijs door het toekennen van een budget van 6.000.000 euro aan de private stichting Leerpunt. Het reduceren van de leerachterstanden van alle lerenden, in het bijzonder van leerlingen in kwetsbare posities is daarin een belangrijk speerpunt. Deze beleidsmaatregel geeft ook uitvoering aan het regeerakkoord en de conceptnota leersteun waarin gesteld wordt dat de basiszorg in scholen verder uitgewerkt moet worden met een duidelijke gerichtheid op het creëren van leerwinst. Deze beleidsmaatregel zal er mede voor zorgen dat de inzet van leersteun efficiënt kan gebeuren. Een sterk uitgewerkte brede basiszorg en verhoogde zorg vermindert immers de druk op de leersteun vanaf de fase van uitbreiding van zorg. De middelen kunnen aangewend worden tijdens de periode van 17 december 2022 tot en met 31 augustus 2026.

Hoofdstuk 2. Afkortingen en definities

Artikel 5.

In dit artikel worden de definities geïntroduceerd die relevant zijn voor leersteun.

In de autonome bepalingen van het decreet leersteun wordt de term bestuur gehanteerd voor het bestuur van het leersteuncentrum. Dit is conform de terminologie bestuur en schoolbestuur die wordt gehanteerd in het decreet kwaliteit, het decreet basisonderwijs, de codex secundair onderwijs en het decreet leerlingenbegeleiding. In de wijzigingsbepalingen met betrekking tot personeel (wijzigingen aan de decreten rechtspositie) wordt, naar analogie met de terminologie gehanteerd in de personeelsregelgeving, de term inrichtende macht gehanteerd.

De nieuwe termen GC-verslag, IAC-verslag en OV4-verslag worden geïntroduceerd. Het vroegere gemotiveerd verslag wordt een GC-verslag, een verslag dat toegang geeft tot leersteun bij een gemeenschappelijk curriculum. Het vroegere verslag dat toegang geeft tot een individueel aangepast curriculum in het gewoon onderwijs of tot buitengewoon onderwijs, wordt een IAC-verslag voor de leerlingen die een IAC volgen in het gewoon of buitengewoon onderwijs en wordt een OV4-verslag voor de leerlingen die toegang krijgen tot opleidingsvorm 4. Leerlingen met een OV4-verslag kunnen les volgen in een school voor gewoon of buitengewoon maar volgen steeds het gemeenschappelijk curriculum.

Definities van leersteuncentrum en specifiek leersteuncentrum zijn opgenomen. De term leersteuncentrum vat alle leersteuncentra. Specifieke leersteuncentra zijn enkel de specifieke leersteuncentra type 4, 6 of 7. Wanneer er in het decreet gesproken wordt van leersteuncentra zijn dit alle leersteuncentra, inclusief de specifieke leersteuncentra type 4, 6 of 7. Wanneer bepalingen niet van toepassing zijn op de specifieke leersteuncentra wordt steeds vermeld 'met uitzondering van een specifiek leersteuncentrum type 4, 6 of 7'.

Hoofdstuk 3. Het leersteunmodel met leersteuncentra

Afdeling 1. Opdracht van de leersteuncentra

Artikel 6.

Artikel 7.

Deze artikelen omschrijven wat leersteun is en op welke manier een leersteuncentrum leersteun moet bieden aan scholen voor gewoon basis- en secundair onderwijs. Leersteun wordt vormgegeven vanuit een samenwerking tussen alle betrokkenen, met inspraak van en gelijkwaardigheid tussen de betrokkenen. De samenwerking gebeurt volgens de principes van handelingsgericht werken waarbij systematisch, planmatig, constructief en transparant wordt samengewerkt. De betrokkenen zijn minstens de leerondersteuner, de leerkracht, de leerling, de ouders en het schoolteam. Leersteun wordt vormgegeven op basis van de ondersteuningsnoden die er zijn en vertrekt van de sterktes, competenties en kwaliteiten van leerlingen, leerkrachten en schoolteams. De ervaringsdeskundigheid van ouders en leerlingen wordt hierbij gewaardeerd en benut. Er wordt steeds gestreefd naar een versterking van de competenties van leerkrachten en schoolteams om leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften kwaliteitsvol te begeleiden en een inclusieve onderwijscontext te creëren. Leersteun komt op een doeltreffende en doelmatige manier tegemoet aan de ondersteuningsnoden, wordt flexibel ingezet volgens de ondersteuningsnoden die er zijn en zorgt voor continuïteit waar nodig. Er wordt hierbij handelingsplanmatig gewerkt volgens een cyclisch proces van beginsituatiebepaling, doelenselectie, voorbereiding, uitvoering en evaluatie.

Artikel 8.

Dit artikel bepaalt over welke vormen van expertise een leersteuncentrum moet beschikken.

Eenzijds is er de vereiste om binnen het team over onderwijskundige expertise, handicap-specifieke expertise, inclusie-expertise, en expertise op het vlak van coaching van leerkrachten(teams) te beschikken om in kwaliteitsvolle leersteun te voorzien en deze verschillende vormen van expertise over te brengen naar leerkrachten en schoolteams in de scholen voor gewoon onderwijs die leersteun ontvangen.

Wat de handicap-specifieke expertise betreft, gaat dit over de types zoals deze zijn opgenomen in het decreet basisonderwijs en de Codex Secundair Onderwijs.

Elk leersteuncentrum moet leersteun bieden voor alle types. Gezien de lagere prevalentie van leerlingen met een IAC-verslag, OV4-verslag of GC-verslag type 4, 6 of 7, kan een leersteuncentrum voor leersteun voor type 4, 6 of 7 structureel samenwerken met een ander leersteuncentrum, al dan niet een specifiek leersteuncentrum type 4, 6 of 7. Per type is het slechts mogelijk om met één leersteuncentrum structureel samen te werken.

Anderzijds is het van belang dat het team van een leersteuncentrum multidisciplinair wordt samengesteld om diverse expertise in te kunnen zetten voor kwaliteitsvolle leersteun om aan de ondersteuningsnoden van leerlingen, leerkrachten en schoolteams te voldoen. De multidisciplinariteit van het team staat in functie van het bieden van leersteun ter versterking van het leren en het participeren van de leerling aan het school- en klasgebeuren.

In functie van professionalisering, expertiseontwikkeling en expertisedeling, betreft het leersteuncentrum relevante partners zoals de pedagogische

begeleidingsdiensten, CLB's, POC's, welzijnspartners, scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs.

Artikel 9.

Dit artikel bepaalt welke leerlingen in scholen voor gewoon onderwijs een recht openen op leersteun. Dit zijn in eerste instantie regelmatig ingeschreven leerlingen voor wie een GC-verslag, IAC-verslag of OV4-verslag door het CLB werd afgeleverd. Voor leerlingen met een GC-verslag, IAC-verslag of OV4-verslag die doorheen het schooljaar het statuut van regelmatige leerling verliezen, kan de leersteun tijdens de rest van het schooljaar nog verder lopen.

Met de opmaak van het GC-verslag, IAC-verslag of OV4-verslag en de gezamenlijke reflectie over de aard van de ondersteuning die nodig is, geeft het CLB het leersteuncentrum een 'mandaat' om in de school aan de slag te gaan. Nadien start de leersteun en de samenwerking tussen de betrokkenen om de leersteun vorm te geven zoals dat is beschreven in artikel 6 en 7. Wanneer dat nodig is in een leersteuntraject betrekken de school en het leersteuncentrum het CLB, zoals omschreven in artikel 18 over de werkingsprincipes.

Verder wordt in dit artikel bepaald dat leerlingen die beschikken over een gemotiveerd verslag worden beschouwd als leerlingen met een GC-verslag en leerlingen die nog beschikken over een verslag worden beschouwd als leerlingen met een IAC-verslag of OV4-verslag en dus op dezelfde manier aanspraak maken op leersteun.

Afdeling 2. Werking

Artikel 10.

Dit artikel bepaalt dat elk leersteuncentrum een visie en beleid moet ontwikkelen en hierover dient te communiceren. Dit is eveneens van toepassing op leersteuncentra die deel uitmaken van een school voor buitengewoon onderwijs; in die school dient bijgevolg een visie en beleid op leersteun ontwikkeld te worden.

Artikel 11.

Dit artikel bepaalt dat in elk leersteuncentrum een personeelsbeleid gevoerd wordt met als doel om de opdracht zoals vermeld in artikelen 6 tot en met 9 kwaliteitsvol uit te voeren.

Daarnaast stelt dit artikel dat een leersteuncentrum moet toezien op en werken aan de interne kwaliteit. Het doel is leersteun, zoals bepaald in artikel 6, kwaliteitsvol voorzien voor de leerling, de leerkracht en het schoolteam en het optimaal realiseren van de opdracht zoals omschreven in dit decreet. Het leersteuncentrum streeft ook naar continue kwaliteitsontwikkeling en zorgt voor kwaliteitsbewaking, waarbij ze de scholen voor gewoon onderwijs, ouders en leerlingen betreft. Wanneer een leersteuncentrum hierbij begeleiding wenst, betreft ze haar pedagogische begeleidingsdienst.

Artikel 12.

Scholen voor gewoon onderwijs stellen alle aanvragen tot leersteun bij het eigen leersteuncentrum waarbij ze zijn aangesloten. Indien het leersteuncentrum een structurele samenwerking heeft met een ander leersteuncentrum, schakelt het

leersteuncentrum voor ondersteuningsvragen van bepaalde type-expertise waarvoor er structureel wordt samengewerkt het andere leersteuncentrum in.

Artikel 13.

Elk leersteuncentrum heeft een informatiepunt voor ouders, leerlingen en scholen waar ze terecht kunnen voor informatie of met vragen over leersteun. Bij casusgebonden vragen die de tussenkomst van het CLB vereisen, wordt doorverwezen naar het betrokken CLB.

Elk leersteuncentrum voorziet ook in een klachtenprocedure, waar leerlingen, ouders en scholen terecht kunnen met klachten over de leersteun.

Artikel 14.

Dit artikel bepaalt dat het leersteuncentrum duurzaam moet samenwerken met verscheidene partners om de kwaliteit van de leersteun te garanderen en te ontwikkelen, alsook in functie van expertiseontwikkeling en expertisedeling.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State wordt een concretisering gedaan over met wie er samengewerkt moet worden. Het leersteuncentrum werkt minstens samen met de scholen voor gewoon onderwijs die zijn aangesloten bij het leersteuncentrum, de centra voor leerlingenbegeleiding die samenwerken met de aangesloten scholen voor gewoon onderwijs, de pedagogische begeleidingsdiensten van de aangesloten scholen voor gewoon onderwijs, scholen voor buitengewoon onderwijs en welzijnspartners, en kan daarnaast bijkomende partners betrekken die kunnen bijdragen tot kwaliteitsvolle leersteun aan de scholen voor gewoon onderwijs. Leersteuncentra, centra voor leerlingenbegeleiding en pedagogische begeleidingsdiensten zijn partners van de scholen die vlot samenwerken met elkaar ter ondersteuning van de school.

Samenwerking kan zowel op niveau van het leersteuncentrum als op niveau van leersteuntrajecten. Ouders kunnen een leersteuncentrum ook vragen om samen te werken met gespecialiseerde diensten in functie van het kunnen inzetten of gebruiken van bepaalde hulpmiddelen of methodieken die nodig zijn in het leertraject van een leerling.

Expertisedeling met scholen voor buitengewoon onderwijs en welzijnspartners is er enerzijds om de handicap-specifieke expertise te voeden en te delen, anderzijds om op casusniveau expertise te kunnen inwinnen wanneer nodig. De expertisedeling en -ontwikkeling is er in twee richtingen. Voor scholen voor buitengewoon onderwijs is expertisedeling van belang voor het verwerven en delen van inclusie-expertise en expertise omtrent de wijze waarop trajecten voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften in het gewoon onderwijs worden vormgegeven, binnen het gemeenschappelijk curriculum alsook aan de hand van individuele aangepaste curricula. Dit kadert in de doelstelling om scholen voor buitengewoon onderwijs te versterken in het toewerken naar een terugkeer van leerlingen naar gewoon onderwijs.

Ook met scholen voor gewoon onderwijs wordt ingezet op gezamenlijke expertiseontwikkeling en -deling alsook op het stimuleren van expertisedeling tussen scholen onderling.

Artikel 15.

Scholen voor gewoon onderwijs en leersteuncentra maken praktische afspraken. Dit kan gaan om concrete zaken zoals wie is aanspreekpunt waarvoor, welk lokaal kan gebruikt worden voor overleg, het gebruik van de kopieermachine, enz. Deze afspraken zijn er in functie van een goed en vlotte samenwerking. De wijze waarop deze afspraken worden gemaakt, wordt niet bepaald.

Artikel 16.

Scholen voor gewoon onderwijs voeren een constructieve communicatie met het leersteuncentrum. Scholen communiceren ook naar ouders toe over de samenwerking met het leersteuncentrum. De school voor gewoon onderwijs informeert ook haar partners waaronder minstens het CLB en de PBD. Andere relevante partners zijn bijvoorbeeld welzijnspartners waarmee de school samenwerkt.

Artikel 17.

Dit artikel bepaalt de termijn waarbinnen aanvragen tot leersteun worden opgenomen. Voor alle leerlingen met een GC-verslag, IAC-verslag of OV4-verslag die al gekend zijn en voor wie er nood is aan leersteun, wordt de leersteun steeds opgestart binnen de vijf schooldagen na de start van het schooljaar. Dit geldt ook bij een structurele samenwerking met een ander leersteuncentrum voor leersteun type 4, 6 of 7.

Voor nieuwe aanvragen tot leersteun voor leerlingen die tijdens het schooljaar een GC-verslag toegekend krijgen, of nieuwe aanvragen voor leerlingen met een IAC-verslag of OV4-verslag, zorgt het leersteuncentrum ervoor dat er leersteun wordt geboden binnen de tien schooldagen na ontvangst van de aanvraag. Wanneer het leersteuncentrum een structurele samenwerking heeft met een ander leersteuncentrum voor type 4, type 6 of type 7, wordt de aanvraag tot leersteun binnen de vijf schooldagen na ontvangst bezorgd aan het leersteuncentrum waarmee structureel wordt samengewerkt. Dat leersteuncentrum start op haar beurt binnen de termijn van tien schooldagen met het bieden van leersteun.

Voor nieuwe leerlingen met een IAC-verslag type 2, 4, 6 of 7 of een OV4-verslag type 4, 6 of 7 dient gebruik gemaakt te worden van de mogelijkheid tot flexibele aanwending vermeld in artikel 45, §2.

Het starten met het bieden van leersteun kan concreet een eerste gesprek op school zijn met de betrokkenen, een observatie in de klas, een eerste aanwezigheid in de klas,... naargelang de ondersteuningsnood en de ondersteuningsvragen die er zijn.

Artikel 18.

Dit artikel bepaalt dat de school voor gewoon onderwijs steeds de regie heeft en behoudt over het leerproces van de leerling, ook wanneer er leersteun wordt geboden vanuit een leersteuncentrum. De school is eindverantwoordelijke voor het traject van de leerling. Het komt echter wel aan het leersteuncentrum toe om te bepalen hoe de leersteun wordt georganiseerd, uiteraard in nauwe afstemming met de school, de leerling en de ouders. De geboden leersteun wordt optimaal afgestemd op de ondersteuningsbehoeften van de leerling, de leerkracht en het schoolteam.

Wanneer er naast leersteun nog aanvullende vormen van ondersteuning aanwezig zijn voor een leerling, is de school verantwoordelijk voor de afstemming en coördinatie met de betrokken partners. Dit kan gaan om samenwerking met therapeuten, PAB-assistenten, alsook ondersteuning van welzijnsorganisaties waaronder bijvoorbeeld GIO-begeleiding.

De school, de leerondersteuner, de ouders en de andere betrokken partners werken nauw samen in functie van een kwaliteitsvol traject voor de leerling.

Het CLB wordt betrokken wanneer dat nodig is binnen het traject dat gelopen wordt met de leerling. Het CLB heeft vanuit haar draaischijffunctie de rol om de eerste stap te zetten in het betrekken van nieuwe partners wanneer dat nodig is. Eens een nieuwe partner betrokken is en een rol opneemt in het traject van de leerling op school, neemt de school de coördinatie en afstemming op zich.

Afdeling 3. Organisatie

Artikel 19.

Dit artikel bepaalt de contouren voor het landschap van het leersteunmodel.

Paragraaf 1 bepaalt hoeveel leersteuncentra er in totaal kunnen gevormd worden waarbij scholen voor gewoon onderwijs zich kunnen aansluiten. Er wordt daarbij ook een maximum aantal leersteuncentra bepaald per onderwijsnet, namelijk 23 voor het vrij onderwijs, 12 voor het gemeenschapsonderwijs en 12 voor het officieel gesubsidieerd onderwijs. Wat betreft het aantal leersteuncentra voor een bestuur met een andere publiekrechtelijke rechtspersoon dan het gemeenschapsonderwijs, voorzien we er 10 voor steden en gemeenten en 2 voor provincies.

We bekijken de mogelijkheden om stimulansen te voorzien in functie van schaalvergroting en netoverschrijdende samenwerking.

Naar aanleiding van het advies van Raad van State, wordt voor deze bepaling van een maximum aantal leersteuncentra, waarmee de vrijheid van onderwijs wordt ingeperkt, een verantwoording gegeven. Een maatregel die de vrijheid van onderwijs inperkt moet voldoen aan de klassieke toets aan de grondrechten:

- de maatregel moet voorzien zijn door een wet, wat dit decreet zal realiseren;
- de beperking moet beantwoorden aan een dwingende maatschappelijke noodzaak en moet niet alleen nuttig maar ook noodzakelijk zijn om een bepaalde doelstelling te realiseren;
- de beperking moet relevant zijn om de verhoopde doelstelling te kunnen bewerkstelligen;
- de beperking moet proportioneel zijn, moet in verhouding staan tot het te bereiken doel.

In dit geval wordt de organisatievrijheid van besturen beperkt doordat het aantal leersteuncentra wordt beperkt.

De beperking die wordt ingesteld op vlak van het aantal leersteuncentra dat kan opgericht worden is noodzakelijk om een legitieme doelstelling te realiseren, namelijk het verzekeren van kwaliteitsvolle leersteun voor scholen voor gewoon onderwijs en hun leerlingen en leerkrachten.

De beperking in aantal leersteuncentra dat kan opgericht worden is relevant om bovengenoemde doelstelling te bereiken. Leersteuncentra moeten namelijk een voldoende schaalgrootte hebben om kwaliteitsvolle leersteun te kunnen bieden.

Door een maximaal aantal leersteuncentra te bepalen wordt vermeden dat te kleine leersteuncentra zouden ontstaan die niet kunnen voldoen aan de opdracht zoals bepaald in dit decreet. Van elk leersteuncentrum wordt verwacht dat ze over diverse vormen van expertise beschikt, dat het team multidisciplinair is samengesteld, en dat leersteun kan geboden worden vanuit expertise omtrent alle types (waarbij dit voor de types 4, 6 en 7 ook kan worden waargemaakt via een structurele samenwerking met een ander leersteuncentrum). Dit zijn belangrijke vereisten om aan alle ondersteuningsnoden van leerlingen en scholen te kunnen voldoen. Om dit waar te maken is een voldoende groot team van leerondersteuners nodig. Tegelijk weten we dat in het ondersteuningsmodel een diversiteit aan schaalgrootte van ondersteuningsnetwerken aanwezig is. Om te vermijden dat de oprichting van leersteuncentra gemaximaliseerd zou worden en er meer versnippering in het landschap zou optreden, wordt niet met een minimum norm voor schaalgrootte van leersteuncentra gewerkt aangezien dit zou kunnen leiden tot kleinere leersteuncentra dan er vandaag bepaalde ondersteuningsnetwerken bestaan.

De oprichting van leersteuncentra zal worden bepaald in overleg tussen de overheid en de onderwijsnetten en wordt vastgelegd in een protocol (zie artikel 21). In deze afstemming wordt de locatie van de verschillende leersteuncentra bepaald in functie van een voldoende geografische spreiding van leersteuncentra opdat scholen hun keuzevrijheid gewaarborgd wordt.

Daarnaast is de opgelegde beperking omtrent het maximum aantal leersteuncentra proportioneel. Zoals hierboven vermeld zou een andere maatregel zoals het werken met een minimum norm kunnen leiden tot maximalisering van het aantal leersteuncentra, wat niet wenselijk is gezien het bestaande landschap van ondersteuningsnetwerken. De maatregel houdt rekening met het huidige landschap van het ondersteuningsmodel en laat de onderwijsverstrekkers toe zich te baseren op reeds bestaande ondersteuningsnetwerken. Op die manier kunnen bestaande samenwerkingen, bestaande teams en opgebouwde expertise in de mate van het mogelijke worden gecontinueerd. Het totaal aantal leersteuncentra dat voorzien wordt en de verdeling over de onderwijsnetten is gebaseerd op het landschap van ondersteuningsnetwerken en is in overleg afgestemd en bepaald op basis van de noden binnen de verschillende onderwijsnetten. Er wordt daarbij voldoende ruimte gegeven aan de onderwijsnetten om volgens het eigen pedagogisch project leersteuncentra op te richten, want het maximum aantal van 47 leersteuncentra is ruimer dan het aantal ondersteuningsnetwerken in het ondersteuningsmodel (26 in schooljaar 2022-2023).

De Raad van State stelt ook de vraag of er geen wijziging aan het Bijzonder Decreet moet gebeuren. Concreet gaat de Raad van State in punt 6 van haar advies in op artikel 24, §2 van de Grondwet. Krachtens dat artikel kan de Vlaamse Gemeenschap haar bevoegdheden als inrichtende macht opdragen aan autonome organen, op voorwaarde dat dit bij decreet aangenomen met een meerderheid van twee derden van de uitgebrachte stemmen gebeurt.

De Raad van State erkent dat het mogelijk is dat de bevoegdheid van de scholengroepen om leersteuncentra op te richten kan gesteund worden op grond van artikel 4, §2 van het bijzonder decreet. Die bepaling stelt dat de inrichtende machten van het gemeenschapsonderwijs, zoals de scholengroepen, al de bevoegdheden bezitten die rechtstreeks of onrechtstreeks noodzakelijk of nuttig zijn

voor de uitoefening van hun opdracht, met inbegrip van het oprichten van of deelnemen in andere rechtspersonen.

In het advies wordt niettemin aanbevolen om de leersteuncentra toe te voegen aan de instellingen die een scholengroep kan oprichten in art. 23, §1, 1°, a van het bijzonder decreet.

Het advies van de Raad van State stelt niet dat de verankering van de leersteuncentra in het bijzonder decreet noodzakelijk is. Het advies beveelt aan om dat te doen om elke twijfel weg te nemen.

Uiteindelijk is er geen twijfel mogelijk over het feit dat de scholengroepen leersteuncentra kunnen oprichten. Niet alleen is er de mogelijke rechtsgrond in art. 4, §2 van het bijzonder decreet, er is ook de vaststelling dat het bijzonder decreet van 14 juli 1998 de bevoegdheid om gemeenschapsonderwijs in te richten heeft overgedragen aan het Gemeenschapsonderwijs. Artikel 2 van het bijzonder decreet stelt immers dat voor de toepassing van het bijzonder decreet wordt onder gemeenschapsonderwijs begrepen, het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, met uitzondering van:

- het onderwijs ingericht door de universiteiten;
- het onderwijs ingericht door de hogescholen;
- het hoger zeevaartonderwijs;
- het onderwijs georganiseerd door gemeenschapsinstellingen voor bijzondere jeugdbijstand;
- het schriftelijk onderwijs.

Die bevoegdheidsoverdracht is definitief en vanaf dan is de bevoegdheid om gemeenschapsonderwijs in te richten bij de rechtspersoon het Gemeenschapsonderwijs gelegd.

Dat impliceert dat wanneer er in de algemene onderwijsregelgeving soorten instellingen bijkomen, de rechtspersoon het Gemeenschapsonderwijs bevoegd is om dat voor het gemeenschapsonderwijs te doen. Dat is de wisselwerking tussen bijzonder decreet en algemene onderwijsregelgeving die op het hele onderwijs, het gemeenschapsonderwijs inbegrepen, van toepassing is. Het bijzonder decreet is enkel nodig om een bevoegdheidsoverdracht te realiseren. Die bevoegdheidsoverdracht werd in 1988 gerealiseerd en in 1998 met een tweede bijzonder decreet vernieuwd. Er is dus geen twijfel mogelijk dat ook de leersteuncentra, die tot doel hebben de scholen van basis- en secundair onderwijs te ondersteunen, binnen de toepassing van het bijzonder decreet vallen. De enige vraag die dan nog rest is wie bevoegd is om deze leersteuncentra op te richten. Voor zover niet expliciet geregeld kan op artikel 23, §3 worden gesteund om de bevoegdheid tot oprichting van leersteuncentra bij de raden van bestuur van de scholengroepen te situeren. ('§ 3. De raden van bestuur van de scholengroepen zijn bevoegd voor alle aangelegenheden die bij dit bijzonder decreet niet uitdrukkelijk aan andere bestuursorganen zijn toegewezen.'). Dat artikel legt de residuaire bevoegdheden bij de raden van bestuur van de scholengroepen.

Tenslotte is er de vaststelling dat men zich bij de opmaak van het bijzonder decreet niet helemaal gehouden heeft aan de letter van artikel 24 §2 van de Grondwet. Men heeft elementen uit de gewone onderwijsregelgeving in het bijzonder decreet vermeld. Dat was deels om uitvoering te geven aan een politiek akkoord dat zelf niet strikt die grens respecteerde, en deels om het bijzonder decreet leesbaar te houden. In het politiek akkoord van 18 juni 1998 heeft men de bevoegdheden die aan de verschillende bestuursorganen toekomen sterk afgestemd op de op dat moment bestaande toestand. In de geest van de bijzondere decreetgever zijn de

raden van bestuur van de scholengroepen bevoegd om onderwijsinstellingen op te richten, om centra voor leerlingenbegeleiding op te richten en gelijkaardige ondersteunende instellingen die later in de onderwijsregelgeving zijn opgenomen op te richten.

Paragraaf 2 bepaalt dat daarnaast ook specifieke leersteuncentra type 4, 6 of 7 opgericht kunnen worden voor de organisatie van leersteun vanuit expertise type 4, type 6 en type 7. Deze specifieke leersteuncentra werken structureel samen met leersteuncentra waarbij scholen zich kunnen aansluiten. Bij de specifieke leersteuncentra type 4, 6 of 7 kunnen scholen niet rechtstreeks aansluiten.

Paragraaf 3 bepaalt dat elke privaatrechtelijke rechtspersoon, elke scholengroep en elke andere publiekrechtelijke rechtspersoon dan het gemeenschapsonderwijs een leersteuncentrum kan oprichten. Een bestuur kan meer dan één leersteuncentrum oprichten, maar elk leersteuncentrum dat door een bestuur wordt opgericht, telt afzonderlijk mee voor de norm van 47 leersteuncentra als vermeld in paragraaf 2. Ook een scholengroep van het gemeenschapsonderwijs kan een leersteuncentrum oprichten. In het bijzonder decreet van 14 juli 1998 zijn er bestuursmatig twee mogelijke soorten onderwijsinstellingen: scholen of centra voor leerlingenbegeleiding. De werking van de leersteuncentra sluit het nauwst aan bij die van de centra voor leerlingenbegeleiding. Het gemeenschapsonderwijs kan met de leersteuncentra bestuursmatig omgaan zoals met de centra voor leerlingenbegeleiding. De directeur van een leersteuncentrum dat de vorm aanneemt van een zelfstandige instelling zal de bevoegdheden hebben zoals vermeld in artikel 16 van het bijzonder decreet van 14 juli 1998.

Paragraaf 4 bepaalt de voorwaarden waaraan besturen en onderliggende scholen voor buitengewoon onderwijs moeten voldoen om een specifiek leersteuncentrum type 4, 6 of 7 te kunnen oprichten. Scholen voor buitengewoon onderwijs die een specifiek leersteuncentrum type 4, 6 of 7 wensen moeten respectievelijk reeds type 4, 6 of 7 in hun onderwijsaanbod hebben, moeten reeds ondersteuning bieden voor respectievelijk type 4, 6 of 7 in het kader van het ondersteuningsmodel en moeten een structurele intensieve en nauwe samenwerking hebben met welzijnspartners in functie van een kwaliteitsvolle ondersteuning type 4, 6 of 7. Bij de welzijnspartners worden onder MFC ook de MPIGO gevat die de omslag maken naar MFC in het kader van de transitie van sommige voorzieningen van onderwijs naar welzijn. Scholen voor buitengewoon onderwijs die aan deze voorwaarden voldoen voor twee of drie van de genoemde types kunnen een specifiek leersteuncentrum oprichten dat leersteun voor een combinatie van types aanbiedt.

Ondersteuningsteams van andere scholen voor buitengewoon onderwijs kunnen onder bepaalde voorwaarden worden toegevoegd om mee opgenomen te worden in het op te richten specifiek leersteuncentrum. De scholen van de ondersteuningsteams die toegevoegd worden, moeten een aanbod en een ondersteuningsteam hebben in die types waarvoor ze worden toegevoegd aan het specifiek leersteuncentrum, en een samenwerking met welzijnspartners in functie van kwaliteitsvolle ondersteuning type 4, 6 of 7.

Per specifiek leersteuncentrum dat wordt opgericht moet het bestuur van de school voor buitengewoon onderwijs waar het specifiek leersteuncentrum deel van zal uitmaken kunnen aantonen dat de school, al dan niet samen met ondersteuningsteams die worden opgenomen vanuit andere scholen voor buitengewoon onderwijs, minstens 40 voltijds equivalenten ondersteuners heeft

aangesteld met de omkadering type 4, 6 of 7 die werd toegekend op basis van de telling van de eerste schooldag van oktober 2022. Het bestuur van de school voor buitengewoon onderwijs waarin het specifiek leersteuncentrum wordt opgericht toont aan dat minstens 40 FTE ondersteuners type 4, 6 of 7, naargelang de types waarvoor leersteun zal worden geboden, zijn aangesteld in de ondersteuningsteams die samen een specifiek leersteuncentrum vormen. Een specifiek leersteuncentrum kan, ook als het wordt gecreëerd op basis van meerdere ondersteuningsteams, enkel worden opgericht als onderdeel van een school voor buitengewoon onderwijs die aan de volgende voorwaarden voldoet: een onderwijsaanbod hebben en een ondersteuningsteam hebben in één of meer van de types waarvoor leersteun zal worden geboden in het specifiek leersteuncentrum (i.e. type 4, 6 of 7), en een structurele intensieve en nauwe samenwerking hebben met welzijnspartners in functie van een kwaliteitsvolle ondersteuning voor type 4, 6 of 7.

Paragraaf 5 bepaalt dat elk leersteuncentrum een administratieve zetel heeft. Voor een leersteuncentrum dat deel uitmaakt van een school voor buitengewoon onderwijs, is dit de administratieve vestigingsplaats van de school.

Artikel 20.

Een leersteuncentrum kan ervoor kiezen om ofwel te fungeren als een zelfstandige instelling ofwel om deel uit te maken van een erkende en gefinancierde of gesubsidieerde school voor buitengewoon onderwijs.

Een specifiek leersteuncentrum type 4, 6 of 7 kan enkel deel uitmaken van een erkende en gefinancierde of gesubsidieerde school voor buitengewoon onderwijs, en bijgevolg niet als een zelfstandige instelling worden opgericht.

Of het leersteuncentrum een zelfstandige instelling is of deel uitmaakt van een school voor buitengewoon onderwijs doet geen afbreuk aan de opdracht die het dient uit te voeren (artikel 6 t.e.m. 9).

De leersteuncentra bieden leersteun aan scholen voor gewoon onderwijs waar leerlingen met een GC-verslag, IAC-verslag of OV4-verslag zijn ingeschreven. In een leersteuncentrum kunnen geen leerlingen ingeschreven worden. Ook niet in een leersteuncentrum dat deel uitmaakt van een school voor buitengewoon onderwijs.

Artikel 21.

Naar aanleiding van het advies van Raad van State, wordt verduidelijkt dat niet de Vlaamse Regering bepaalt waar en welke leersteuncentra worden opgericht. Wel zal de Vlaamse Regering na overleg samen met de representatieve verenigingen van inrichtende machten en het gemeenschapsonderwijs een protocol afsluiten waarin is opgenomen:

- 1° waar de leersteuncentra worden opgericht;
- 2° waar specifieke leersteuncentra type 4, 6 of 7 worden opgericht;
- 3° welke besturen een aanvraag tot erkenning voor een leersteuncentrum zullen indienen. Dit is van toepassing zowel voor de leersteuncentra waarbij scholen zich kunnen aansluiten, als voor specifieke leersteuncentra type 4, 6 of 7.

De besturen die een leersteuncentrum willen oprichten dat geen specifiek leersteuncentrum is, voorzien een overzicht van de scholen gewoon basisonderwijs en de scholen gewoon secundair onderwijs die bij het leersteuncentrum zouden

aansluiten. De besturen die een specifiek leersteuncentrum type 4, 6 of 7 willen oprichten tonen aan dat er leersteuncentra structureel met hen zullen samenwerken en geven aan welke leersteuncentra dit zijn. De besturen die een specifiek leersteuncentrum type 4, 6 of 7 willen oprichten moeten aantonen dat ze voldoen aan de voorwaarden die zijn bepaald voor het oprichten van een specifiek leersteuncentrum type 4, 6 of 7 (vermeld in artikel 19, §4).

Artikel 22.

Een school voor gewoon onderwijs dient zich aan te sluiten bij een leersteuncentrum. De school voor gewoon onderwijs kan zelf kiezen bij welk leersteuncentrum ze aansluit. Deze keuze kan netoverschrijdend zijn. Een school kan niet rechtstreeks aansluiten bij een specifiek leersteuncentrum type 4, 6 of 7. Een leersteuncentrum dient de keuze van de school voor gewoon onderwijs te respecteren en kan een school niet weigeren. Naar aanleiding van het advies van Raad van State is het belangrijk om te benadrukken dat het de bedoeling is dat elke school vrijheid van keuze heeft voor een leersteuncentrum waarvan ze leersteun wenst te ontvangen en wordt bepaald dat een leersteuncentrum geen scholen kan weigeren om te vermijden dat een leersteuncentrum selectieve keuzes zou kunnen maken op basis van kenmerken van scholen.

Hierop is er wel één uitzondering: als een leersteuncentrum vindt dat een school op een onredelijke afstand ligt die een efficiënte inzet van leerondersteuners onevenredig zou belasten, kan ze deze school weigeren. Omdat er bij de opstart van het leersteunmodel nog geen leersteunraden in werking zijn en dus nog geen advies kunnen verlenen omtrent het principe van weigeren op basis van afstand, kan deze uitzondering pas toegepast worden met het oog op het schooljaar 2024-2025 en de daaropvolgende schooljaren voor scholen die zich bij een ander leersteuncentrum willen aansluiten dan het leersteuncentrum waarbij ze waren aangesloten in schooljaar 2023-2024.

Specifieke leersteuncentra type 4, 6 of 7 kunnen geen leersteun weigeren aan scholen aangezien zij leersteun bieden aan alle scholen van de leersteuncentra waarmee ze structureel samenwerken.

Het is daarbij wel noodzakelijk dat de leersteunraad voorafgaandelijk haar advies verleent omtrent deze mogelijkheid tot weigeren op basis van afstand. Van zodra een leersteuncentrum een school op basis van afstand weigert dient ze andere scholen die zich wensen aan te sluiten en zich op een vergelijkbare afstand bevinden gelijk te behandelen. Elke weigering moet gemotiveerd worden ten aanzien van die school en moet gemeld worden aan het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI).

Om effectief leersteun te kunnen ontvangen bij de start van het nieuwe leersteunmodel, moet iedere school voor gewoon onderwijs haar keuze doorgeven aan het AGODI uiterlijk een maand na de publicatie van het protocol (vermeld in artikel 21).

Indien een school in een volgend schooljaar van leersteuncentrum wenst te wisselen, moet dit meegedeeld worden aan AGODI uiterlijk 1 februari van het voorafgaande schooljaar. Ook dient de school het leersteuncentrum van haar keuze hiervan op de hoogte te brengen. De wijziging van leersteuncentrum gaat dan in vanaf het volgende schooljaar.

Artikel 23.

Ieder bestuur van een leersteuncentrum dient een leersteunraad op te richten. Elk leersteuncentrum heeft een eigen leersteunraad. Elke school voor gewoon onderwijs die bij een leersteuncentrum is aangesloten, moet vertegenwoordigd zijn in de leersteunraad van dat leersteuncentrum. Meerdere scholen kunnen zich samen laten vertegenwoordigen door één afgevaardigde. Scholen kunnen hier onderling afspraken over maken.

De leersteunraad kan ook andere partners betrekken zoals CLB, PBD, scholen voor buitengewoon onderwijs, welzijnspartners, een vertegenwoordiging van ouders, een vertegenwoordiging van leerlingen, een vertegenwoordiging van leraren, een vertegenwoordiging van leerondersteuners, ervaringsdeskundigen of andere relevante partners.

De leersteunraad volgt het beleid op leersteun van het leersteuncentrum op en geeft hiernaast ook minstens advies over de procedure voor het toewijzen van leersteun aan de verschillende scholen voor gewoon onderwijs, zonder daarbij afbreuk te doen aan de bepalingen van voorliggend decreet. Verder verleent de leersteunraad ook advies over een eventuele structurele samenwerking met één of meerdere andere leersteuncentra in het kader van het bieden van leersteun voor type 4, 6 of 7. Dit belet niet dat er bij de opstart van het leersteunmodel, vooraleer de leersteunraden bestaan, al een structurele samenwerking wordt aangegaan. Wel heeft de leersteunraad de blijvende bevoegdheid om advies te verlenen over de keuze tot structurele samenwerking en de wijze waarop de samenwerking in de praktijk verloopt. Indien een leersteuncentrum scholen wil weigeren op basis van afstand, dient de leersteunraad voorafgaandelijk een advies te verlenen over het principe om scholen te kunnen weigeren op basis van afstand.

Ook het bestuur van een specifiek leersteuncentrum type 4, 6 of 7 dient een leersteunraad op te richten waarin de scholen die leersteun ontvangen van het leersteuncentrum vertegenwoordigd zijn. Scholen voor gewoon onderwijs die leersteun ontvangen van het specifiek leersteuncentrum type 4, 6 of 7, laten zich vertegenwoordigen in de leersteunraad van het specifiek leersteuncentrum type 4, 6 of 7. Scholen kunnen hier onderling afspraken over maken. De leersteunraad van een specifiek leersteuncentrum type 4, 6 of 7 geeft minstens advies over de organisatie en het bieden van leersteun in de scholen voor gewoon onderwijs.

Het leersteuncentrum dient ook verantwoording af te leggen aan de leersteunraad over de procedure voor toewijzing van leersteun, de eventuele structurele samenwerking, en indien van toepassing, de manier waarop ze de weigering op basis van afstand toepasten. De leersteunraad kan op deze manier dus ook inspelen op het beleid en de praktische organisatie van het leersteuncentrum.

In de leersteunraad wordt ook jaarlijks kenbaar gemaakt hoeveel GC-verslagen, IAC-verslagen en OV4-verslagen er zijn in de scholen voor gewoon onderwijs en wordt dit in aanwezigheid van betrokken CLB's besproken.

Artikel 24.

Wanneer een leersteuncentrum van het gemeenschapsonderwijs en een leersteuncentrum van het officieel gesubsidieerd onderwijs actief zijn in eenzelfde regio, met name wanneer ze in meerdere zelfde gemeenten scholen voor gewoon onderwijs ondersteunen, zijn ze verplicht om met elkaar samen te werken. Ze

maken minstens afspraken omtrent de wijze waarop aanvragen tot leersteun worden opgenomen.

Raad van State adviseerde om deze keuze nader te verantwoorden. Deze verplichting wordt toegepast vanuit de doelstelling kwaliteitsvolle leersteun te voorzien voor alle scholen en leerlingen. Gezien het huidige landschap van ondersteuningsnetwerken, waarin scholen voor buitengewoon onderwijs van het gemeenschapsonderwijs en van het officieel gesubsidieerd onderwijs al samen in openbare ondersteuningsnetwerken zitten, is het de intentie om deze samenwerkingen te continueren. Door samen te werken wordt een efficiënte inzet van middelen en personeel alsook expertisedeling beoogd. Deze samenwerking vrij laten houdt het risico in dat deze samenwerking niet overal zou worden verdergezet.

Artikel 25.

Scholen voor gewoon onderwijs zijn slechts aangesloten bij één leersteuncentrum en richten alle vragen tot leersteun aan dat leersteuncentrum waarbij ze zijn aangesloten.

Dat leersteuncentrum kan indien ze dat nodig of wenselijk acht voor het bieden van leersteun vanuit expertise type 4, 6 of 7, structureel samenwerken met een ander leersteuncentrum voor één of meerdere van de vermelde types. Dit kan een leersteuncentrum zijn waarbij scholen zijn aangesloten of een specifiek leersteuncentrum type 4, 6 of 7. Het leersteuncentrum kan structureel samenwerken met één ander leersteuncentrum of met meerdere leersteuncentra. Bij de opstart van het leersteunmodel moet een structurele samenwerking gemeld worden aan AGODI één week na de publicatie van het protocol (vermeld in artikel 20). Een structurele samenwerking of wijziging van structurele samenwerking moet gemeld worden aan AGODI voor 1 februari van het schooljaar voorafgaand aan de start van de samenwerking.

Elk leersteuncentrum kan voor een concrete vraag tot leersteun ook ad hoc samenwerken met een ander leersteuncentrum. Dit kan nodig zijn wanneer het leersteuncentrum zelf of de structurele partner niet over voldoende of geschikte expertise beschikt om aan de vraag tot leersteun te kunnen voldoen. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer voor een leerling bepaalde kennis, die niet in het leersteuncentrum aanwezig is, nodig is om aan een concrete ondersteuningsvraag tegemoet te komen. Een ad hoc samenwerking kan voor alle types en gebeurt steeds in samenspraak met de ouders van de betreffende leerling en kan op vraag van ouders georganiseerd worden. Het leersteuncentrum neemt de uiteindelijke beslissing of een ad hoc samenwerking mogelijk en nodig is om de gepaste leersteun te kunnen bieden.

Wanneer er discussie is rond het organiseren van gepaste leersteun, kan bemiddeling worden ingeschakeld door het CLB zoals vermeld in artikel 16, §3, van het decreet betreffende de leerlingenbegeleiding.

Artikel 26.

Leersteuncentra kunnen deel uitmaken van een school voor buitengewoon onderwijs. Op de school van buitengewoon onderwijs is het decreet basisonderwijs of de codex secundair onderwijs van toepassing, naargelang het onderwijsniveau. De leersteuncentra die deel uitmaken van een school voor buitengewoon onderwijs moeten voldoen aan alle verplichtingen zoals bepaald in dit decreet over leersteun.

De regelgeving voor scholen voor buitengewoon onderwijs in het decreet basisonderwijs en de Codex Secundair Onderwijs is enkel op deze leersteuncentra van toepassing indien ze niet strijdig is met dit decreet.

Indien er twijfel bestaat over het van toepassing zijn van een bepaling in het decreet basisonderwijs of de codex secundair onderwijs, dan wel in het decreet over leersteun, moet voor het leersteuncentrum steeds voorrang gegeven worden aan de bepalingen in het decreet over leersteun.

Daarom werden de artikelen die betrekking hebben op leersteuncentra die deel uitmaken van een school voor buitengewoon onderwijs zo geformuleerd dat duidelijk is dat bepalingen die wel van toepassing zijn op scholen voor buitengewoon onderwijs dat niet zijn op het leersteuncentrum. Bijvoorbeeld artikel 20, §3 bepaalt dat in een leersteuncentrum geen leerlingen ingeschreven kunnen worden. Hier vloeit automatisch uit voort dat regelgeving voor scholen buitengewoon onderwijs over rechten en plichten van leerlingen, toekenning van omkadering gebaseerd op leerlingen... niet van toepassing zijn op het leersteuncentrum dat deel uitmaakt van een school voor buitengewoon onderwijs.

Afdeling 4. Erkennings-, subsidiërings- en financieringsvoorwaarden

Artikel 27.

Een voorlopige erkenning of erkenning van een leersteuncentrum houdt in dat het bestuur van het leersteuncentrum de bevoegdheid krijgt om leersteun te bieden aan scholen voor gewoon basis- en secundair onderwijs.

Artikel 28.

Dit artikel bepaalt de voorwaarden waaraan een leersteuncentrum moet voldoen om erkend te worden.

Artikel 29.

Dit artikel bepaalt de procedure voor voorlopige erkenning en erkenning voor de leersteuncentra die worden opgericht bij de start van het leersteunmodel.

De leersteuncentra die zijn opgenomen in het protocol, dat is vermeld in artikel 21 van voorliggend decreet, zijn voorlopig erkend voor twee schooljaren, namelijk schooljaar 2023-2024 en 2024-2025.

Gedurende schooljaar 2023-2024 volgt het onderzoek van de onderwijsinspectie om te bepalen of het leersteuncentrum dat voorlopig erkend is, voldoet aan de voorwaarden tot erkenning, vermeld in artikel 28 van voorliggend decreet.

Op basis van het advies van de onderwijsinspectie beslist de Vlaamse regering uiterlijk op 30 november 2024 over de erkenning van het leersteuncentrum.

Indien het leersteuncentrum wordt erkend of indien er wordt beslist om een leersteuncentrum niet te erkennen, heeft deze beslissing uitwerking vanaf 1 september van het daaropvolgende schooljaar (dit is bijgevolg 1 september 2025 voor de opstart van het leersteunmodel). In geval van niet-erkenning, kan het leersteuncentrum dus het schooljaar nog afronden; dit is belangrijk om continuïteit van de leersteun te voorzien voor de leerlingen en de scholen.

Artikel 30.

Dit artikel bepaalt de procedure voor voorlopige erkenning en erkenning voor leersteuncentra, die geen specifieke leersteuncentra type 4, 6 of 7 zijn, die worden

opgericht na de start van het leersteunmodel. Specifieke leersteuncentra type 4, 6 of 7 kunnen niet opgericht worden na de start van het leersteunmodel.

Na de start van het leersteunmodel, dus na schooljaar 2023-2024, kan een leersteuncentrum enkel worden opgericht indien de limiet van 47 leersteuncentra, bepaald in artikel 19, paragraaf 1, niet is bereikt. Wanneer er geen 47 leersteuncentra meer zijn in Vlaanderen en een bestuur een nieuw leersteuncentrum wenst op te richten, dient het protocol dat vermeld is in artikel 21 van voorliggend decreet, hiertoe aangepast te worden. De aanpassing van het protocol gebeurt via een addendum dat omvat welk leersteuncentrum niet meer bestaat, welk leersteuncentrum wordt opgericht, welk bestuur dit leersteuncentrum zal oprichten en welke scholen voor gewoon basis- en secundair onderwijs wensen aan te sluiten bij het nieuw op te richten leersteuncentrum. Het protocol dient niet aangepast te worden als het bestuur van een bestaand leersteuncentrum wijzigt, als leersteuncentra fuseren, als een leersteuncentrum dat deel uitmaakt van een school voor buitengewoon onderwijs – met uitzondering van een specifiek leersteuncentrum – een zelfstandig leersteuncentrum wordt, of als er een leersteuncentrum wegvalt zonder dat er een nieuw leersteuncentrum wordt opgericht. Dit zijn wijzigingen die behoren tot de vrijheid van besturen om zich te organiseren.

De Vlaamse regering, het gemeenschapsonderwijs en de representatieve verenigingen van inrichtende machten sluiten samen het aangepast protocol af.

Het leersteuncentrum dat is toegevoegd in het aangepast protocol, is voorlopig erkend voor het schooljaar waarin het leersteuncentrum opstart.

Uiterlijk drie maanden na de start van dat schooljaar volgt het onderzoek van de onderwijsinspectie om te bepalen of het leersteuncentrum voldoet aan de voorwaarden tot erkenning, vermeld in artikel 28 van voorliggend decreet. Op basis van het advies van de onderwijsinspectie beslist de Vlaamse regering uiterlijk op 31 december van datzelfde schooljaar over de erkenning van het leersteuncentrum.

Indien het leersteuncentrum wordt erkend of indien er wordt beslist om een leersteuncentrum niet te erkennen, heeft deze beslissing uitwerking vanaf 1 september van het schooljaar na het schooljaar van voorlopige erkenning.

Artikel 31.

Een leersteuncentrum dat voorlopig of definitief erkend is ontvangt financiering of subsidiëring in de vorm van salarissen, een werkingsbudget en investeringsmiddelen. Investeringsmiddelen worden zoals bij andere onderwijsinstellingen aangevraagd via de bevoegde overheidsinstanties.

In dit artikel wordt verder verduidelijkt dat een specifiek leersteuncentrum minstens 3.825 punten moet genereren om erkend te blijven. Indien een specifiek leersteuncentrum in een schooljaar minder punten genereert, behoudt het de erkenning nog voor het volgende schooljaar. Indien het leersteuncentrum in dat schooljaar terug voldoende punten genereert, blijft het leersteuncentrum erkend. Indien het leersteuncentrum in dat schooljaar nog steeds niet voldoende punten genereert, verliest het de erkenning vanaf 1 september van het daaropvolgende schooljaar.

Voorbeeld: Op 1 februari 2025 genereert een specifiek leersteuncentrum type 4, 6 of 7 minder dan 3.825 punten. Het specifiek leersteuncentrum type 4, 6 of 7 behoudt de erkenning in schooljaar 2025-2026. Als het specifiek leersteuncentrum type 4, 6 of 7 op 1 februari 2026 minder dan 3.825 punten genereert, verliest het de erkenning vanaf 1 september 2026.

Artikel 32.

De Vlaamse regering kan de erkenning van een leersteuncentrum intrekken, in lijn met de bepalingen hieromtrent in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs (artikel 35 tot en met 40). Wanneer de erkenning wordt ingetrokken, wordt ook de financiering of subsidiëring stopgezet.

Indien de erkenning van een leersteuncentrum door de Vlaamse regering wordt ingetrokken, heeft deze beslissing uitwerking vanaf 1 september van het schooljaar na het schooljaar waarin de beslissing door de Vlaamse regering werd genomen.

Artikel 33.

Dit artikel bepaalt de voorwaarden waaraan de personeelsleden van een leersteuncentrum moeten voldoen om een salaris te ontvangen. De salarissen worden rechtstreeks door AGODI uitbetaald aan de personeelsleden. Er wordt geen gevolg gegeven aan het advies van de Raad van State omtrent dit artikel om de analogie met andere regelgeving te respecteren waarin dezelfde bepaling is opgenomen.

Artikel 34.

De leersteuncentra leggen verantwoording af over het gebruik van hun werkingsbudget. Hiertoe moet het bestuur van een gesubsidieerd leersteuncentrum verantwoordingsstukken over het gebruik van zijn werkingsbudget ter beschikking houden voor een controle door de verificatiediensten van AGODI. Controle op het gebruik van het werkingsbudget is gericht op het gebruik van de middelen voor de doeleinden waarvoor ze bedoeld zijn, en betreft geen oordeel over inhoudelijke keuzes omtrent de besteding ervan.

Afdeling 5. Omkadering

Artikel 35.

Voor het berekenen en toekennen van omkadering aan de leersteuncentra wordt een onderscheid gemaakt tussen leerlingen met een IAC-verslag of OV4-verslag type 2, 4, 6 of 7⁹, de leerlingen met een GC-verslag type 2, 4, 6 of 7, en de leerlingen met een IAC-verslag, OV4-verslag of GC-verslag type basisaanbod, 3 en 9¹⁰.

In dit artikel wordt het principe ingeschreven dat de omkadering die leerlingen met een IAC-verslag of een OV4-verslag type 2, 4, 6 of 7 genereren in een school voor gewoon onderwijs toegekend wordt aan het leersteuncentrum waar die school bij

---

⁹ Concreet betekent dit een IAC-verslag type 2, 4, 6 of 7 of een OV4-verslag type 4, 6 of 7, aangezien voor opleidingsvorm 4 een type 2 verslag niet mogelijk is. Voor de leesbaarheid echter spreken we verder van een IAC-verslag of OV4-verslag type 2, 4, 6 of 7.

¹⁰ Concreet betekent dit een GC-verslag of IAC-verslag type basisaanbod, 3 of 9 of een OV4-verslag type 3 of 9, aangezien voor opleidingsvorm 4 een verslag type basisaanbod niet mogelijk is. Voor de leesbaarheid echter spreken we in de tekst van een IAC-verslag, OV4-verslag of GC-verslag type basisaanbod, 3 of 9.

aangesloten is. De uitzondering op deze regel is wanneer een leersteuncentrum structureel samenwerkt met een ander leersteuncentrum voor het bieden van leersteun aan scholen voor gewoon onderwijs met leerlingen met een IAC-verslag of OV4-verslag type 4, type 6 of type 7. In dat geval zal AGODI de omkadering die gegenereerd wordt door de leerlingen met een IAC-verslag of OV4-verslag type 4, 6 of 7 rechtstreeks toekennen aan het leersteuncentrum of de leersteuncentra waar een structurele samenwerking mee bestaat.

Artikel 36.

Voor leerlingen met een IAC-verslag type 2, 4, 6 en 7 in het gewoon basisonderwijs wordt een gelijke omkadering toegekend als in het buitengewoon basisonderwijs. Die gelijke omkadering bestond al in het ondersteuningsmodel en dezelfde berekeningswijze wordt gehanteerd:

- Er wordt voor de lestijden vertrokken van de lestijdenschalen die voor de types 2, 4, 6 en 7 van toepassing zijn in het buitengewoon basisonderwijs. Op het aantal lestijden per type voor de eerste leerling in de lestijdenschaal, wordt het geldende aanwendingspercentage toegepast;
- Op dit resultaat aan lestijden wordt het gemiddeld aantal lestijden in mindering gebracht van een leerling in het gewoon basisonderwijs. De leerling met een IAC-verslag wordt immers als leerling geteld in het gewoon basisonderwijs. Voor de berekening van het gemiddeld aantal lestijden voor een leerling in het gewoon onderwijs werden de lestijden volgens de schalen, de SES-lestijden en de lestijden levensbeschouwelijke vakken in rekening gebracht. De berekening gebeurde op de toestand zoals die was op de eerste schooldag van februari 2014;
- Per leerling met een IAC-verslag type 2, 4, 6 en 7 in het gewoon basisonderwijs wordt ook paramedische omkadering toegekend. Daarvoor worden de richtgetallen die per leerling en per type gelden in het buitengewoon basisonderwijs gehanteerd.

Op basis hiervan, wordt onderstaand aantal lestijden en uren bekomen:

- type 2: 3,225 lestijden en 3,9 uren;
- type 4: 3,225 lestijden en 5,0 uren;
- type 6: 4,170 lestijden en 2,1 uren;
- type 7: 4,170 lestijden en 2,9 uren.

Omdat wordt overgaan naar een ambt van leerondersteuner, met aanstelling als ten minste bachelor of ten minste master wordt omkadering in de toekomst toegekend onder de vorm van punten in plaats van lestijden en uren. Voor de omrekening van de lestijden en uren naar punten werd gebruik gemaakt van de tabellen die decretaal waren vastgelegd in artikel 139septies decies, §9 en §10 van het decreet basisonderwijs. Deze paragrafen werden opgeheven met het decreet van 25 februari 2022 tot uitvoering van maatregelen over het onderwijs uit CAOXII Leerplicht, CAO V Baseducatie en CAO VI Hoger Onderwijs vanaf het schooljaar of academiejaar 2021-2022. De tabellen werden met het besluit van de Vlaamse Regering van 22 april 2022 tot uitvoering van maatregelen uit cao V voor de baseducatie, cao VI voor het hoger onderwijs en cao XII voor de andere onderwijsniveaus die uitwerking hebben op 1 september 2021 en 1 januari 2022 ingevoegd in het besluit van de Vlaamse Regering van 17 juni 1997 betreffende de personeelsformatie in het buitengewoon basisonderwijs en betreffende coördinatieopdrachten door ondersteuningsnetwerken in het basis- en secundair onderwijs (artikel 23). Het is echter van belang om bij die omrekening ook rekening

te houden met de realiteit van de loonschalen voor ondersteuners die momenteel actief zijn in het ondersteuningsmodel (schooljaar 2021-2022). Hiervoor wordt de verhouding van het aantal ondersteuners aangesteld in de verschillende loonschalen (die corresponderen met een aantal punten) meegenomen.

	Punten	Lestijden	Uren
Bachelor	80	9,8%	0%
Bachelor	85	90,2%	81,7%
Master	120	0%	10,8%
Master	126	0%	7.5%

Rekening houdende met de omrekeningstabellen en de verhouding van de ondersteuners aangesteld in de respectievelijke loonschalen, worden voor het basisonderwijs de volgende parameters bekomen:

- 1 lestijd = 3,841 punten
- 1 uur = 2,870 punten.

Deze parameters worden vermenigvuldigd met het aantal lestijden en uren per type voor de gelijke omkadering uit de eerste stap. Op basis hiervan, worden de volgende punten bekomen:

- type 2: 23,583 punten;
- type 4: 26,741 punten;
- type 6: 22,046 punten;
- type 7: 24,343 punten.

Voor leerlingen met een IAC-verslag of OV4-verslag type 2, 4, 6 en 7 in het gewoon secundair onderwijs wordt dezelfde werkwijze gehanteerd als bij buitengewoon basisonderwijs. Voor het secundair onderwijs leidt dit tot onderstaand aantal lesuren en uren:

- type 2: 4 lesuren en 1,5 uren;
- type 4: 3,420 lesuren en 3,5 uren;
- type 6: 4,436 lesuren en 1,5 uren;
- type 7: 3,850 lesuren en 1,6 uren.

Voor het secundair onderwijs wordt eveneens een omrekening gemaakt van de lesuren en uren naar punten, om met die punten leerondersteuners aan te kunnen stellen als bachelor of master. Hierbij wordt eveneens gewerkt met omrekeningstabellen, die eveneens opgenomen zijn in het hoger vermelde besluit van de Vlaamse Regering van 22 april 2022, waarbij wordt rekening gehouden met de verhouding van het aantal ondersteuners dat momenteel actief is in het ondersteuningsmodel (schooljaar 2021-2022) in de verschillende loonschalen. Voor het secundair onderwijs is deze verdeling als volgt:

	Punten	Lesuren	Uren
Bachelor	80	9,6%	0%
Bachelor	85	69,5%	74,7%
Master	120	0%	16,4%
Master	126	21%	8,8%

Voor het secundair onderwijs, worden zo volgende parameters bekomen:

- 1 lesuur = 4,232 punten

- 1 uur = 2,949 punten.

Als deze parameters vermenigvuldigd worden met het aantal lessen en uren per type, resulteert dit in onderstaand aantal punten voor secundair onderwijs:

- type 2: 21,354 punten;
- type 4: 24,797 punten;
- type 6: 23,199 punten;
- type 7: 21,014 punten.

Het principe van gelijke omkadering voor de leerlingen met een IAC-verslag of OV4-verslag type 2, 4, 6 en 7 wordt ook doorgetrokken als er een wijziging wordt doorgevoerd in de financiering van het buitengewoon onderwijs. Indien er een wijziging gebeurt aan het aantal lessen/lestijden of uren toegekend in het buitengewoon onderwijs, wordt deze wijziging ook doorgevoerd in de berekening van het aantal punten dat een leerling met een IAC-verslag of OV4-verslag type 2, 4, 6 of 7 in het gewoon onderwijs genereert. Hierbij worden de parameters gebruikt van het aantal punten dat overeenkomt met een lestijd/lesuur of een uur; door deze parameters te vermenigvuldigen met de verhoging in lestijden/lessen of uren in het buitengewoon onderwijs, bekomen we de verhoging in punten voor leersteun. Dit corresponderend aantal punten wordt dan toegekend per leerling met een IAC-verslag of OV4-verslag type 2, 4, 6 of 7 in het gewoon onderwijs.

Artikel 37.

De punten die volgens de hierboven beschreven werkwijze berekend zijn, worden per type en binnen het onderwijsniveau opgeteld en in geval van een decimaal getal naar de hogere eenheid afgerond.

Artikel 38.

Voor de berekening van het aantal punten voor leerlingen met een IAC-verslag of OV4-verslag type 2, 4, 6 of 7 worden twee teldagen gehanteerd. Dit om leersteuncentra tijdig de nodige omkadering ter beschikking te stellen zodat ze de scholen voor gewoon onderwijs waar deze leerlingen ingeschreven zijn, kunnen ondersteunen. De punten die toegekend worden op basis van de telling op de eerste schooldag van oktober van het lopende schooljaar vormen het gegarandeerde basispakket voor het volledige schooljaar.

Als bij de telling op de eerste schooldag van februari van datzelfde schooljaar een hoger aantal punten per type gegenereerd wordt in vergelijking met het aantal punten op basis van de telling op de eerste schooldag van oktober van het lopende schooljaar, dan ontvangt het leersteuncentrum dit verschil aan punten per type met ingang van de eerste schooldag van februari. In geval van een daling behoudt het leersteuncentrum de punten per type berekend op basis van de eerste schooldag van oktober.

Artikel 39.

Leersteuncentra ontvangen omkadering voor leerlingen met een GC-verslag type 2, 4, 6 en 7 die ingeschreven zijn in de scholen voor gewoon onderwijs die bij het leersteuncentrum zijn aangesloten.

Ook hier geldt dat wanneer een leersteuncentrum voor ondersteuning type 4, 6 of 7 structureel samenwerkt met een ander leersteuncentrum of -centra, AGODI de omkadering die correspondeert met de leerlingen met een GC-verslag type 4, 6 of 7 rechtstreeks toekent aan het gekozen leersteuncentrum of de gekozen leersteuncentra.

Artikel 40.

In dit artikel worden in de paragrafen 1 en 2 het aantal punten per leerling met een GC-verslag type 2, 4, 6 en 7 in respectievelijk het basisonderwijs en het secundair onderwijs vastgelegd. In het huidige ondersteuningsmodel worden per leerling en per type een aantal begeleidingseenheden vastgelegd. Concreet zijn deze als volgt voor respectievelijk het gewoon basisonderwijs en gewoon secundair onderwijs:

Begeleidingseenheden per leerling met een GC-verslag type 2, 4, 6 of 7 in het gewoon basisonderwijs in het ondersteuningsmodel:

- type 2: 2 begeleidingseenheden
- type 4: 2 begeleidingseenheden
- type 6: 3,56 begeleidingseenheden
- type 7: 2,10 begeleidingseenheden

Begeleidingseenheden per leerling met een GC-verslag type 2, 4, 6 of 7 in het gewoon secundair onderwijs in het ondersteuningsmodel:

- type 2: 2 begeleidingseenheden
- type 4: 2 begeleidingseenheden
- type 6: 3,51 begeleidingseenheden
- type 7: 2,38 begeleidingseenheden

Om het aantal begeleidingseenheden om te zetten naar punten, worden deze in eerste instantie omgezet naar lestijden, lesuren en uren. De omzetting van begeleidingseenheden naar lestijden/lesuren en uren is gebaseerd op de aanstelling van onderwijzend en medisch, paramedisch, sociaal, psychologisch en orthopedagogisch personeel op begeleidingseenheden zoals dat was bij de start van het ondersteuningsmodel. Voor het basisonderwijs werden begeleidingseenheden voor 57,9% aangewend als lestijden en voor 42,1% als uren. Voor het secundair betrof het 90,4% als lesuren en 9,6% als uren.

Voor de omrekening tot punten wordt de verhouding van lestijden en uren, voor het basisonderwijs, en lesuren en uren, voor het secundair onderwijs, toegepast op de begeleidingseenheden, en vervolgens vermenigvuldigd met de parameters die in artikel 36 berekend werden om een lestijd, een lesuur of een uur in het basisonderwijs en in het secundair onderwijs om te zetten naar een aantal punten. Dit resulteert in een aantal punten voor leersteun per type, afzonderlijk voor het basisonderwijs en het secundair onderwijs, zoals vastgelegd in paragraaf 1 en paragraaf 2 van dit artikel.

Voor de berekening van het aantal punten voor leerlingen met een GC-verslag type 2, 4, 6 of 7 worden twee teldagen gehanteerd. Dit om leersteuncentra tijdig de nodige omkadering ter beschikking te stellen zodat ze de scholen voor gewoon onderwijs waar deze leerlingen ingeschreven zijn, kunnen ondersteunen. De punten die toegekend worden op basis van de telling op de eerste schooldag van

oktober van het lopende schooljaar vormen het gegarandeerde basispakket voor het volledige schooljaar.

Als bij de telling op de eerste schooldag van februari van datzelfde schooljaar een hoger aantal punten per type gegenereerd wordt in vergelijking met het aantal punten op basis van de telling op de eerste schooldag van oktober van het lopende schooljaar, dan ontvangt het leersteuncentrum dit verschil aan punten per type met ingang van de eerste schooldag van februari. In geval van een daling behoudt het leersteuncentrum de punten per type berekend op basis van de eerste schooldag van oktober.

Ook hier geldt dat de punten per type en binnen het onderwijsniveau opgeteld en in geval van een decimaal getal naar de hogere eenheid worden afgerond.

Artikel 41.

Met dit artikel wordt een correctie doorgevoerd voor het secundair onderwijs. Immers, scholen voor buitengewoon secundair onderwijs wendten in het huidige ondersteuningsmodel nog andere middelen dan de toegekende omkaderingseenheden (lesuren, uren en begeleidingseenheden) aan om ondersteuners aan te stellen. Concreet gaat het om uren klassenraad, uren klassendirectie, en uren bijscholing en begeleiding die met toepassing van artikel 307 en 308 van de Codex Secundair Onderwijs aan scholen voor buitengewoon secundair onderwijs worden toegekend. Indien hier niet voor wordt gecorrigeerd, zullen de leersteuncentra minder personeel kunnen aanstellen dan vandaag in het ondersteuningsmodel mogelijk is. Uit de onderwijsdatabanken blijkt dat er 2.628 uren klassenraad, klassendirectie en bijscholing/begeleiding worden aangewend door ondersteuners in het ondersteuningsmodel. Met de omrekeningscoëfficiënt van 4,232 voor lesuren secundair onderwijs komt dit op een totaal van 11.122 punten. Dit aantal punten wordt ingebracht in het leersteunmodel, een deel voor leersteun aan leerlingen met een GC-verslag, IAC-verslag of OV4-verslag type 2, 4, 6 of 7, en een deel voor leerlingen met een GC-verslag, IAC-verslag of OV4-verslag type basisaanbod, 3 of 9. Om de verdeling te maken, baseren we ons op de verdeling van het aantal lesuren toegekend in het huidige ondersteuningsmodel voor respectievelijk type 2, 4, 6 of 7 (54,71%) én type basisaanbod, 3 of 9 (45,29 %).

Voor type 2, 4, 6 en 7 wordt in dit artikel een enveloppe van 6.085 punten (54,71% * 11.122 punten) voorzien. Deze enveloppe wordt jaarlijks verdeeld over de leersteuncentra naargelang het aantal leerlingen met een GC-verslag type 2, 4, 6 of 7, een IAC-verslag type 2, 4, 6 of 7 en een OV4-verslag type 4, 6 of 7 op de eerste schooldag van oktober van het lopende schooljaar in de scholen voor gewoon secundair onderwijs die zijn aangesloten bij de leersteuncentra. In geval van een structurele samenwerking wordt een deel van deze punten die het leersteuncentrum genereert, toegekend aan het andere leersteuncentrum waarmee structureel wordt samengewerkt. Dit wordt bepaald op basis van het aantal leerlingen van de types waarvoor structureel wordt samengewerkt t.o.v de totale populatie van leerlingen type 2, 4, 6 of 7 in de scholen secundair onderwijs van het leersteuncentrum. Voorbeeld: voor een leersteuncentrum dat structureel samenwerkt met een ander leersteuncentrum voor leersteun type 6 zal volgens de verhouding van het aantal leerlingen met een GC-verslag, IAC-verslag of OV4-verslag type 6 in het secundair onderwijs t.o.v. alle leerlingen met een GC-

verslag, IAC-verslag of OV4-verslag type 2, 4, 6 en 7 in het secundair onderwijs een deel van de punten toegekend worden aan het ander leersteuncentrum. AGODI maakt de berekening en zorgt voor een rechtstreekse toekenning aan de leersteuncentra waarmee structureel wordt samengewerkt.

Artikel 42.

Voor leersteun aan scholen voor gewoon onderwijs met leerlingen met een IAC-verslag, OV4-verslag of GC-verslag type basisaanbod, 3 en 9 wordt gewerkt met een omkadering van 120.386 punten voor basisonderwijs en 61.115 punten voor secundair onderwijs die de Vlaamse Regering elk schooljaar garandeert.

Die punten zijn berekend vertrekkende van de gegarandeerde omkadering voor de ondersteuningsnetwerken zoals ingeschreven in artikel 172quinquies van het decreet basisonderwijs en artikel 314/8 van de Codex Secundair Onderwijs. Voor het basisonderwijs zijn er 18.974 lestijden en 17.845 uren voorzien in de gegarandeerde omkadering voor de ondersteuningsnetwerken. Omgerekend naar punten met toepassing van de omrekeningscoëfficiënten van respectievelijk 3,841 (lestijden basisonderwijs) en 2,870 (uren basisonderwijs), bekomen we een totaal van 124.109 punten. Van dit aantal punten wordt er drie procent afgeroomd voor secundaire processen, wat overeenkomt met 3.723 punten. Na deze afroaming blijven er dus nog 120.385 punten over voor leersteun in het basisonderwijs.

Voor het secundair onderwijs zijn er 10.761 lessuren en 3.614 uren voorzien in de gegarandeerde omkadering. Omgerekend naar punten met toepassing van de omrekeningscoëfficiënten van respectievelijk 4,232 (lessuren secundair onderwijs) en 2,949 (uren secundair onderwijs), bekomen we een totaal van 56.203 punten. Van dit aantal punten wordt er drie procent afgeroomd voor secundaire processen, wat overeenkomt met 1.686 punten. Na deze afroaming blijven er dus nog 54.517 punten over voor leersteun in het secundair onderwijs.

Voor de secundaire processen wordt de drie procent afgeroomd voor basisonderwijs samengeteld met de drie procent afgeroomd voor secundair onderwijs. Dat resulteert in 5.409 punten, die een onderdeel vormen van de 13.673 punten vermeld in artikel 50 die in totaal worden voorzien voor directie, coördinatie en administratie voor de leersteuncentra. Dat percentage van 3 procent wordt gehanteerd aangezien in het huidige ondersteuningsmodel de ondersteuningsnetwerken tot 3 procent van de omkadering die ze toegekend krijgen voor ondersteuning type basisaanbod, 3 en 9 kunnen hanteren voor coördinatie.

Op de punten voor het secundair onderwijs worden er na het afkomen van de drie procent nog twee correcties doorgevoerd:

- Een correctie met betrekking tot de uren klassenraad, uren klassendirectie, en uren bijscholing en begeleiding (zie vorig artikel). In totaal zijn er momenteel 2.628 uren klassenraad, klassendirectie en bijscholing/begeleiding die worden aangewend door ondersteuners in het ondersteuningsmodel. Hiervan wordt 45,29 procent aangewend voor ondersteuning type basisaanbod, 3 en 9, wat overeenkomt met 5.037 punten ($45,29\% * 11.122$). Dit aantal punten wordt toegevoegd aan de puntenenveloppe voor secundair onderwijs.

- Daarnaast worden ook 1.560 punten toegevoegd om te compenseren voor punten die vandaag worden gegenereerd in het kader van de globale puntenenveloppe door ondersteuners die momenteel in BuSO-scholen zijn aangesteld in uren beroepsgerichte vorming, praktische vakken of daaraan gelijkgesteld:

Elke scholengemeenschap en elke school die niet tot een scholengemeenschap behoort, ontvangt jaarlijks een puntenenveloppe voor de instandhouding en/of oprichting van betrekkingen in ambten van het bestuurspersoneel, het ondersteunend personeel en het onderwijzend personeel, het ondersteunend, het paramedisch, het medisch, het orthopedagogisch, het psychologisch en het sociaal personeel in het kader van taak- en functiedifferentiatie. Conform artikel 25, paragraaf 7 en artikel 27, paragraaf 3 van de Codex Secundair Onderwijs en artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 september 2009 betreffende de globale puntenenveloppe in het secundair onderwijs worden er zo 120 punten gegenereerd per schaal van 210 uren die in een school voor buitengewoon secundair onderwijs worden aangeboden in beroepsgerichte vorming (BGV), praktische vakken (in OV4) of daaraan gelijkgesteld.

Doordat de uren waarin ondersteuners vandaag in scholen buitengewoon secundair onderwijs zijn aangesteld, met de overgang naar het leersteunmodel met leersteuncentra weggetrokken worden uit deze scholen voor buitengewoon secundair onderwijs, zorgt dit ervoor dat sommige buso-scholen niet meer aan een volledige schaal van 210 uren komen en bijgevolg 120 punten verliezen. Een analyse van de onderwijsdatabanken leert dat op deze manier 1.560 punten voor de globale puntenenveloppe verloren gaan. Om te vermijden dat dit leidt tot een nettoverlies in de ondersteuning die voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften geboden wordt, voegen we dit aantal punten toe aan de omkadering secundair onderwijs voor de leersteuncentra. We voegen deze punten concreet toe aan de enveloppe voor leersteun voor leerlingen met een IAC-verslag, OV4-verslag of GC-verslag type basisaanbod, 3 en 9 in het secundair onderwijs.

Dit leidt tot een totale enveloppe van 61.115 punten voor het secundair onderwijs.

De waarborgregeling bij daling van het aantal leerlingen in het buitengewoon onderwijs ten opzichte van de referentieteldagen van 1 februari 2014 (basisonderwijs) en 1 februari 2015 (secundair onderwijs) en rekening houdend met de demografische evolutie, blijft behouden (zie artikel 173 septies van het decreet basisonderwijs en artikel 314/5 van de Codex Secundair Onderwijs). Dit betekent dat wanneer er zich een daling voordoet die zorgt voor waarborglestijden, -lessuren of -uren, deze omgezet worden naar punten met toepassing van de hierboven vermelde omrekeningscoëfficiënten voor basis- en secundair onderwijs. Die punten worden toegevoegd aan de door de Vlaamse Regering gegarandeerde punten voor basis- en secundair onderwijs.

Op dit moment wordt in de berekening van de omkadering voor de ondersteuningsnetwerken de waarborg meegenomen. Voor de berekening van de omkadering voor schooljaar 2022-2023 is er echter geen waarborg voor het basisonderwijs en een zeer beperkte waarborg voor secundair onderwijs (enkel in de uren en niet in de lessuren) wegens een stijgend aantal leerlingen in het

buitengewoon onderwijs. Gezien de huidige stijging van het aantal leerlingen in buitengewoon onderwijs in het algemeen en een verdere verwachte stijging van het aantal leerlingen in het buitengewoon secundair onderwijs (en secundair onderwijs in het algemeen) de komende jaren (cf. capaciteitsmonitor), wordt in de nabije toekomst niet meteen een daling van het aantal leerlingen in buitengewoon onderwijs en dus geen significante waarborg verwacht. Zodra er wel weer een daling is van het aantal leerlingen in het buitengewoon onderwijs, komen er waarborgmiddelen vrij die worden ingezet in het leersteunmodel voor de organisatie van leersteun voor de leerlingen die (bijkomend) in de scholen voor gewoon onderwijs worden opgevangen.

Artikel 43.

De omkadering voor leerlingen met een IAC-verslag, OV4-verslag en GC-verslag type basisaanbod, 3 en 9, wordt elk schooljaar over de leersteuncentra verdeeld volgens de volgende verdeelsleutel:

- 1° 60% wordt verdeeld op basis van het leerlingenaantal op de eerste schooldag van februari van het voorafgaande schooljaar van de scholen voor gewoon onderwijs die aangesloten zijn bij het leersteuncentrum;
- 2° 40% wordt verdeeld op basis van het gemiddeld aantal leerlingen met een IAC-verslag, OV4-verslag en GC-verslag type basisaanbod, 3 of 9 in de scholen voor gewoon onderwijs die aangesloten zijn bij het leersteuncentrum op de eerste schooldag van februari van de drie voorafgaande schooljaren.

Voor het bepalen van dit gemiddelde wordt voor de schooljaren 2020-2021, 2021-2022, 2022-2023 het aantal leerlingen met een verslag en gemotiveerd verslag type basisaanbod, 3 of 9 gehanteerd.

Deze berekeningswijze wordt afzonderlijk voor het basis- en secundair onderwijs toegepast om voor alle leersteuncentra tot een puntenaantal per onderwijsniveau te komen, als vermeld in het vorige artikel.

Artikel 44.

De leersteuncentra wenden de omkadering die ze ontvangen aan voor de uitvoering van de opdrachten die vastgelegd zijn in het decreet leersteun (zie toelichting bij artikel 6 tot en met 9). Elk leersteuncentrum draagt er zorg voor dat de omkadering doeltreffend wordt ingezet voor leersteun met maximaal effect op de klasvloer. Doeltreffend houdt in dat met zorg gekeken wordt naar de organisatie van de inzet van de leerondersteuners. Zij moeten hun tijd maximaal aan leersteun kunnen besteden en verplaatsingstijden zoveel als mogelijk beperkt gehouden. Het leersteuncentrum dient de leerondersteuners in staat te stellen om op kwaliteitsvolle wijze leersteun te blijven bieden en planlast te beperken, ook in de context van een evoluerend leerlingenaantal met een GC-verslag, IAC-verslag of OV-verslag type basisaanbod, 3 en 9. Hiervoor zal aandacht zijn in het onderzoek vermeld in artikel 58, paragraaf 2.

Artikel 45.

De omkadering die een leerling met een IAC-verslag of OV4-verslag type 2, 4, 6 of 7 genereert, moet aangewend worden voor de leersteun voor die leerling, de leerkracht of het schoolteam.

De omkadering gegenereerd door leerlingen met een IAC-verslag of OV4-verslag type 2, 4, 6 of 7 kan enkel flexibel aangewend worden binnen de school voor

gewoon onderwijs waar meerdere leerlingen met een IAC-verslag of OV4-verslag type 2, 4, 6 of 7 of GC-verslag type 2, 4, 6 of 7 zijn ingeschreven, of over scholen voor gewoon onderwijs heen, mits overleg tussen de school, het leersteuncentrum dat de leersteun biedt, de ouders en – tenzij dat niet mogelijk is - de leerling met een IAC-verslag of OV4-verslag type 2, 4, 6 of 7. Flexibele aanwending moet, mits het overleg tussen alle betrokkenen, ook ingezet worden voor nieuwe leerlingen met een IAC-verslag of OV4-verslag type 2, 4, 6 of 7 voor wie de omkadering pas zal worden toegekend na de teldag van de eerste schooldag van februari van het lopende schooljaar.

Artikel 46.

Omkadering die verkregen werd voor leerlingen met een GC-verslag type 2, 4, 6 of 7 kan binnen en over scholen voor gewoon onderwijs heen flexibel aangewend worden op basis van de ondersteuningsnoden die er zijn voor leerlingen met een GC-verslag type 2, 4, 6 of 7, leerlingen met een IAC-verslag of OV4-verslag type 2, 4, 6 of 7 hun leerkrachten en schoolteams. Dit is ook het geval voor leerlingen die na 1 oktober een GC-verslag krijgen en voor wie de omkadering pas zal worden toegekend na de teldag van de eerste schooldag van februari van het lopende schooljaar.

Voor de flexibele aanwending van omkadering gegenereerd door leerlingen met een GC-verslag type 2, 4, 6 of 7 is voorafgaandelijk overleg aangewezen maar niet vereist.

Omkadering toegekend voor leersteun voor leerlingen met een GC-verslag type 2, 4, 6 of 7 kan niet aangewend worden voor leersteun voor leerlingen met een IAC-verslag of OV4-verslag type 2, 4, 6 of 7. Omkadering voor leersteun kan ook niet aangewend worden voor andere doeleinden dan het bieden van leersteun.

Artikel 47.

De bijkomende omkadering die wordt gegenereerd op basis van leerlingen met een GC-verslag, IAC-verslag of OV4-verslag type 2, 4, 6 en 7 in het secundair onderwijs, toegelicht bij artikel 41, mag worden aangewend voor leersteun voor leerlingen met een GC-verslag, IAC-verslag of OV4-verslag type 2, 4, 6 en 7 in basis- en secundair onderwijs volgens ondersteuningsnoden die er zijn.

Artikel 48.

Omkadering voor leerlingen met een IAC-verslag, OV4-verslag en GC-verslag type basisaanbod, 3 en 9 kan flexibel aangewend worden op basis van de ondersteuningsnoden die er zijn voor leerlingen met een IAC-verslag, OV4-verslag en GC-verslag type basisaanbod, 3 en 9, hun leerkrachten en schoolteams, over de onderwijsniveaus heen.

Omkadering toegekend voor leersteun voor leerlingen met een IAC-verslag, OV4-verslag of GC-verslag type basisaanbod, 3 en 9 kan niet aangewend worden voor leersteun voor leerlingen met een IAC-verslag, OV4-verslag of GC-verslag type 2, 4, 6 en 7, en omgekeerd. Omkadering voor leersteun kan ook niet aangewend worden voor andere doeleinden dan het bieden van leersteun.

Artikel 49.

De besturen van de leersteuncentra kunnen naast de structurele samenwerking voor leersteun vanuit expertise type 4, 6 en 7 ook ad hoc samenwerken met andere

leersteuncentra. Om die samenwerking mogelijk te maken worden tegen uiterlijk 1 november van het betrokken schooljaar, of na toekenning van de bijkomende punten op basis van de telling van de eerste schooldag van februari van het lopende schooljaar tegen uiterlijk 1 maart van het betrokken schooljaar, punten tussen de leersteuncentra overgedragen. Er dient daarbij rekening gehouden te worden met 4 voorwaarden:

- er is overlegd met het bevoegd lokaal comité;
- de overdracht mag niet tot gevolg hebben dat personeelsleden ter beschikking gesteld worden wegens ontstentenis van betrekking;
- de betrekkingen die worden ingericht op basis van overgedragen punten komen niet in aanmerking voor vacantieverklaring;
- het schoolbestuur bezorgt aan AGODI een verklaring op eer dat de bovenstaande voorwaarden in acht genomen worden.

Artikel 50.

Er wordt omkadering toegekend voor secundaire processen. Het totaal aantal punten dat beschikbaar is voor secundaire processen bedraagt 13.673 punten. Dit puntenaantal bestaat enerzijds uit een extra budget van 4,3 miljoen euro, vermeerderd met de budgettaire kost van de huidige 23 FTE coördinatoren (1,4 miljoen euro) wat overeenkomt met 8.264 punten, voor het voorzien van directie, coördinatie en administratie in de leersteuncentra, en anderzijds uit de 5.409 punten die werden afgeroomd van de gegarandeerde omkadering voor IAC-verslagen, OV4-verslagen en GC-verslagen type basisaanbod, 3 en 9 (zie toelichting bij artikel 42).

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State op dit artikel wordt de berekening van de secundaire processen verder verduidelijkt. Elk leersteuncentrum ontvangt punten voor de secundaire processen, a rato van het aantal punten dat het leersteuncentrum ontvangt voor leersteun. Dit betekent dat voor de verdeling van de punten secundaire processen over de leersteuncentra voor een specifiek schooljaar, voor type basisaanbod, 3 en 9 de omkadering genomen wordt zoals ze wordt berekend voor dat schooljaar (dus volgens de mogelijks gewijzigde samenstelling van de leersteuncentra). Voor type 2, 4, 6 en 7 wordt de omkadering genomen zoals toegekend op basis van de telling op de eerste schooldag van februari van het voorgaande schooljaar (volgens de samenstelling van de leersteuncentra en structurele samenwerking tussen leersteuncentra die op dat moment van toepassing waren), aangezien dit de meest recente teldag is om voor type 2, 4, 6 en 7 de berekening voor punten secundaire processen op te baseren.

Voor het schooljaar waarin het leersteunmodel van start gaat is er nog geen basis van punten leersteun type 2, 4, 6 en 7 aangezien de leersteuncentra op 1 februari 2023 nog niet bestonden. Daarom wordt voor het eerste schooljaar eenmalig een andere berekeningswijze gehanteerd waarbij voor de berekening van de omkadering secundaire processen de omkadering type 2, 4, 6 en 7 die als basis dient, wordt berekend op basis van de eerste schooldag van februari 2023 maar toegepast op de leersteuncentra zoals zullen gevormd zijn en de structurele samenwerkingen zoals ze zullen worden aangegaan in schooljaar 2023-2024.

Met de toegekende punten kan het leersteuncentrum personeelsleden aanstellen voor directie, coördinatie en administratie.

Binnen de beschikbare punten richt een zelfstandig leersteuncentrum een halftijdse betrekking of een volledige betrekking in het ambt van directeur in.

De overige punten kunnen gebruikt worden voor coördinatie en administratie.

Leersteuncentra die deel uitmaken van een bestaande school voor buitengewoon onderwijs kunnen de punten voor de secundaire processen enkel inzetten voor coördinatie en administratie. Het is voor deze leersteuncentra niet mogelijk een ambt van directeur in te richten. Zij richten binnen de beschikbare punten wel minstens één volledige betrekking in, in het ambt van coördinator.

Afdeling 6. Werkingsbudget

Artikel 51.

Jaarlijks ontvangen de leersteuncentra een werkingsbudget dat enerzijds gebaseerd is op de omkadering die ze ontvangen voor de leerlingen met een GC-verslag type 2, 4, 6 en 7 en voor de leerlingen met een IAC-verslag, OV4-verslag en GC-verslag type basisaanbod, 3 en 9 en anderzijds op het aantal leerlingen met een IAC-verslag of OV4-verslag type 2, 4, 6 en 7 in de scholen voor gewoon onderwijs die zijn aangesloten bij het leersteuncentrum. In geval van een structurele samenwerking voor leersteun type 4, 6 of 7 met een ander leersteuncentrum of -centra, zal AGODI, net zoals met de omkadering, het werkingsbudget rechtstreeks uitkeren aan het betreffende leersteuncentrum of -centra.

Voor de leerlingen met een GC-verslag type 2, 4, 6 en 7 en voor de leerlingen met een IAC-verslag, OV4-verslag en GC-verslag type basisaanbod, 3 en 9 wordt per punt een bedrag van 46,464 euro toegekend. Voor de berekening van dit bedrag werd rekening gehouden met de 11.122 punten die bijkomend worden toegekend als correctie voor de uren klassenraad, uren klassendirectie, en uren bijscholing en begeleiding die worden gebruikt om ondersteuners in het huidige ondersteuningsmodel aan te stellen in het secundair onderwijs (zie artikel 41 en 42). Daarnaast worden ook de 1.560 punten in rekening genomen die worden toegevoegd als correctie voor de overheveling van punten uit de globale puntenenveloppe (zie artikel 42). Het bedrag per punt wordt aangepast aan de index.

Voor leerlingen met een IAC-verslag of OV4-verslag type 2, 4, 6 en 7 wordt een bedrag per leerling toegekend. De concrete bedragen staan vermeld in paragraaf 3 van het artikel. Ook deze bedragen worden aangepast aan de index. De leerlingen met een IAC-verslag of OV4-verslag type 2, 4, 6 en 7 worden geteld op de eerste schooldag van oktober van het lopende schooljaar. Het werkingsbudget op basis van deze teldag wordt gegarandeerd voor het volledige schooljaar. Voor leerlingen met een IAC-verslag of OV4-verslag type 2, 4, 6 en 7 is er nog een tweede telling op de eerste schooldag van februari van het lopende schooljaar. Als op basis van deze telling een hoger werkingsbudget wordt bekomen in vergelijking met het werkingsbudget op basis van de telling van oktober van het betrokken schooljaar, dan ontvangt het leersteuncentrum dit verschil aan werkingsbudget. In geval van een daling behoudt het leersteuncentrum het werkingsbudget berekend op basis van de eerste schooldag van oktober van het betrokken schooljaar.

Voor de indexering van het werkingsbudget wordt een afwijking voorzien voor schooljaar 2023-2024, aangezien de bedragen in voorliggend decreet bepaald werden op basis van begroting 2022 en de index van begroting 2023 nog niet in rekening werd gebracht. D.m.v. de afwijking wordt de indexering van 2023 alsnog meegenomen bij de berekening van het werkingsbudget voor schooljaar 2023-2024.

Het werkingsbudget voor de leersteuncentra zal, zoals dat in het ondersteuningsmodel het geval was, steeds op het eind van het kalenderjaar worden uitbetaald voor het voorgaande schooljaar. Het werkingsbudget voor schooljaar 2023-2024 zal dus eind 2024 uitbetaald worden. Het werkingsbudget wordt dan berekend op basis van het aantal punten ontvangen voor leerlingen met een GC-verslag type 2, 4, 6 en 7 en een IAC-verslag, OV4-verslag en GC-verslag type basisaanbod, 3 en 9 voor schooljaar 2023-2024.

In de schooljaren 2023-2024 en 2024-2025 wordt telkens 5 miljoen euro bijkomend werkingsbudget toegekend. Dit werkingsbudget wordt verdeeld over de leersteuncentra à rato van de punten voor leersteun die ze ontvangen, volgens dezelfde berekeningswijze als deze voor de punten secundaire processen (zie artikel 50). Dit werkingsbudget is een budget ter ondersteuning van het nieuwe leersteunmodel om de leersteuncentra in staat te stellen een goede opstart te faciliteren en voor de leerondersteuners een kwaliteitsvolle werkomgeving te creëren. Het is belangrijk om te benadrukken dat deze middelen niet recurrent zijn, en enkel voorzien werden voor de eerste twee schooljaren van de opstart; het is aangewezen dat de leersteuncentra deze middelen als dusdanig aanwenden.

Artikel 52.

Het werkingsbudget moet worden aangewend voor de werking van het leersteuncentrum. Wanneer een leersteuncentrum deel uitmaakt van een school voor buitengewoon onderwijs kunnen er gezamenlijke kosten zijn. Dit kan gaan over uiteenlopende zaken zoals een kopieerapparaat, onderhoudskosten van lokalen, ... Daartoe kan het werkingsbudget dat het leersteuncentrum ontvangt, gedeeltelijk samengevoegd worden met het werkingsbudget van de school voor buitengewoon onderwijs om deze gezamenlijke kosten te financieren.

Net zoals voor andere onderwijsinstellingen maken we het voor de leersteuncentra mogelijk dat er op werkingsbudget of andere genoemde middelen personeel kan worden aangesteld. Dit is van belang om dezelfde mogelijkheden te voorzien voor de leersteuncentra als voor andere onderwijsinstellingen, en is in het bijzonder van belang voor het extra werkingsbudget van tweemaal 5 miljoen euro dat gedurende de eerste twee schooljaren verdeeld zal worden over de leersteuncentra in functie van een kwaliteitsvolle opstart van het nieuwe leersteunmodel.

Afdeling 7. Terugvorderingen, inhoudingen en sancties

Artikel 53.

Artikel 54.

Artikel 55.

Deze artikelen regelen de situaties waarin en de wijze waarop terugvorderingen gebeuren (artikel 53), welke overtredingen of niet naleven van verplichtingen aanleiding kunnen geven tot sancties (artikel 54 en 55).

Afdeling 8. Gebruik en verwerking van persoonsgegevens

Artikel 56.

Voor leerlingen waarvoor een aanvraag tot leersteun gebeurt, is het van belang dat het leersteuncentrum de adequate informatie heeft om de leersteun aan te vatten. Met voorliggende artikelen worden de essentiële elementen geregeld omtrent het ter beschikking stellen van gegevens van de leerling aan het leersteuncentrum. Naar aanleiding van het advies van Raad van State werd er een aanvulling gedaan van de persoonsgegevens die uitgewisseld kunnen worden, alsook van de bewaartermijnen.

- De doelstelling voor de uitwisseling van gegevens is het voorzien van leersteun;
- De rechtvaardigingsgrond voor de uitwisseling van gegevens, als vermeld in de algemene verordening gegevensbescherming, is het voldoen aan de wettelijke verplichtingen die op de verwerkingsverantwoordelijke van toepassing zijn;
- De gegevens waarop het betrekking heeft, zijn enkel persoonsgegevens van een leerling waarvoor leersteun wordt aangevraagd. Dit omvat:
  - o gegevens over het onderwijstraject van de leerling,
  - o gegevens over de ondersteuningsbehoeften van de leerling en de leersteun die aan die leerling geboden wordt om aan de ondersteuningsbehoeften tegemoet te komen;
  - o het GC-verslag, IAC-verslag of OV4-verslag van de leerling. In het BVR van 13 februari 2015¹¹ is de inhoud van het GC-verslag, IAC-verslag en OV4-verslag opgenomen. Concreet is hierin heel wat info van de leerling opgenomen zoals de identificatiegegevens, de ondersteuningsnood en, indien van toepassing, diagnostische gegevens/gezondheidsgegevens. Bepaalde van deze gegevens van de leerling vallen onder één van de bijzondere categorieën van persoonsgegevens als vermeld in de algemene verordening gegevensbescherming. Er zal een gegevensbeschermingseffectbeoordeling gebeuren om na te gaan hoe de gegevens adequaat beschermd kunnen worden;
- De verwerkingsverantwoordelijken van de gegevens. Voor het bestuur van een leersteuncentrum als verwerkingsverantwoordelijke worden ook bepalingen opgenomen omtrent het voorzien van een privacyverklaring en het waarborgen van de juistheid van de gegevens. Voor schoolbesturen en besturen van CLB's gelden hieromtrent de bepalingen zoals voorzien in hun respectievelijke regelgeving.
- De bewaartermijnen worden verduidelijkt in de tekst, alsook wat met de gegevens moet gebeuren na afloop van de termijn.

De wijze waarop de gegevens van de leerling ter beschikking kunnen gesteld worden aan het leersteuncentrum, wordt niet vastgelegd. Dit kan bijvoorbeeld via het beveiligde IRIS-platform waarop alle verslagen van leerlingen online

---

¹¹ Het opschrift en de inhoud van dit besluit zal nog aangepast worden naar de nieuwe terminologie van de verslagen, zoals die geïntroduceerd worden met voorliggende decreet.

geraadpleegd kunnen worden door de onderwijspersoneelsleden die betrokken zijn bij de begeleiding/ondersteuning van een leerling.

Artikel 57.

Dit artikel regelt het recht op inzage van leerlingen en ouders. In de definities van voorliggend decreet wordt een meerderjarige leerling ook gevat onder de definitie van ouders. Hierdoor heeft een meerderjarige leerling ook zelf het recht op inzage in zijn/haar gegevens.

Afdeling 9. Opvolging en monitoring

Artikel 58.

Het ministerie voor Onderwijs en Vorming zal de implementatie van het decreet leersteun monitoren door o.a. de evolutie van het aantal leerlingen en de leerlingenbewegingen en schoolloopbaantrajecten van leerlingen met een GC-verslag, IAC-verslag of OV4-verslag van de verschillende types en opleidingsvormen op te volgen, naast de effecten op de tewerkstelling van de leerondersteuners.

De monitoring zal o.a. ten dienste kunnen staan van de werkzaamheden van de commissie vermeld in §3 en omgekeerd zal het advies van de commissie ook kunnen leiden tot bijkomende monitoring.

Er wordt een onderzoek voorzien naar een aantal cruciale aspecten van het leersteunmodel, met name:

- de doelmatige schaalgrootte van leersteuncentra. De leersteuncentra die worden opgenomen in het protocol (vermeld in artikel 21) zullen voorlopig erkend zijn in schooljaar 2023-2024 en schooljaar 2024-2025. De onderwijsinspectie zal de erkenningsvoorwaarden controleren met het oog op een definitieve erkenning vanaf schooljaar 2025-2026. Er worden in voorliggend decreet geen minimumnormen bepaald qua schaalgrootte voor de leersteuncentra, met uitzondering van de specifieke leersteuncentra. Wel moeten alle leersteuncentra alle vereiste vormen van expertise kunnen voorzien (artikel 8) en de opdrachten bepaald in voorliggend decreet (artikel 6-9) kwaliteitsvol kunnen uitvoeren. Een onderzoek moet uitwijzen of leersteuncentra in de feiten een gepaste schaalgrootte hebben om dit te kunnen realiseren. Indien nodig kan er op basis van de resultaten van het onderzoek een rationalisatienorm worden ingevoerd voor de leersteuncentra (met uitzondering van de specifieke leersteuncentra voor wie al een minimumnorm is bepaald).
- De planlast en werkdruk van de leerondersteuners. Het onderzoek toont de pistes aan om vermijdbare planlast te elimineren. Het onderzoek brengt in beeld of en welke elementen bijdragen tot de werkdruk van de leerondersteuners.
- De mate waarin leerondersteuners op kwalitatieve wijze leersteun kunnen blijven bieden gegeven de evolutie van het aantal leerlingen met een GC-verslag, IAC-verslag of OV4-verslag. Er wordt onderzocht hoe de inzet van de leerondersteuners afgestemd wordt op de vraag naar leersteun en de wijze waarop aan ondersteuningsvragen tegemoet wordt gekomen.
- De objectivering van de toeleiding naar leersteun. Er wordt onderzocht in welke mate de opmaak van GC-verslagen, IAC-verslagen en OV4-verslagen op een afgestemde en objectieve wijze verloopt. Er worden

aanbevelingen geformuleerd omtrent de wijze waarop de toeleiding gebeurt en de manier waarop de vraag naar leersteun beheersbaar kan blijven. Daarbij wordt rekening gehouden met de expertise en inzichten van de betrokken partners: scholen, CLB, PBD, leersteuncentra.

Dit onderzoek moet opgeleverd worden uiterlijk december 2024. De resultaten van het onderzoek zullen benut worden om op basis van de aanbevelingen waar nodig aanpassingen te doen aan het leersteunmodel.

Het decreet leersteun bouwt verder en stuurt bij waar nodig wat het beleid omtrent onderwijs aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften betreft. Het decreet leersteun draagt op die manier bij aan de verdere ontwikkeling van het beleid en de praktijk van onderwijs aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en aan de maatschappelijke inclusie van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

In de adviezen die gegeven werden op de conceptnota decreet leersteun alsook in de besprekingen van de conceptnota in de parlementaire commissie onderwijs, werd een expliciete vraag geuit naar een debat over een langetermijnvisie en een langetermijnpad richting inclusief onderwijs in Vlaanderen. Deze vraag is mede gestoeld op de verplichting die is ingesloten in het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, dat in 2009 door België werd geratificeerd, om geleidelijk te evolueren naar een inclusief onderwijssysteem.

Daarom wordt een onafhankelijke commissie opgericht met de opdracht om een advies te formuleren omtrent een evolutie naar inclusief onderwijs en de rol van gewoon en buitengewoon onderwijs. Deze commissie zal opgestart worden vanaf 1 september 2023 en legt de resultaten van haar werk neer uiterlijk op 30 juni 2024. De samenstelling en opdracht van de onafhankelijke commissie wordt geconcretiseerd door de Vlaamse Regering.

De onafhankelijke commissie beoogt geen evaluatie van het decreet leersteun of het leersteunmodel, maar wel een gezamenlijk denkproces omtrent inclusief onderwijs op de lange termijn en wat de rol daarbij is voor zowel gewoon als buitengewoon onderwijs.

Hoofdstuk 4. Opheffings-, wijzigings- en overgangsbepalingen

Afdeling 1. Wijziging van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs van 27 maart 1991

Artikel 59.

Dit artikel zorgt ervoor dat het decreet rechtspositie ook van toepassing wordt op personeelsleden in de leersteuncentra in de nieuwe personeelscategorie van het leerondersteunend personeel.

Artikel 60.

1° De zelfstandige leersteuncentra worden voor toepassing van het decreet rechtspositie toegevoegd aan de definitie van 'instelling'.

De leersteuncentra die georganiseerd worden als deel van een school voor buitengewoon onderwijs, vormen geen instelling op zich. Deze leersteuncentra worden – voor wat betreft het decreet rechtspositie – dan ook niet gedefinieerd als afzonderlijke instelling, vermits ze onderdeel uitmaken van hetzij een school van het basisonderwijs, hetzij een school van het secundair onderwijs.

2° De definitie van 'schooljaar' wordt aangepast. Door de opsomming van de verschillende niveaus weg te laten, geldt het begrip voor alle personeelsleden op wie het decreet rechtspositie van toepassing is. Op die manier worden enerzijds de personeelsleden in de (zelfstandige) leersteuncentra gevat, net als personeelsleden in andere niveaus die momenteel nog niet vermeld staan. Anderzijds worden toekomstige toevoegingen of schrappingen in dit artikel voorkomen. Waar in het decreet rechtspositie wordt afgeweken van deze definitie van 'schooljaar', wordt dit expliciet vermeld.

3° De personeelscategorie van leerondersteunend personeel wordt toegevoegd aan de definitie van 'betrekking'.

4° De directeur van een (zelfstandig) leersteuncentrum wordt toegevoegd aan de definitie van 'directeur'. Leersteuncentra die deel uitmaken van een school voor buitengewoon onderwijs, hebben geen afzonderlijke directeur en hoeven hier dus niet vermeld te worden.

5° Dit punt definieert het begrip 'leersteuncentrum'. In het decreet rechtspositie slaat het begrip 'leersteuncentrum' op een leersteuncentrum dat de vorm aanneemt van een zelfstandige instelling. Leersteuncentra die deel uitmaken van een school voor buitengewoon onderwijs, zijn immers al gevat als onderdeel van een school voor basisonderwijs of een school voor secundair onderwijs. In artikelen die specifiek van toepassing zijn op de leersteuncentra die deel uitmaken van een school voor buitengewoon onderwijs, worden zij expliciet vermeld.

Artikel 61.

Gezien de opdracht van het leerondersteunend personeel deels leerlinggerichte ondersteuning inhoudt, nauw contact met leerlingen en ouders vergt en een regelmatige aanwezigheid op de klasvloer behoeft, is het aangewezen dat personeelsleden van het leerondersteunend personeel, net als bestuurs- en onderwijzend personeel, het Nederlands beheersen op niveau C1 van het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Talen. Er wordt niet ingegaan op het advies van de Raad van State omtrent dit artikel; het artikel uit het decreet rechtspositie is sinds 12 maart 2015 nietig verklaard voor instellingen die zijn gelegen in de faciliteitengemeenten en in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad (zie arrest nr. 28/2015). Er kan dus gesteld worden dat het toepassingsgebied van de bepaling ook in de huidige formulering al beperkt is tot leersteuncentra die gelegen zijn in het Nederlandse taalgebied met uitzondering van de faciliteitengemeenten. Een aanpassing lijkt in die zin niet nodig.

Artikel 62.

Dit artikel zorgt ervoor dat in de leersteuncentra (zowel de zelfstandige leersteuncentra als de leersteuncentra die deel uitmaken van een school voor buitengewoon onderwijs) de absolute verplichting tot vacantverklaring van alle betrekkingen niet geldt.

Een bestuur beslist jaarlijks welke betrekkingen ze al of niet vacant zal verklaren en legt dit voor onderhandeling voor in het bevoegde onderhandelingscomité. Het bestuur doet dat in het kader van een beleidsplan dat ze voor meerdere jaren

opstelt en dat ze voor onderhandeling voorlegt in het bevoegde onderhandelingscomité.

Een beleidsplan bevat concreet geformuleerde strategische en operationele doelen, rekening houdend met de visie van het bestuur en met de opdracht van het leersteuncentrum.

Als er in het bevoegde lokale onderhandelingscomité geen akkoord wordt bereikt over bepaalde betrekkingen, zoals voorgesteld door het bestuur in functie van haar beleidsplan, dan moet het schoolbestuur die betrekkingen wel vacant verklaren voor zover het gaat om vacante betrekkingen die gedurende de drie aan het betrokken schooljaar voorafgaande schooljaren ook al vacant waren.

Het artikel laat toe dat het bestuur voor haar leersteuncentrum flexibel kan ingrijpen als er zich bepaalde noden voordoen op vlak van expertise. Op deze manier kan een bestuur de multidisciplinariteit binnen het leersteunteam in stand houden, en vermijden we dat personeelsleden een vaste benoeming krijgen in een ambt van leerondersteunend personeel, terwijl het leersteuncentrum in feite nood heeft aan andere vormen van expertise.

Artikel 63.

Artikel 64.

Deze artikelen regelen de inzetbaarheid van leerondersteunend personeel in de leersteuncentra die de vorm aannemen van een zelfstandige instelling of die deel uitmaken van een school voor buitengewoon onderwijs. Ze bepalen dat leerondersteunend personeel een ondersteuningsopdracht mag uitoefenen voor en in scholen voor gewoon onderwijs. Hiermee worden autonome entiteiten bedoeld die voltijds gewoon onderwijs organiseren en die door de Vlaamse Gemeenschap worden gefinancierd of gesubsidieerd en daartoe aan de hand van een uniek nummer worden geïdentificeerd. Onder school voor gewoon onderwijs wordt ook een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs verstaan alsook een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen wat duale structuuronderdelen en aanloopstructuuronderdelen betreft alsook een school voor voltijds secundair onderwijs die de opleiding verpleegkunde van het hoger beroepsonderwijs organiseert.

Het gaat hierbij steeds om de opdracht zoals die omschreven staat in de functiebeschrijving van de betreffende personeelsleden, en zoals ook bepaald in de opdrachtomschrijving van de leersteuncentra in hoofdstuk 3, afdeling 1, van het decreet over leersteun.

Artikel 65.

Dit artikel bepaalt dat een halftijdse betrekking in een bevorderingsambt slechts kan toegekend worden aan één personeelslid omwille van de bevoegdheid en de verantwoordelijkheden verbonden aan dit ambt. Een selectieambt daarentegen kan over meerdere personeelsleden worden verdeeld.

Artikel 66.

Dit artikel maakt het mogelijk dat personeelsleden in een selectieambt de rol van evaluator mogen opnemen in een leersteuncentrum (zowel een zelfstandige leersteuncentrum als een leersteuncentrum dat deel uitmaakt van een school voor buitengewoon onderwijs).

Het artikel zorgt daarnaast ook voor een regeling in het geval er in een leersteuncentrum slechts een halftijdse betrekking van directeur wordt ingericht, en het betrokken personeelslid deze betrekking van directeur combineert met een betrekking in een wervings- of selectieambt in dezelfde instelling. In dat geval wordt het personeelslid voor beide ambten geëvalueerd door de raad van bestuur. Het artikel voegt tot slot ook toe dat overleg en samenwerking met de leersteuncentra (zowel de leersteuncentra die de vorm aannemen van een zelfstandige instelling, als de leersteuncentra die deel uitmaken van een school voor buitengewoon onderwijs) behoort tot de kerntaken van personeelsleden.

Artikel 67.

Personeelsleden in de ambten van het leerondersteunend personeel kunnen geen instellingsgebonden opdrachten krijgen. Dit wordt geregeld in dit artikel.

Artikel 68.

Dit artikel voegt in de omschrijving van de geïntegreerde lesopdracht voor de wervingsambten van het bestuurs- en onderwijzend personeel toe dat overleg en samenwerking met de leersteuncentra (zowel de leersteuncentra die de vorm aannemen van een zelfstandige instelling, als de leersteuncentra die deel uitmaken van een school voor buitengewoon onderwijs) deel uitmaakt van die geïntegreerde lesopdracht.

Daarnaast beschrijft het artikel ook wat de kerntaak is van een leerondersteuner.

Artikel 69.

Dit artikel omschrijft de procedure voor de aanstelling van leerondersteunend personeel in de leersteuncentra (zowel de zelfstandige instellingen als de leersteuncentra die deel uitmaken van een school voor buitengewoon onderwijs) op 1 september 2023. De procedure geldt in principe enkel voor personeelsleden die in het schooljaar 2022-2023 waren aangesteld als ondersteuner. Wel kan een raad van bestuur bijkomend ook kandidaten meenemen in deze procedure die diensten hebben gepresteerd in een betrekking van ondersteuner vóór het schooljaar 2022-2023, in het tijdelijke project van de (pre-)waarborgregeling of in het geïntegreerd onderwijs (GON) of het project inclusief onderwijs voor leerlingen met een verstandelijke beperking (ION), als de kandidaten in kwestie hier zelf naar vragen.

Vooreerst maken de personeelsleden die in het schooljaar 2022-2023 waren aangesteld als ondersteuner, kenbaar aan de raad van bestuur van hun scholengroep dat zij kandidaat zijn voor een aanstelling in een leersteuncentrum.

Zij geven hierbij onder meer aan welk leersteuncentrum hun voorkeur heeft en welke omvang van aanstelling zij wensen in het leersteunmodel. Vast benoemde personeelsleden geven ook aan of zij onmiddellijk als vast benoemd personeelslid aan de slag wensen te gaan in het leersteunmodel.

De raad van bestuur van de scholengroep verzamelt alle informatie en komt zo per leersteuncentrum tot een lijst met personeelsleden. Uiterlijk op 5 juni 2023 bezorgt zij de lijst aan het betreffende leersteuncentrum of – in het geval van meerdere lijsten – aan de betreffende leersteuncentra.

Een personeelslid kan maar op één lijst voorkomen, en moet met andere woorden één leersteuncentrum kiezen.

De inrichtende macht van het leersteuncentrum kiest vervolgens uit de lijst die hen bezorgd is of de lijsten die hen bezorgd zijn (binnen de ter beschikking gestelde middelen) personeelsleden die op 1 september 2023 zullen aangesteld worden in het leersteuncentrum. De basisvoorwaarde hierbij is dat het team multidisciplinair wordt samengesteld en dat in het leersteuncentrum de nodige onderwijskundige expertise, handicap-specifieke expertise, inclusie-expertise én expertise op het vlak van coaching, aanwezig is.

Uiterlijk op 23 juni 2023 doet de inrichtende macht van het leersteuncentrum een voorstel van aanstelling aan het betrokken personeelslid. Dit voorstel bevat onder meer de grootte van de voorgestelde aanstelling, de bijhorende salarisschaal en de soort aanstelling (bv.: TABD, TADD, vaste benoeming).

Als een personeelslid niet akkoord gaat met het voorstel, dan meldt hij dit binnen een termijn van vijf werkdagen na ontvangst van het voorstel.

De inrichtende macht van het leersteuncentrum kan ook beslissen om een kandidaat niet in aanmerking te nemen. In dat geval deelt zij dit mee aan het betrokken personeelslid uiterlijk op 23 juni 2023 en motiveert zij haar beslissing.

Zijn er nog betrekkingen beschikbaar in een leersteuncentrum na de bovenbeschreven procedure, dan kan een leersteuncentrum vrij personeel aanwerven volgens de gekende procedures.

Kandidaten die niet in aanmerking zijn genomen voor een aanstelling in het leersteuncentrum van hun keuze, kunnen vanaf dat moment vrij solliciteren in een ander leersteuncentrum.

De raad van bestuur van de scholengroep waar het personeelslid tijdens het schooljaar 2022-2023 aangesteld is in een betrekking van ondersteuner, en de inrichtende macht van het leersteuncentrum dat toegang krijgt tot de lijst, zijn beide verwerkingsverantwoordelijke voor de lijsten, elk voor wat hun opdracht betreft. Voor de raad van bestuur van de scholengroep heeft dit in eerste instantie betrekking op het opstellen van de lijsten. Voor de inrichtende macht van het leersteuncentrum gaat dit over het consulteren van de lijsten voor de keuze van personeelsleden.

Deze procedure is enkel voorzien bij de opstart van het leersteunmodel. Om deze reden mogen de lijsten slechts bewaard worden tot uiterlijk 31 december 2023.

Artikel 70.

Dit artikel bepaalt welke rechten ondersteuners kunnen meenemen als ze in een ambt van het leerondersteunend personeel aan de slag gaan in een leersteuncentrum.

Allereerst is er paragraaf 2 die geldt voor iedereen die ooit in een ambt aangesteld was in een betrekking opgericht in het kader van het tijdelijk project van de (pre-)waarborgregeling of in een betrekking van ondersteuner, en op een bepaald moment in de tijd aan de slag gaat in een ambt van leerondersteunend personeel in een leersteuncentrum.

De diensten die deze personeelsleden gepresteerd hebben in een betrekking in het tijdelijk project van de (pre-)waarborgregeling of in een betrekking van

ondersteuner, gelden dan automatisch als diensten die werden gepresteerd in een ambt van het leerondersteunend personeel.

Daarnaast is er paragraaf 3 die geldt voor iedereen die ooit was aangesteld in een betrekking van ondersteuner, en die vanaf 1 september 2023 en uiterlijk op 15 november 2023 aangesteld wordt in een betrekking in het ambt van leerondersteuner. Het gaat hier dus enerzijds om personeelsleden die via de procedure zijn aangesteld, zoals beschreven in artikel 69. Anderzijds gaat het ook om ondersteuners die worden aangesteld los van die voorrangprocedure, of om personeelsleden met ervaring als ondersteuner maar die tijdens het laatste schooljaar van het ondersteuningsmodel geen aanstelling meer hadden.

Voor deze personeelsleden geldt het volgende:

- als zij uiterlijk op 30 juni 2023 vast benoemd zijn in een ambt in het onderwijs, dan mogen zij hun vaste benoeming voor hetzelfde volume meenemen naar het ambt waarin zij aangesteld worden in een leersteuncentrum. Deze garantie geldt uiteraard enkel ten aanzien van de betrekkingen die het leersteuncentrum binnen de haar toegekende omkadering kan oprichten.
Als een kandidaat te kennen heeft gegeven dit niet te willen, dan zijn de volgende opties mogelijk:
  - het personeelslid behoudt zijn oorspronkelijke vaste benoeming en kan via een verlof TAO (tijdelijk andere opdracht) of een AVP (afwezigheid voor verminderde prestaties) aan de slag als ondersteuner. Dit kan natuurlijk enkel mits akkoord van de raad van bestuur van de scholengroep in kwestie, omdat de toekenning van het verlof of de afwezigheid in kwestie een gunst is;
  - in het geval het personeelslid ter beschikking is gesteld wegens ontstentenis van betrekking, is ook een vrijwillige wedertewerkstelling mogelijk naar een leersteuncentrum. Ook dit kan enkel mits akkoord van de raad van bestuur van het leersteuncentrum in kwestie;
  - tot slot kan een personeelslid ook steeds aan de slag via een tijdelijke aanstelling voor bepaalde duur.
- als zij uiterlijk op 30 juni 2023 een tijdelijke aanstelling hebben van doorlopende duur, dan krijgen zij in het ambt van leerondersteuner ook een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur. Deze TADD-aanstelling heeft ten minste hetzelfde volume als de TADD-aanstelling die zij hadden op 30 juni 2023. Als het gaat om een deeltijdse TADD-aanstelling, dan is de directeur van het leersteuncentrum vrij om een TADD-aanstelling voor te stellen met een groter volume (bijvoorbeeld een voltijdse TADD-aanstelling). Maar, hij is hiertoe niet verplicht. Ook deze garantie geldt enkel ten aanzien van de betrekkingen die het leersteuncentrum binnen de haar toegekende omkadering kan oprichten.

De overgangsmaatregel in paragraaf 3 is niet noodzakelijk gekoppeld aan het onderliggende ambt in het buitengewoon onderwijs waarin het personeelslid was aangesteld als ondersteuner. Elke TADD-aanstelling of vaste benoeming in een ambt komt in aanmerking.

De personeelsleden die vallen onder de overgangsmaatregel, nemen ontslag bij het "oude" schoolbestuur voor de opdracht waarvoor ze de vaste benoeming meenemen naar het leersteuncentrum.

Artikel 71.

Dit artikel schrijft een uitzondering in op de voorwaarden voor vaste benoeming op 1 januari 2024 voor personeelsleden in het ambt van leerondersteuner. Naar aanleiding van het advies van de Raad van State, werd de toelichting bij dit artikel uitgebreid.

Een personeelslid dat op of na 1 september 2023 aangesteld wordt in het ambt van leerondersteuner komt in principe niet in aanmerking voor een vaste benoeming op 1 januari 2024 in een vacant verklaarde betrekking van het ambt van leerondersteuner. Het decreet rechtspositie bepaalt immers dat een personeelslid slechts in aanmerking komt voor een vaste benoeming op 1 januari als hij op 31 augustus van het voorafgaande schooljaar minstens 360 dagen dienstanciënniteit heeft verworven in het betreffende ambt. Een personeelslid dat tijdens de eerste weken van het schooljaar 2023-2024 als TADD'er aangesteld wordt in het ambt van leerondersteuner kan niet voldoen aan deze voorwaarde omdat hij het voorafgaande schooljaar geen tijdelijke aanstelling in het ambt had – het bestaat immers pas vanaf 1 september 2023 – en bijgevolg ook geen dienstanciënniteit in dat ambt kan hebben verworven.

Daarom bepaalt dit artikel dat de raad van bestuur van een leersteuncentrum een personeelslid op 1 januari 2024 kan vast benoemen in het ambt van leerondersteuner, als het personeelslid in kwestie op *15 november 2023* minstens 360 dagen dienstanciënniteit heeft in het betrokken ambt in het leersteuncentrum van de scholengroep (in plaats van 31 augustus 2023). Op dat moment is het wél mogelijk om minstens over 360 dagen dienstanciënniteit te beschikken, aangezien de diensten die een personeelslid gepresteerd heeft in een betrekking van ondersteuner of in het tijdelijke project van de pre-waARBORG-regeling of waARBORG-regeling, vanaf 1 september 2023 gelden als diensten die zijn gepresteerd in een ambt van het leerondersteunend personeel in een leersteuncentrum (zoals bepaald in het vorige artikel).

Daarnaast moet het personeelslid ook voldoen aan de andere voorwaarden voor vaste benoeming, zoals die ook gelden voor andere personeelsleden bij een benoeming op 1 januari.

Afdeling 2. Wijziging van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs van 27 maart 1991

Artikel 72.

Dit artikel zorgt ervoor dat het decreet rechtspositie ook van toepassing wordt op personeelsleden in de leersteuncentra in de nieuwe personeelscategorie van het leerondersteunend personeel.

Artikel 73.

1° De zelfstandige leersteuncentra worden voor de toepassing van het decreet rechtspositie toegevoegd aan de definitie van 'instelling'.

De leersteuncentra die deel uitmaken van een school voor buitengewoon onderwijs, vormen geen instelling op zich. Deze leersteuncentra worden – voor wat betreft het decreet rechtspositie – dan ook niet gedefinieerd als afzonderlijke instelling, vermits ze onderdeel uitmaken van hetzij een school van het basisonderwijs, hetzij een school van het secundair onderwijs.

2° De definitie van 'schooljaar' wordt aangepast. Door de opsomming van de verschillende niveaus weg te laten, geldt het begrip voor álle personeelsleden op wie het decreet rechtspositie van toepassing is. Op die manier worden enerzijds de

personeelsleden in de (zelfstandige) leersteuncentra gevat, net als personeelsleden in andere niveaus die momenteel nog niet vermeld staan. Anderzijds worden toekomstige toevoegingen of schrappingen in dit artikel voorkomen. Waar in het decreet rechtspositie wordt afgeweken van deze definitie van 'schooljaar', wordt dit expliciet vermeld.

3° De personeelscategorie van leerondersteunend personeel wordt toegevoegd aan de definitie van 'betrekking'.

4° De besturen van een (zelfstandige) leersteuncentra worden toegevoegd aan de definitie van 'inrichtende macht'. Leersteuncentra die deel uitmaken van een school voor buitengewoon onderwijs, zijn gevat onder de schoolbesturen van het basisonderwijs en van het voltijds secundair onderwijs, en hoeven hier dus niet vermeld te worden.

5° Dit punt geeft de definitie van het begrip 'leersteuncentrum'. In het decreet rechtspositie slaat het begrip 'leersteuncentrum' op een leersteuncentrum dat de vorm aanneemt van een zelfstandige instelling. Leersteuncentra die deel uitmaken van een school voor buitengewoon onderwijs, zijn immers al gevat als onderdeel van een school voor basisonderwijs of een school voor secundair onderwijs. In artikelen die specifiek van toepassing zijn op de leersteuncentra die deel uitmaken van een school voor buitengewoon onderwijs, worden zij expliciet vermeld.

Artikel 74.

Een personeelslid kan pas als tijdelijk personeelslid worden aangesteld, als hij op het ogenblik van de aanstelling voldoet aan de bezoldigingsvoorwaarden. Dit geldt ook voor de leersteuncentra. Daarom wordt in dit artikel een verwijzing opgenomen naar de bezoldigingsvoorwaarden van de personeelsleden in de leersteuncentra.

Artikel 75.

Gezien de opdracht van het leerondersteunend personeel deels leerlinggerichte ondersteuning inhoudt, nauw contact met leerlingen en ouders vergt en een regelmatige aanwezigheid op de klasvloer behoeft, is het aangewezen dat personeelsleden van het leerondersteunend personeel, net als bestuurs- en onderwijzend personeel, het Nederlands beheersen op niveau C1 van het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Talen. Ook in dit artikel wordt niet ingegaan op het advies van de Raad van State; het artikel uit het decreet rechtspositie is sinds 12 maart 2015 nietig verklaard voor instellingen die zijn gelegen in de faciliteitengemeenten en in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad (zie arrest nr. 28/2015). Er kan dus gesteld worden dat het toepassingsgebied van de bepaling ook in de huidige formulering al beperkt is tot leersteuncentra die gelegen zijn in het Nederlandse taalgebied met uitzondering van de faciliteitengemeenten. Een aanpassing lijkt in die zin niet nodig.

Artikel 76.

Dit artikel zorgt ervoor dat in de leersteuncentra (zowel de zelfstandige leersteuncentra als de leersteuncentra die deel uitmaken van een school voor buitengewoon onderwijs) de absolute verplichting tot vacantverklaring van alle betrekkingen niet geldt.

Een inrichtende macht beslist jaarlijks welke betrekkingen ze al of niet vacant zal verklaren en legt dit voor onderhandeling voor in het bevoegde onderhandelingscomité. De inrichtende macht doet dat in het kader van een beleidsplan dat ze voor meerdere jaren opstelt en dat ze voor onderhandeling voorlegt in het bevoegde onderhandelingscomité.

Een beleidsplan bevat concreet geformuleerde strategische en operationele doelen, rekening houdend met de visie van het bestuur en met de opdracht van het leersteuncentrum.

Als er in het bevoegde lokale onderhandelingscomité geen akkoord wordt bereikt over bepaalde betrekkingen, zoals voorgesteld door de inrichtende macht in functie van haar beleidsplan, dan moet de inrichtende macht die betrekkingen wel vacant verklaren voor zover het gaat om vacante betrekkingen die gedurende de drie aan het betrokken schooljaar voorafgaande schooljaren ook al vacant waren.

Het artikel laat toe dat de inrichtende macht voor haar leersteuncentrum flexibel kan ingrijpen als er zich bepaalde noden voordoen op vlak van expertise. Op deze manier kan een bestuur de multidisciplinariteit binnen het leersteunteam in stand houden, en vermijden we dat personeelsleden een vaste benoeming krijgen in een ambt van leerondersteunend personeel, terwijl het leersteuncentrum in feite nood heeft aan andere vormen van expertise.

Artikel 77.

Artikel 78.

Deze artikelen regelen de inzetbaarheid van leerondersteunend personeel in de leersteuncentra die de vorm aannemen van een zelfstandige instelling of deel uitmaken van een school voor buitengewoon onderwijs. Ze bepalen dat leerondersteunend personeel een ondersteuningsopdracht mag uitoefenen voor en in scholen van voor gewoon onderwijs. Hiermee worden autonome entiteiten bedoeld die voltijds gewoon onderwijs organiseren en die door de Vlaamse Gemeenschap worden gefinancierd of gesubsidieerd en daartoe aan de hand van een uniek nummer worden geïdentificeerd. Onder school voor gewoon onderwijs wordt ook een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs verstaan alsook een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen wat duale structuuronderdelen en aanloopstructuuronderdelen betreft alsook een school voor voltijds secundair onderwijs die de opleiding verpleegkunde van het hoger beroepsonderwijs organiseert.

Het gaat hierbij steeds om de opdracht zoals die omschreven staat in de functiebeschrijving van de betreffende personeelsleden, en zoals ook bepaald in de opdrachtomschrijving van de leersteuncentra in hoofdstuk 3, afdeling 1, van het decreet over leersteun.

Artikel 79.

Dit artikel bepaalt dat een halftijdse betrekking in een bevorderingsambt slechts kan toegekend worden aan één personeelslid omwille van de bevoegdheid en de verantwoordelijkheden verbonden aan dit ambt. Een selectieambt daarentegen kan over meerdere personeelsleden worden verdeeld.

Artikel 80.

Dit artikel maakt het mogelijk dat personeelsleden in een selectieambt de rol van evaluator mogen opnemen in een leersteuncentrum (zowel een zelfstandige leersteuncentrum als een leersteuncentrum dat deel uitmaakt van een school voor buitengewoon onderwijs).

Het artikel zorgt daarnaast ook voor een regeling in het geval er in een leersteuncentrum slechts een halftijdse betrekking van directeur wordt ingericht, en het betrokken personeelslid deze betrekking van directeur combineert met een betrekking in een wervings- of selectieambt in dezelfde instelling. In dat geval wordt het personeelslid voor beide ambten geëvalueerd door de raad van bestuur.

Het artikel voegt tot slot ook toe dat overleg en samenwerking met de leersteuncentra (zowel de leersteuncentra die de vorm aannemen van een zelfstandige instelling, als de leersteuncentra die deel uitmaken van een school voor buitengewoon onderwijs) behoort tot de kerntaken van personeelsleden.

Artikel 81.

Personeelsleden in de ambten van het leerondersteunend personeel kunnen geen instellingsgebonden opdrachten krijgen. Dit wordt geregeld in dit artikel.

Artikel 82.

Dit artikel voegt in de omschrijving van de geïntegreerde lesopdracht voor de wervingsambten van het bestuurs- en onderwijzend personeel toe dat overleg en samenwerking met de leersteuncentra (zowel de leersteuncentra die de vorm aannemen van een zelfstandige instelling, als de leersteuncentra die deel uitmaken van een school voor buitengewoon onderwijs) deel uitmaakt van die geïntegreerde lesopdracht.

Daarnaast beschrijft het artikel ook wat de kerntaak is van een leerondersteuner.

Artikel 83.

Dit artikel omschrijft de procedure voor de aanstelling van leerondersteunend personeel in de leersteuncentra (zowel de zelfstandige instellingen als de leersteuncentra die deel zijn van een school voor buitengewoon onderwijs) op 1 september 2023. De procedure geldt in principe enkel voor personeelsleden die in het schooljaar 2022-2023 waren aangesteld als ondersteuner. Wel kan een inrichtende macht bijkomend ook kandidaten meenemen in deze procedure die diensten hebben gepresteerd in een betrekking van ondersteuner vóór het schooljaar 2022-2023, in het tijdelijke project van de (pre-)waarborgregeling of in het geïntegreerd onderwijs (GON) of het project inclusief onderwijs voor leerlingen met een verstandelijke beperking (ION), als de kandidaten in kwestie hier zelf naar vragen.

Vooreerst maken de personeelsleden die in het schooljaar 2022-2023 waren aangesteld als ondersteuner, kenbaar aan de inrichtende macht van de school dat zij kandidaat zijn voor een aanstelling in een leersteuncentrum.

Zij geven hierbij onder meer aan welk leersteuncentrum hun voorkeur heeft en welke omvang van aanstelling zij wensen in het leersteunmodel. Vast benoemde personeelsleden geven ook aan of zij onmiddellijk als vast benoemd personeelslid aan de slag wensen te gaan in het leersteunmodel.

De inrichtende macht van de school verzamelt alle informatie en komt zo per leersteuncentrum tot een lijst met personeelsleden. Uiterlijk op 5 juni 2023 bezorgt zij de lijst aan het betreffende leersteuncentrum of – in het geval van meerdere lijsten – aan de betreffende leersteuncentra.

Een personeelslid kan maar op één lijst voorkomen, en moet met andere woorden één leersteuncentrum kiezen.

De inrichtende macht van het leersteuncentrum kiest vervolgens uit de lijst die hen bezorgd is of de lijsten die hen bezorgd zijn (binnen de ter beschikking gestelde middelen) personeelsleden die op 1 september 2023 zullen aangesteld worden in het leersteuncentrum. De basisvoorwaarde hierbij is dat het team multidisciplinair wordt samengesteld en dat in het leersteuncentrum de nodige onderwijskundige expertise, handicap-specifieke expertise, inclusie-expertise én expertise op het vlak van coaching, aanwezig is.

Uiterlijk op 23 juni 2023 doet de inrichtende macht van het leersteuncentrum een voorstel van aanstelling aan het betrokken personeelslid. Dit voorstel bevat onder meer de grootte van de voorgestelde aanstelling, de bijhorende salarisschaal en de soort aanstelling (bv.: TABD, TADD, vaste benoeming).

Als een personeelslid niet akkoord gaat met het voorstel, dan meldt hij dit binnen een termijn van vijf werkdagen na ontvangst van het voorstel.

De inrichtende macht van het leersteuncentrum kan ook beslissen om een kandidaat niet in aanmerking te nemen. In dat geval deelt zij dit mee aan het betrokken personeelslid uiterlijk op 23 juni 2023 en motiveert zij haar beslissing.

Zijn er nog betrekkingen beschikbaar in een leersteuncentrum na de bovenbeschreven procedure, dan kan een leersteuncentrum vrij personeel aanwerven volgens de gekende procedures.

Kandidaten die niet in aanmerking zijn genomen voor een aanstelling in het leersteuncentrum van hun keuze, kunnen vanaf dat moment vrij solliciteren in een ander leersteuncentrum.

De inrichtende macht van de school voor buitengewoon onderwijs waar het personeelslid tijdens het schooljaar 2022-2023 aangesteld is in een betrekking van ondersteuner, en de inrichtende macht van het leersteuncentrum dat toegang krijgt tot de lijst, zijn beide verwerkingsverantwoordelijke voor de lijsten, elk voor wat hun opdracht betreft. Voor de inrichtende macht van de school voor buitengewoon onderwijs heeft dit in eerste instantie betrekking op het opstellen van de lijsten. Voor de inrichtende macht van het leersteuncentrum gaat dit over het consulteren van de lijsten voor de keuze van personeelsleden.

Deze procedure is enkel voorzien bij de opstart van het leersteunmodel. Om deze reden mogen de lijsten slechts bewaard worden tot uiterlijk 31 december 2023.

Artikel 84.

Dit artikel bepaalt welke rechten ondersteuners kunnen meenemen als ze in een ambt van het leerondersteunend personeel aan de slag gaan in een leersteuncentrum.

Allereerst is er paragraaf 2 die geldt voor iedereen die ooit in een ambt aangesteld was in een betrekking opgericht in het kader van het tijdelijk project van de (pre-

)waarborgregeling of in een betrekking van ondersteuner, en op een bepaald moment in de tijd aan de slag gaat in een ambt van leerondersteunend personeel in een leersteuncentrum.

De diensten die deze personeelsleden gepresteerd hebben in een betrekking in het tijdelijk project van de (pre-)waarborgregeling of in een betrekking van ondersteuner, gelden dan automatisch als diensten die werden gepresteerd in een ambt van het leerondersteunend personeel.

Daarnaast is er paragraaf 3 die geldt voor iedereen die ooit was aangesteld in een betrekking van ondersteuner, en die vanaf 1 september 2023 en uiterlijk op 15 november 2023 aangesteld wordt in een betrekking in het ambt van leerondersteuner. Het gaat hier dus enerzijds om personeelsleden die via de procedure zijn aangesteld, zoals beschreven in artikel 83. Anderzijds gaat het ook om ondersteuners die worden aangesteld los van die voorrangprocedure, of om personeelsleden met ervaring als ondersteuner maar die tijdens het laatste schooljaar van het ondersteuningsmodel geen aanstelling meer hadden.

Voor deze personeelsleden geldt het volgende:

- als zij uiterlijk op 30 juni 2023 vast benoemd zijn in een ambt in het onderwijs, dan mogen zij hun vaste benoeming voor hetzelfde volume meenemen naar het ambt waarin zij aangesteld worden in een leersteuncentrum. Deze garantie geldt uiteraard enkel ten aanzien van de betrekkingen die het leersteuncentrum binnen de haar toegekende omkadering kan oprichten.
Als een kandidaat te kennen heeft gegeven dit niet te willen, dan zijn de volgende opties mogelijk:
  - het personeelslid behoudt zijn oorspronkelijke vaste benoeming en kan via een verlof TAO (tijdelijk andere opdracht) of een AVP (afwezigheid voor verminderde prestaties) aan de slag als ondersteuner. Dit kan natuurlijk enkel mits akkoord van de raad van bestuur van de scholengroep in kwestie, omdat de toekenning van het verlof of de afwezigheid in kwestie een gunst is;
  - in het geval het personeelslid ter beschikking is gesteld wegens ontstentenis van betrekking, is ook een vrijwillige wedertewerkstelling mogelijk naar een leersteuncentrum. Ook dit kan enkel mits akkoord van de raad van bestuur van het leersteuncentrum in kwestie;
  - tot slot kan een personeelslid ook steeds aan de slag via een tijdelijke aanstelling voor bepaalde duur.
- als zij uiterlijk op 30 juni 2023 een tijdelijke aanstelling hebben van doorlopende duur, dan krijgen zij in het ambt van leerondersteuner ook een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur. Deze TADD-aanstelling heeft ten minste hetzelfde volume als de TADD-aanstelling die zij hadden op 30 juni 2023. Als het gaat om een deeltijdse TADD-aanstelling, dan is de directeur van het leersteuncentrum vrij om een TADD-aanstelling voor te stellen met een groter volume (bijvoorbeeld een voltijdse TADD-aanstelling). Maar, hij is hiertoe niet verplicht. Ook deze garantie geldt uiteraard enkel ten aanzien van de betrekkingen die het leersteuncentrum binnen de haar toegekende omkadering kan oprichten.

De overgangsmaatregel in paragraaf 3 is niet noodzakelijk gekoppeld aan het onderliggende ambt in het buitengewoon onderwijs waarin het personeelslid was

aangesteld als ondersteuner. Elke TADD-aanstelling of vaste benoeming in het onderwijs komt in aanmerking.

De personeelsleden die vallen onder de overgangsmaatregel, nemen ontslag bij het "oude" schoolbestuur voor de opdracht waarvoor ze de vaste benoeming meenemen naar het leersteuncentrum.

Artikel 85.

Dit artikel schrijft een uitzondering in op de voorwaarden voor vaste benoeming op 1 januari 2024 voor personeelsleden in het ambt van leerondersteuner.

Een personeelslid dat op of na 1 september 2023 aangesteld wordt in het ambt van leerondersteuner komt in principe niet in aanmerking voor een vaste benoeming op 1 januari 2024 in een vacant verklaarde betrekking van het ambt van leerondersteuner. Het decreet rechtspositie bepaalt immers dat een personeelslid slechts in aanmerking komt voor een vaste benoeming op 1 januari als hij op 31 augustus van het voorgaande schooljaar minstens 360 dagen dienstanciënniteit heeft verworven in het betreffende ambt. Een personeelslid dat tijdens de eerste weken van het schooljaar 2023-2024 als TADD'er aangesteld wordt in het ambt van leerondersteuner kan niet voldoen aan deze voorwaarde omdat hij het voorafgaande schooljaar geen tijdelijke aanstelling in het ambt had – het bestaat immers pas vanaf 1 september 2023 – en bijgevolg ook geen dienstanciënniteit in dat ambt kan hebben verworven. Daarom bepaalt dit artikel dat de inrichtende macht van een leersteuncentrum een personeelslid op 1 januari 2024 kan vast benoemen in het ambt van leerondersteuner, als het personeelslid in kwestie op 15 november 2023 minstens 360 dagen dienstanciënniteit heeft in het betrokken ambt in het leersteuncentrum van de scholengroep (in plaats van 31 augustus 2023). Op dat moment is het wél mogelijk om minstens over 360 dagen dienstanciënniteit te beschikken, aangezien de diensten die een personeelslid gepresteerd heeft in een betrekking van ondersteuner of in het tijdelijke project van de pre-waarborgregeling of waarborgregeling, vanaf 1 september 2023 gelden als diensten die zijn gepresteerd in een ambt van het leerondersteunend personeel in een leersteuncentrum (zoals bepaald in het vorige artikel).

Daarnaast moet het personeelslid ook voldoen aan de andere voorwaarden voor vaste benoeming, zoals die ook gelden voor andere personeelsleden bij een benoeming op 1 januari.

Afdeling 3. Wijziging van het decreet van 5 april 1995 tot oprichting van onderhandelingscomités in het vrij gesubsidieerd onderwijs

Artikel 86.

Het decreet tot oprichting van onderhandelingscomités in het vrij gesubsidieerd onderwijs is ook van toepassing op de (zelfstandige) leersteuncentra. Dit artikel maakt dit mogelijk door de leersteuncentra toe te voegen in het toepassingsgebied. De leersteuncentra die deel uitmaken van een school voor buitengewoon onderwijs waren al gevat in het toepassingsgebied, aangezien zij deel uitmaken van de instellingen van het basisonderwijs en secundair onderwijs.

Daarnaast wordt in dit artikel ook de oude benaming 'volwassenenonderwijsinstellingen van het onderwijs voor sociale promotie' vervangen door de huidige benaming 'centra voor volwassenenonderwijs'.

Artikel 87.

Dit artikel bepaalt, analoog aan de bepaling voor scholen en centra voor leerlingenbegeleiding, dat iedere inrichtende macht voor elk van haar zelfstandige leersteuncentra een lokaal onderhandelingscomité moet oprichten. Aangezien de centra (voor volwassenenonderwijs) in deze bepaling nog ontbraken, worden deze ook toegevoegd.

Afdeling 4. Wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997

Artikel 88.

In het decreet leersteun worden nieuwe begrippen gehanteerd die ook hun plaats moeten krijgen in de niveaudecreten, i.c. het decreet basisonderwijs. De lijst met afkortingen en definities wordt aangevuld met de definitie van GC-verslag, IAC-verslag, leerondersteuner, leersteun en leersteunmodel. De definitie van gemotiveerd verslag wordt opgeven en de definitie van IAC wordt vervangen door IAC-verslag.

Artikel 89.

Dit artikel vervangt de tweejaarlijkse herevaluatie van de inschrijving in een school voor buitengewoon basisonderwijs van een leerling met een verslag voor type basisaanbod.

Scholen voor buitengewoon onderwijs moeten systematisch werken aan de mogelijkheid tot terugkeer van leerlingen naar het gewoon onderwijs. Dit geldt voor alle scholen voor buitengewoon onderwijs en is niet beperkt tot type basisaanbod. Een terugkeer naar het gewoon onderwijs vindt - zeker voor een aantal types - al plaats bij de overgang van het buitengewoon basisonderwijs naar het gewoon secundair onderwijs. Een grotere uitdaging ligt om ook aan terugkeer te werken binnen hetzelfde onderwijsniveau. Scholen voor buitengewoon onderwijs moeten een terugkeer naar het gewoon onderwijs actief overwegen voor hun leerlingen, en indien dit aangewezen is, ook effectief de stap zetten naar deze overstap. Om deze reden worden in §3 van artikel 14/1 de passages over de herevaluatie type basisaanbod vervangen door een opdracht voor de scholen voor buitengewoon onderwijs om jaarlijks aan het CLB door te geven voor welke leerlingen een evaluatie van de inschrijving in het buitengewoon basisonderwijs aangewezen is. Ouders kunnen ook zelf om een evaluatie vragen. Het CLB zal voor de aangemelde leerlingen mee de evaluatie van de mogelijke terugkeer met de school, ouders en leerling maken. In geval van een effectieve terugkeer zal het CLB mee de overstap naar de school voor gewoon onderwijs faciliteren. Het CLB gaat zelf niet actief op zoek naar andere leerlingen waarvoor een evaluatie mogelijk is en die niet op de door de school aangebrachte lijst vermeld zijn. Het CLB kan wel de procedure bekijken volgens de welke de school de betreffende leerlingen heeft geselecteerd. De school kan voorafgaandelijk ook het CLB betrekken. Daar zijn de school alsook ouders vrij in.

De evaluatie door het CLB gebeurt op basis van een handelingsgericht diagnostisch traject samen met de ouders, indien mogelijk de leerling en met de school. Daarbij wordt bekeken of de leerling kan terugkeren naar het gewoon basisonderwijs binnen het gemeenschappelijk curriculum, of om een individueel aangepast curriculum te volgen.

Als ouders voor een leerling beslissen om terug te keren naar het gewoon onderwijs, ondersteunen de school voor buitengewoon basisonderwijs en het CLB de leerling en de ouders bij het vinden van een school. In de nieuwe school kan de leerling, afhankelijk van de situatie, een individueel aangepast curriculum volgen of het gemeenschappelijk curriculum volgen. Afhankelijk van de situatie past het CLB het bestaande IAC-verslag aan of heft het op, of maakt een GC-verslag op, of mogelijks een OV4-verslag indien dit van toepassing is en het een overstap naar secundair onderwijs betreft.

Artikel 90.

Met dit artikel wordt het opschrift van onderafdeling C in hoofdstuk IV dat gaat over de toelatingsvoorwaarden tot het buitengewoon onderwijs of een IAC in het gewoon onderwijs aangepast aan de maatregel om zowel in gewoon als buitengewoon onderwijs te werken met IAC.

Artikel 91.

Artikel 15 bevat de bepalingen over het IAC-verslag. Diverse passages worden aangepast aan de naamsverandering van verslag naar IAC-verslag.

Inhoudelijke aanpassingen zijn de volgende:

- we expliciteren dat CLB bij de opmaak van een IAC-verslag ouders actief moeten informeren over de rechten die het IAC-verslag openen:
  - o inschrijven in een school voor gewoon onderwijs. Hierbij wordt aan ouders uitgelegd dat dit een inschrijving onder ontbindende voorwaarde is en dat ouders recht hebben op een overleg waarbij samen met de school en het CLB de proportionaliteit van de redelijke aanpassingen wordt onderzocht om studievoortgang te maken in de gewone school op basis van een IAC. In geval van een weigering moet de disproportionaliteit van de aanpassingen gemotiveerd worden op basis van de criteria vastgelegd in het protocol over redelijke aanpassingen dat in 2007 op niveau van alle Belgische overheden werd afgesloten. Ouders hebben recht op een mededeling van niet-gerealiseerde inschrijving en kunnen beroep aantekenen bij de Commissie inzake Leerlingenrechten;
  - o inschrijven in een school voor buitengewoon onderwijs;
- het inschrijvingsverslag dat dateert van voor het M-decreet wordt weggeschreven. Alleen voor leerlingen die ingeschreven zijn in het buitengewoon onderwijs en die nog steeds beschikken over het inschrijvingsverslag kunnen dat inschrijvingsverslag verder behouden tot het moment waarop er iets in hun situatie wijzigt (bv. ander type, ander onderwijsniveau, overgang naar gewoon onderwijs). Dan wordt een IAC-verslag opgemaakt voor deze leerlingen;
- leerlingen met een IAC-verslag komen in aanmerking voor leersteun;
- er wordt een paragraaf 11 toegevoegd waarin geregeld wordt dat leerlingen die over een verslag beschikken (opgemaakt op basis van de regelgeving M-decreet) beschouwd worden als leerlingen met een IAC-verslag.

Artikel 92.

Het opschrift van onderafdeling D in hoofdstuk IV dat het artikel over het GC-verslag bevat moet aangepast worden. Ondersteuning komt in de toekomst niet meer van het buitengewoon onderwijs maar van leersteuncentra.

Artikel 93.

In het huidige artikel 16 over het gemotiveerd verslag moeten aanpassingen gebeuren omwille van de wijziging van de benaming van het gemotiveerd verslag in GC-verslag en van verslag in IAC-verslag (diverse passages). Daarnaast kan voor ondersteuning niet meer verwezen worden naar de artikelen 172quinquies en 172quinquies/1 maar moet verwezen worden naar leersteun zoals geregeld in het decreet leersteun (leersteunmodel).

We voegen toe dat bij de opmaak van een GC-verslag aangetoond moet worden dat de fasen van brede basiszorg en verhoogde zorg voor de betreffende leerling werden doorlopen. Het CLB baseert zich hiervoor op het reeds doorlopen traject met de school en benut de informatie die wordt aangeleverd door de school, opdat er efficiënt van de reeds opgebouwde kennis en informatie gebruik wordt gemaakt. Een HGD-traject is vereist voor de opmaak van een GC-verslag. Uitzonderlijk kan hiervan afgeweken worden wanneer een CLB vanuit de reeds geboden begeleiding en het reeds doorlopen traject met de school, leerling en ouders over voldoende informatie beschikt om de opmaak van een GC-verslag te verantwoorden.

In het artikel wordt ook geregeld dat leerlingen die over een gemotiveerd verslag beschikken, beschouwd mogen worden als leerlingen met een GC-verslag.

Artikel 94.

Om de samenwerking tussen scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs te stimuleren worden de mogelijkheden van lesbijwoning verruimd. Zo kunnen scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs samenwerken om leertrajecten op maat van leerlingen te voorzien alsook om voor leerlingen die ingeschreven zijn in buitengewoon onderwijs een overstap naar gewoon onderwijs te faciliteren.

Momenteel is het voor leerlingen die ingeschreven zijn in het buitengewoon basisonderwijs (uitgezonderd type 5) mogelijk om gemiddeld per schooljaar maximaal halftijds lessen of activiteiten volgen in een school voor gewoon basisonderwijs. Die mogelijkheid wordt behouden maar ook mogelijk gemaakt in de omgekeerde richting: leerlingen met een IAC-verslag die ingeschreven zijn in een school voor gewoon basisonderwijs kunnen gemiddeld per schooljaar maximaal halftijds de lessen of activiteiten volgen in een school voor buitengewoon basisonderwijs. Ouders, waar mogelijk de leerling, CLB en scholen geven samen vorm aan het onderwijstraject van de leerling. De scholen maken afspraken over hoe de samenwerking zal verlopen. Dit betreft bijvoorbeeld de frequentie waarin de leerling aanwezig zal zijn op school, aan welke activiteiten de leerling zal deelnemen en indien het een leerling van buitengewoon onderwijs betreft die lessen of activiteiten gaat volgen in een school voor gewoon onderwijs hoe de school voor buitengewoon onderwijs de school voor gewoon onderwijs hierbij zal ondersteunen. Bij een deeltijdse lesbijwoning van een leerling van het gewoon onderwijs in een school voor buitengewoon onderwijs is inzet van omkadering vanuit het leersteunmodel in de school voor gewoon onderwijs niet mogelijk.

Naast deze mogelijkheid van maximaal halftijdse lesbijwoning wordt ook voorzien in de mogelijkheid voor leerlingen die ingeschreven zijn in het buitengewoon basisonderwijs (uitgezonderd type 5) om voltijds lessen of activiteiten te volgen in een school voor gewoon basisonderwijs. Die voltijdse lesbijwoning kan voor

een periode van maximaal twee schooljaren, in overleg met alle betrokkenen op basis van duidelijke afspraken tussen de beide scholen. Na de periode van 2 schooljaren wordt bekeken of een terugkeer naar het gewoon onderwijs mogelijk is. Als de ouders en de leerling beslissen om de overstap te maken, wordt de leerling ingeschreven in de school voor gewoon onderwijs en uitgeschreven in de school voor buitengewoon onderwijs. Het inschrijvingsrecht in het gewoon onderwijs is voor de leerling – gezien de voltijdse aanwezigheid in de school voor gewoon onderwijs – een onverkort inschrijvingsrecht en geen inschrijving onder ontbindende voorwaarde. Voor de interpretatie hiervan is het belangrijk om te benadrukken dat voor een leerling die in de loop van schooljaar X voltijds de lessen begint bij te wonen, het onverkort recht op inschrijving geldt op het einde van schooljaar X+1. De scholen, de ouders, de leerling, het CLB en het leersteuncentrum overleggen over de opstart van de leersteun die nodig is.

Artikel 95.

Artikel 96.

De aanpassingen in deze artikelen hebben te maken met de nieuwe benamingen van IAC-verslag en GC-verslag. Omdat deze aanpassingen op meerdere plaatsen moeten gebeuren, is geopteerd voor de vervanging van de volledige tekstpassages. Ook wordt toegevoegd dat de school in haar schoolreglement moet vermelden dat er leersteun kan geboden worden voor leerlingen met een GC-verslag of IAC-verslag en bij welk leersteuncentrum de school is aangesloten.

Artikel 97.

Met dit artikel worden een aantal terminologische wijzigingen aangebracht door de nieuwe benamingen van GC-verslag en IAC-verslag. Verder wordt erin bepaald dat elk schoolbestuur actief moet communiceren over het inschrijvingsrecht van leerlingen met een IAC-verslag in het gewoon onderwijs.

Artikel 98.

Er wordt verduidelijkt in artikelen over inschrijvingsrecht omtrent de ondervertegenwoordigde groepen in het gewoon basisonderwijs, dat leerlingen met een IAC-verslag, ongeacht de referentiepopulatie, altijd beschouwd kunnen worden als een ondervertegenwoordigde groep, omdat deze groep nu eenmaal ondervertegenwoordigd is in elke school van het gewoon onderwijs, gelet op het bestaan van het buitengewoon onderwijs.

Artikel 99.

Er gebeuren aanpassingen aan dit artikel voor de nieuwe benaming van het IAC-verslag. Er wordt ook voorzien in een bijkomende afwijking op de regel dat een schoolbestuur bij overschrijding van de capaciteit elke bijkomende inschrijving moet weigeren. Een schoolbestuur moet wel overgaan tot de inschrijving van leerlingen die gedurende twee schooljaren voltijds les hebben gevolgd in een school voor buitengewoon onderwijs en die zich na die twee schooljaren wensen in te schrijven in de school voor gewoon onderwijs.

Artikel 100.

Conform artikel 37/31 start het LOP bij een niet-gerealiseerde inschrijving een bemiddeling op als de ouders of belanghebbenden er om vragen. Met het artikel wordt een aanpassing gedaan aan die procedure als het gaat om een niet-gerealiseerde inschrijving van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. De

verplichting wordt opgenomen dat het LOP bij die bemiddeling ook de school voor gewoon onderwijs die de inschrijving van de leerling ontbond, moet betrekken en dat bemiddeling er niet alleen op gericht is een inschrijving in een andere school te bewerkstelligen. Samen met de school die de inschrijving van de leerling ontbond, kunnen de redenen besproken worden en kan gekeken worden of er nog alternatieve opties zijn.

Voor scholen die gelegen zijn buiten het werkingsgebied van een LOP is, zoals bepaald in het decreet basisonderwijs, een LOP-deskundige van de provincie aangeduid om de vraag tot bemiddeling op te nemen.

Artikel 101.

De aanpassingen betreffen de nieuwe terminologie van IAC-verslag.

Artikel 102.

Dit artikel is inhoudelijk gelijk aan artikel 97.

Artikel 103.

Dit artikel is inhoudelijk gelijk aan artikel 98.

Artikel 104.

Dit artikel is inhoudelijk gelijk aan artikel 99.

Artikel 105.

Dit artikel is inhoudelijk gelijk aan artikel 100.

Artikel 106.

In artikel 44 wordt handelingsplan vervangen door individueel aangepast curriculum.

Artikel 107.

In het opschrift van afdeling 3 van hoofdstuk V wordt handelingsplan vervangen door individueel aangepast curriculum.

Artikel 108.

Met dit artikel wordt uitvoering gegeven aan de bepaling uit de conceptnota dat zowel in het buitengewoon onderwijs als in het gewoon onderwijs gewerkt zal worden met een individueel aangepast curriculum voor leerlingen met een IAC-verslag, en dit in buitengewoon onderwijs ter vervanging van het individueel handelingsplan en de groepshandelingsplannen. Het is belangrijk om te benadrukken dat in het buitengewoon onderwijs voor elke leerling een individueel aangepast curriculum wordt opgemaakt. Dit sluit niet uit dat doelen waaraan voor verschillende leerlingen gedurende een bepaalde periode gewerkt wordt, dezelfde kunnen zijn en hun IAC op dat onderdeel overeenstemt omdat ze dezelfde noden hebben. Maar dit mag geen aanleiding zijn om voor deze leerlingen geen eigen IAC meer op te maken maar slechts een aangepast curriculum voor die groep leerlingen.

De klassenraad maakt het individueel aangepast curriculum op en voert het uit in een participatief traject met de ouders en waar mogelijk de leerling, in voorkomend geval de leerondersteuner en waar nodig de CLB-medewerker en andere externe ondersteuners. Indien de CLB-medewerker betrokken is, is deze betrokkenheid

vooral gericht op het mee zorgen voor een kwaliteitsvolle vormgeving van het IAC, het mee bekijken wanneer inzet van pedagogische begeleiding aangewezen is, de link mee bewaken met de externe ondersteuners (bv. therapeuten)... Daarbij wordt het cyclisch proces van handelingsplanmatig werken toegepast met de fasen van beginsituatiebepaling, doelenselectie, voorbereiding, uitvoering en evaluatie. De synthese van elke fase wordt opgenomen in het individueel aangepast curriculum.

De beginsituatiebepaling bouwt verder op de vastgestelde onderwijs- en ondersteuningsbehoeften in de fase van verhoogde zorg en in de fase van uitbreiding van zorg in functie van de opmaak van het IAC-verslag. Voor leerlingen die met een IAC-verslag starten in een nieuwe school voor gewoon of buitengewoon onderwijs start de beginsituatiebepaling op basis van het IAC-verslag en, indien van toepassing, een reeds bestaand individueel aangepast curriculum.

Het individueel aangepast curriculum bevat de doelen die men zal nastreven, volgens de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling. De klassenraad baseert zich daarvoor op de eindtermen en op ontwikkelingsdoelen van het buitengewoon onderwijs en houdt rekening met de vastgestelde onderwijs- en ondersteuningsbehoeften die in het IAC-verslag zijn beschreven.

Het nastreven van de doelen is gericht op de maximale ontplooiing van en leerwinst bij de leerling en met het oog op een zo volwaardig mogelijke participatie aan het klas- en schoolgebeuren waarbij de leerling op maat maar kwaliteitsvol en evenwaardig kan deelnemen aan de lessen en activiteiten, alsook een maatschappelijke participatie zoals andere leeftijdsgenoten. Voor leerlingen in het buitengewoon onderwijs wordt actief gewerkt aan de mogelijkheid tot terugkeer naar het gewoon onderwijs, om zo opnieuw aansluiting te vinden bij het gemeenschappelijk curriculum of door het volgen van een individueel aangepast curriculum. Uiteraard is dit afhankelijk van de situatie van de individuele leerling. Echter, het is van belang dat scholen voor buitengewoon onderwijs, een terugkeer naar het gewoon onderwijs actief overwegen voor hun leerlingen, en indien dit aangewezen is, ook effectief de overstap actief mee realiseren. De realisatie van de doelen wordt gepland, systematisch opgevolgd, geëvalueerd en naargelang de studievoortgang van de leerling bijgestuurd en wordt beschreven in het individueel aangepast curriculum.

Het IAC bevat ook informatie over hoe sociale, psychologische, orthopedagogische, medische of paramedische hulpverlening in het opvoedings- en onderwijsaanbod wordt geïntegreerd.

De omschakeling naar individueel aangepaste curricula zal stelselmatig gebeuren. Voor leerlingen met een individueel handelingsplan of een individueel aangepast curriculum van voor 1 september 2023, zal niet meteen een nieuw individueel aangepast curriculum opgemaakt moeten worden. Indien er wijzigingen moeten doorgevoerd worden aan het oude IAC of individueel handelingsplan, wordt wel de omslag gemaakt naar een individueel aangepast curriculum volgens de bepalingen van dit artikel. Dit is onder andere het geval wanneer voor een leerling het type van het IAC-verslag gewijzigd wordt.

Wanneer een leerling met een individueel handelingsplan of IAC dat werd opgemaakt voor 1 september 2023, van school verandert, maakt de nieuwe school een IAC op volgens de bepalingen van dit artikel.

De opmaak van een IAC voor elke leerling in het buitengewoon onderwijs doet voor scholen voor buitengewoon onderwijs geen afbreuk aan de verplichting tot het voeren van een beleid op leerlingenbegeleiding in de school. De school voor buitengewoon onderwijs zet in haar beleid op leerlingenbegeleiding op schoolniveau in op de 4 begeleidingsdomeinen volgens een continuüm van zorg. Op niveau van de individuele leerling kunnen er in het individueel aangepast curriculum naast de doelen die aansluiten bij het begeleidingsdomein leren en studeren, ook doelen opgenomen worden voor de begeleidingsdomeinen onderwijsloopbaan, psychisch en sociaal functioneren en preventieve gezondheidszorg.

Artikel 109.

Dit artikel voegt elementen toe aan het schoolwerkplan dat ieder schoolbestuur voor zijn scholen opmaakt. Een eerste element is dat scholen voor buitengewoon onderwijs moeten werken aan de mogelijkheid tot terugkeer van leerlingen naar het gewoon onderwijs, om zo opnieuw aansluiting te vinden bij het gemeenschappelijk curriculum of voor het volgen van een individueel aangepast curriculum. Uiteraard is dit afhankelijk van de situatie van de individuele leerling. Echter, het is van belang dat scholen voor buitengewoon onderwijs, een terugkeer naar het gewoon onderwijs actief overwegen voor hun leerlingen, en indien dit aangewezen is, ook effectief de overstap actief mee realiseren.

Een tweede element betreft de samenwerking die een school voor buitengewoon onderwijs moet uitbouwen met leersteuncentra in functie van expertisedeling en -ontwikkeling. Hiermee wordt de betrachting duidelijk dat scholen voor buitengewoon onderwijs, en leersteuncentra niet afzonderlijk van elkaar werken, maar ook moeten samenwerken in functie van de behoeften van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

Artikel 110.

Artikel 47 van het decreet basisonderwijs legt vast dat een school een beleid op leerlingenbegeleiding moet ontwikkelen en daarbij relevante partners moet betrekken. Omdat de leersteuncentra nieuwe organisaties zijn die actief zullen zijn in scholen is het van belang dat scholen gebruik maken van die expertise om het onderwijs aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften op school te verstevigen.

Wat schoolondersteuning omtrent het beleid op leerlingenbegeleiding betreft, wordt gespecificeerd dat de pedagogische begeleidingsdienst de eerste partner is. Dit is conform de opdracht van de pedagogische begeleidingsdiensten bepaald in artikel 15 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs. In functie van een gepaste schoolondersteuning kan er met andere externe diensten samengewerkt worden.

Artikel 111.

Artikel 47quater betreft de leerlingenbegeleiding in de school. Door het tweede lid over verhoogde zorg te herschrijven wordt gespecificeerd dat de school tijdig - bij vragen of bij een stagnerende of negatieve evolutie - het CLB moet betrekken. Op

die manier kan het CLB inzetten op consultatieve begeleiding of, indien nodig, overschakelen op de fase van uitbreiding van zorg. Dit om ervoor te zorgen dat het CLB tijdig de school kan ondersteunen in de fase van verhoogde zorg en om te vermijden dat een CLB te laat wordt betrokken in een traject van een leerling.

Wanneer een CLB ervaart dat een versterking van de brede basiszorg en verhoogde zorg nodig is in de school adviseert ze de school om de pedagogische begeleidingsdienst te betrekken.

Daarnaast heeft elke school de regie en de verantwoordelijkheid om op structurele basis in overleg te gaan met haar CLB en PBD om gezamenlijk de noden van de school te bepalen alsook de mogelijkheden tot begeleiding en professionalisering op vlak van leerlingenbegeleiding en alle fases van het zorgcontinuüm, en zich te versterken waar nodig.

Artikel 112.

Artikel 54 van het decreet basisonderwijs wordt aangepast om de klassenraad de autonomie te geven om voor leerlingen met een IAC-verslag, die in regel niet in aanmerking komen voor het getuigschrift basisonderwijs, dat toch uit te reiken als de daarvoor vereiste doelen behaald zijn. De procedure van gelijkwaardigheid van het IAC bij de onderwijsinspectie wordt verlaten.

De betrokken leerondersteuner wordt uitgenodigd op de klassenraad en heeft een adviserende stem.

Artikel 113.

Terminologische wijziging door handelingsplannen te vervangen door individueel aangepaste curricula.

Artikel 114.

In artikel 68 van het decreet basisonderwijs wordt bijkomend bepaald dat leersteuncentra die deel uitmaken van een school voor buitengewoon onderwijs niet moeten deelnemen in een lokaal overlegplatform (LOP).

Artikel 115.

Artikel 86bis/1 van het decreet basisonderwijs dat het werkingsbudget voor het ondersteuningsmodel bepaalt, wordt opgeheven. Dit artikel is niet meer van toepassing aangezien het ondersteuningsmodel wordt vervangen door het leersteunmodel.

Artikel 116.

Artikel 91 van het decreet basisonderwijs legt de regels vast rond de toekenning van speciale onderwijsleermiddelen in het gewoon onderwijs. In dit artikel worden twee wijzigingen doorgevoerd: ten eerste wordt aangevuld dat tolkondersteuning ook kan aangeboden worden voor leerlingen uit het buitengewoon onderwijs die de lessen bijwonen in het gewoon basisonderwijs. Ten tweede wordt dit artikel aangevuld met een decretale basis voor toekenning van middelen door de Vlaamse Regering voor de omzetting van leermiddelen voor blinde en slechtziende leerlingen.

In het artikel werd een herformulering gedaan naar aanleiding van het advies van Raad van State.

Artikel 117.

Voor scholen buitengewoon basisonderwijs is het al mogelijk om een vestigingsplaats op te richten, al dan niet op een campus van een school of vestigingsplaats van een school voor gewoon basisonderwijs, als die in dezelfde of aangrenzende gemeente ligt van de administratieve vestigingsplaats van de school voor buitengewoon basisonderwijs.

Dit artikel maakt het voor scholen buitengewoon basisonderwijs ook mogelijk om een vestigingsplaats op te richten op een campus van een school of vestigingsplaats van een school voor gewoon basisonderwijs die niet in dezelfde of aangrenzende gemeente ligt van de administratieve vestigingsplaats van de school voor buitengewoon basisonderwijs. In de huidige regelgeving is daar een afwijking voor nodig van de Vlaamse Regering.

Artikel 118.

In artikel 130 van het decreet basisonderwijs is opgenomen dat een directeur van een school voor buitengewoon basisonderwijs bij een te laag leerlingenaantal een gedeeltelijke lesopdracht moet opnemen. Wanneer een leersteuncentrum deel uitmaakt van een school voor buitengewoon basisonderwijs, wordt de directeur vrijgesteld van lesopdracht. De directeur moet een belangrijke verantwoordelijkheid opnemen voor het team van leerondersteuners maar leerlingen kunnen niet ingeschreven worden in een leersteuncentrum en kunnen bijgevolg niet in rekening gebracht worden.

Artikel 119.

Artikel 163, 163bis, 164, 164bis en 165 van het decreet basisonderwijs bevatten bepalingen over de hoofdopdracht en schoolopdracht van personeelsleden in het basisonderwijs. Door de voorliggende toevoeging in paragraaf 4 van artikel 163 zorgen we ervoor dat de Vlaamse Regering voor de ambten van het leerondersteunend personeel in een leersteuncentrum dat deel uitmaakt van een school voor buitengewoon onderwijs, net als voor de ambten van het beleids- en ondersteunend personeel, een wekelijkse opdracht bepaalt en geen wekelijkse hoofd- en schoolopdracht.

Artikel 120.

De artikelen 172quinquies en 172quinquies/1 van het decreet basisonderwijs omtrent het ondersteuningsmodel worden opgeheven. Deze artikelen zijn niet meer van toepassing aangezien het ondersteuningsmodel wordt vervangen door het leersteunmodel.

In afdeling 1 en afdeling 2 van hoofdstuk IV van dit decreet over leersteun wordt in functie van de overgang van de ondersteuners van het ondersteuningsmodel naar het leersteunmodel, wel nog verwezen naar de artikelen 172quinquies en 172 quinquies/1 om de groep ondersteuners te benoemen.

Artikel 121.

Terminologische wijziging van handelingsplan in individueel aangepaste curricula.

Afdeling 5. Wijziging van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken**Artikel 122.****Artikel 123.**

Artikel 124.**Artikel 125.**

Met deze artikelen wordt de terminologie rond individueel aangepaste curricula en het verslag aangepast in het decreet leren en werken, conform de nieuwe terminologie die met voorliggend decreet wordt geïntroduceerd. In deze artikelen werd naar aanleiding van het advies van Raad van State een toevoeging gedaan door te verwijzen naar de relevante artikelen uit de Codex Secundair Onderwijs die bij de nieuwe termen horen.

Afdeling 6. Wijziging van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs

Afdeling 6 omvat een aantal wijzigingsbepalingen van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs, hierna het decreet kwaliteit genoemd. Hiermee wordt het decreet kwaliteit van toepassing gemaakt op de leersteuncentra. Hieronder wordt artikelsgewijs besproken welke bepalingen van het decreet kwaliteit precies van toepassing zullen zijn, en hoe deze toepassing vorm krijgt.

Artikel 126.

Dit artikel wijzigt artikel 2 van het decreet kwaliteit, waarin een aantal definities worden bepaald.

Er wordt een definitie van 'leersteuncentrum' (punt 11°/1) toegevoegd waarbij er verwezen wordt naar het decreet over leersteun.

De onderwijsinspectie hanteert een 'referentiekader kwaliteitsvolle leersteun' waarvan een definitie wordt opgenomen in punt 16°/3 naar analogie met de definities van de referentiekaders onderwijskwaliteit en CLB-kwaliteit. Naar aanleiding van het advies van Raad van State, wordt de invulling van het referentiekader in het decreet verder uitgewerkt. Het referentiekader kwaliteitsvolle leersteun bestaat uit drie rubrieken: (1) resultaten en effecten bereiken bij leerlingen, leraren en schoolteams, (2) bijdragen aan de ontwikkeling van de leerling met specifieke onderwijs- en ondersteuningsbehoeften en (3) beleid voeren. Het referentiekader komt in co-creatie met de belanghebbenden tot stand. Elke rubriek (of eventuele deelrubriek) bestaat uit kwaliteitsverwachtingen en kwaliteitsbeelden. Het gaat om verwachtingen waar alle stakeholders het samen over eens zijn. Samen bieden ze het totaalbeeld voor kwaliteitsvolle leersteun. Omwille van het cruciale element van 'samenwerking' in leersteun, zal het referentiekader ook samen te lezen zijn met de kwaliteitsverwachtingen van het referentiekader voor onderwijskwaliteit en het referentiekader voor CLB-kwaliteit. Het referentiekader kwaliteitsvolle leersteun houdt ook rekening met de context en input van leersteuncentra.

In het decreet wordt geen gevolg gegeven aan de andere bemerkingen van Raad van State omtrent het referentiekader. De Raad van State stelt dat in artikel 124, 7°, van het voorontwerp ontworpen artikel 2, 16°/3, van het decreet van 8 mei 2009, een omschrijving wordt opgenomen van het "referentiekader kwaliteitsvolle leersteun", maar dat daaruit enkel blijkt dat het referentiekader bestaat uit verschillende rubrieken, zonder dat hieraan een nadere invulling wordt gegeven. Ook uit de memorie van toelichting blijkt niet waaruit die rubrieken zouden kunnen bestaan. Aldus wordt volgens de Raad van State aan

de Vlaamse Regering een onbeperkte machtiging verleend om het referentiekader vast te stellen. De Raad van State verwijst hierbij naar het advies dat ze gaf op het voorontwerp van decreet betreffende onderwijsinspectie 2.0 (advies 62.556/1).

In de nota aan de Vlaamse regering betreffende het voorontwerp van decreet betreffende onderwijsinspectie 2.0 (VR 2017 1901 DOC.0028/1BIS) werd toegelicht waarom het toenmalige advies van Raad van State omtrent de referentiekaders onderwijskwaliteit en CLB-kwaliteit niet werd gevolgd. We hernemen hieronder deze toelichting:

"Legaliteitsbeginsel - De Raad van State vraagt zich af of de bevoegdheid die de decreetgever in artikel 4, §2 geeft aan de Vlaamse Regering om het referentiekader onderwijskwaliteit en het referentiekader CLB-kwaliteit vast te leggen, in overeenstemming kan worden gebracht met het legaliteitsbeginsel inzake onderwijs zoals dit voortvloeit uit artikel 24, §5 van de Grondwet. De Raad van State meent dat de wijze waarop de Vlaamse Regering zich van die taak moet kwijten niet nader is omschreven.

De Raad van State ziet terzake een verschil met het artikel 38, §2 van het bestaande decreet dat aan de Vlaamse Regering in 2009 ook de opdracht gaf om een referentiekader te expliciteren (het zg. CIPO kader) : "De Vlaamse Regering expliciteert het referentiekader dat de inspectie hanteert bij de doorlichtingen en kan daarbij differentiëringen aanbrengen per onderwijsniveau of voor de CLB's. Het referentiekader is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output. De component proces wordt verder onderverdeeld in de domeinen algemeen beleid, personeelsbeleid, logistiek beleid en onderwijskundig beleid. De componenten en domeinen worden verder onderverdeeld in indicatoren en variabelen. De kwaliteitsaspecten en de indicatoren en variabelen die er naar verwijzen, vinden hun legitimering in de regelgeving. Ze zijn niet normerend geformuleerd. Het referentiekader verwijst op het niveau van indicatoren of variabelen in ieder geval naar de reglementaire verplichtingen van instellingen inzake de minimumdoelen, de erkenningsvoorwaarden en de financierings- en subsidiëeringsvoorwaarden en naar de reglementaire verplichtingen van instellingen op het vlak van: 1° het beleid inzake gelijke onderwijskansen,... 8° het beleid inzake participatie." Voor een goed begrip van de krijtlijnen binnen dewelke de Vlaamse Regering moet werken bij het uittekenen van de referentiekaders, moeten drie artikelen samen gelezen worden: artikel 2, 16/1° , 16/2°, artikel 4, §2 en artikel 38, §2 en §3 (respectievelijk art. 16, art. 17 en art. 23, 3° en 4° van dit decreet). In artikel 4, §2 staan inderdaad geen nadere criteria die de Vlaamse Regering moet respecteren bij het uitwerken van de referentiekaders. Daardoor lijkt het misschien dat de Vlaamse Regering de totale vrijheid krijgt en dat zou inderdaad strijdig zijn met het legaliteitsbeginsel. Maar, in artikel 2, 16/1°, 16/2° staan volgende definities : "16°/1 referentiekader onderwijskwaliteit: het kader dat de verwachtingen voor kwaliteitsvol onderwijs door onderwijsinstellingen uitzet; het kader is opgebouwd rond de vier rubrieken: resultaten en effecten, ontwikkeling stimuleren, kwaliteitsontwikkeling en beleid en het

houdt rekening met context en input van de onderwijsinstelling. 16°/2 referentiekader CLB-kwaliteit: het kader dat de verwachtingen voor kwaliteitsvolle leerlingenbegeleiding door de CLB's uitzet; het kader is opgebouwd rond de vier rubrieken: resultaten en effecten, ontwikkeling stimuleren, kwaliteitsontwikkeling en beleid en het houdt rekening met context en input van het CLB". Die referentiekaders, die in cocreatie met de belanghebbenden zijn tot stand gekomen, bestaan dus uit vier rubrieken: resultaten en effecten, ontwikkeling stimuleren, kwaliteitsontwikkeling en beleid. Net zoals voorheen zal bij elke doorlichting rekening gehouden worden met de context waarin de instelling werkt én met de input. Om het belang van die context en die input te onderlijnen, worden ze mee opgenomen in de definities van de referentiekaders. Daarnaast bepaalt het decreet ook nog dat de onderwijsinspectie een toezichtkader uitwerkt dat in elk geval vanuit het referentiekader, peilt naar de reglementaire verplichtingen van instellingen inzake de minimumdoelen, de erkenningsvoorwaarden en de financierings-en subsidiëeringsvoorwaarden en naar de reglementaire verplichtingen van instellingen op het vlak van: 1° het beleid inzake gelijke onderwijskansen; 2° het zorgbeleid en de leerlingenbegeleiding, met inbegrip van de ondersteuning van leerlingen met bijzondere noden vanuit de ondersteuningsnetwerken; 3° het talenbeleid; 4° het beleid inzake de oriëntering van leerlingen; 5° het evaluatiebeleid met betrekking tot leerlingen en cursisten; 6° de beleidskeuzes die erop gericht zijn de personeelsleden optimaal in te zetten en te ondersteunen; 7° het nascholings-en professionaliseringsbeleid; 8° het beleid inzake participatie;". De decretale verankering van de referentiekaders in de artikelen 2, 4 en 38, het vastleggen van de referentiekaders door de Vlaamse Regering én het uittekenen van de krijtlijnen voor het toezichtkader, zorgt voor duidelijkheid op het onderwijsveld. Er is voortaan een gemeenschappelijke taal en het kwaliteitsbeleid in de onderwijsinstellingen en de CLB's wordt eenduidig gestimuleerd. De Vlaamse Regering moet, bij het uitwerken van de referentiekaders, werken binnen de krijtlijnen, zoals in die artikelen aangegeven. Hetzelfde geldt voor de onderwijsinspectie bij het uitwerken van het toezichtkader. Door het samenlezen van de artikelen 2, 4 en 38 van voorliggend decreet, wordt de invulruimte voor de onderwijsinspectie in het nieuwe decreet eerder ingeperkt. De kwaliteitsverwachtingen uit de referentiekaders geven immers méér dan het vroegere CIPO-kader, richting aan de werking van de onderwijsinspectie. De bekendmaking van het toezichtkader en de doorlichtingsinstrumenten, waarover de Raad van State een opmerking maakte, wordt wel degelijk gewaarborgd in artikel 23, 4°."

Op basis van deze argumentatie is ook nu het besluit om geen aanpassingen te doen aan de artikelen betreffende het referentiekader kwaliteitsvolle leersteun in het voorontwerp van decreet over leersteun, aangezien de bepalingen omtrent het referentiekader kwaliteitsvolle leersteun op dezelfde manier als de referentiekaders onderwijskwaliteit en CLB-kwaliteit worden opgenomen in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

In punt 20°/1 wordt bij definitie van 'toezichtkader' ook de verwijzing naar dit referentiekader opgenomen.

Verder worden de leersteuncentra ingevoegd in de definities van 'bestuur' (punt 2°), 'erkenningvoorwaarden' (punt 8°), 'instelling' (punt 11°), en 'pedagogische begeleiding' (punt 16°).

In de definitie van 'decretale en reglementaire bepalingen inzake minimumdoelen' (punt 6°) wordt de term 'handelingsplannen' gewijzigd in 'individueel aangepaste curricula'. In het gewoon en buitengewoon onderwijs zal gewerkt worden met individueel aangepaste curricula. In het buitengewoon onderwijs komen ze in de plaats van de individuele handelingsplannen (en groepshandelingsplannen).

Artikel 127.

Dit artikel wijzigt het opschrift van deel II van het decreet kwaliteit. Naast de waarborgen voor een kwaliteitsvol onderwijs en een kwaliteitsvolle leerlingenbegeleiding, zal het decreet kwaliteit ook de waarborgen voor een kwaliteitsvolle leersteun bevatten.

Artikel 128.

Dit artikel wijzigt artikel 3 van het decreet kwaliteit, dat het toepassingsgebied van deel II regelt. Dit deel bepaalt de rol van de instellingen, de pedagogische begeleidingsdiensten en de onderwijsinspectie binnen de kwaliteitsdriehoek. Dit deel wordt ook van toepassing gemaakt op de leersteuncentra.

Artikel 129.

Dit artikel wijzigt het opschrift van titel II van deel II. Titel II regelt de rol van de instellingen zelf binnen de kwaliteitsdriehoek en hoe de kwaliteit binnen de instelling via nascholing ondersteund wordt. De onderwijsinstellingen en CLB's worden aangevuld met de leersteuncentra.

Artikel 130.

Dit artikel wijzigt artikel 4 van het decreet kwaliteit, waarin de rol van de instellingen zelf bepaald wordt.

Aan paragraaf 1 van dit artikel wordt een bepaling toegevoegd naar analogie met de bepalingen voor de onderwijsinstellingen en de CLB's dat de leersteuncentra zelf verantwoordelijk zijn om kwaliteitsvolle leersteun te verstrekken.

Ook naar analogie met de bepalingen voor de onderwijsinstellingen en de CLB's wordt in paragraaf 2 van dat artikel een lid toegevoegd waarin wordt omschreven wat een kwaliteitsvolle leersteun minimaal inhoudt.

Ten eerste impliceert dit dat leersteuncentra de reglementering die op hun van toepassing is moeten respecteren. Hiermee wordt in de eerste plaats gedoeld op het voorliggend decreet.

Verder moeten ze tegemoet komen aan de kwaliteitsverwachtingen, opgenomen in het referentiekader kwaliteitsvolle leersteun, dat wordt vastgelegd door de Vlaamse Regering.

Artikel 131.

Dit artikel wijzigt artikel 8 van het decreet kwaliteit. Artikel 8 bevat een aantal bepalingen over de opmaak van een professionaliseringsplan. Het gaat om een eerder technische correctie. In de laatste zin van dat artikel is er enkel sprake van 'het schoolbestuur'. Deze bepalingen gelden evenzeer voor het bestuur van een CLB of een leersteuncentra.

Artikel 132.

Dit artikel wijzigt artikel 9 van het decreet kwaliteit. Artikel 9 bepaalt het bedrag en de berekening van de nascholingsmiddelen voor de instellingen.

Voor de leersteuncentra worden er vanaf het begrotingsjaar 2024 nascholingsmiddelen voorzien voor een bedrag van 167.000 euro. Dit bedrag wordt in mindering gebracht van de voorziene nascholingsmiddelen voor het basisonderwijs, die worden teruggebracht van 4.007.000 euro naar 3.924.000 euro, en voor het secundair onderwijs, die worden teruggebracht van 6.335.000 euro naar 6.251.000 euro. De nascholingsmiddelen voor de andere niveaus blijven ongewijzigd.

Aangezien de ondersteuners nu aangesteld zijn in scholen voor buitengewoon basisonderwijs of buitengewoon secundair onderwijs en er mee in aanmerking komen voor de verdeling van de nascholingsmiddelen, worden ze met de creatie van de leersteuncentra bij beide niveaus verhoudingsgewijs in mindering gebracht en worden deze middelen voorzien voor de leersteuncentra. Om die transfer mogelijk te maken worden de ondersteuners aangesteld in scholen voor buitengewoon onderwijs niet meer meegenomen bij de telling op 1/2/2023. In het jaar 2024 zullen de nascholingsmiddelen over de leersteuncentra verdeeld worden naar rato van het aantal organieke betrekkingen in het leersteuncentrum op 1 oktober 2023.

Artikel 133.

Dit artikel wijzigt artikel 15 van het decreet kwaliteit. Artikel 15 regelt de rol van de Pedagogische Begeleidingsdiensten (PBD's), welke doelstellingen ze moeten nastreven, hoe ze deze moeten opnemen in hun begeleidingsplannen en hierover rapporteren in hun jaarlijkse rapporten. Verder bepaalt het artikel ook dat iedere PBD een werkingscode moet opstellen en bekendmaken, en dat ze zelf op systematische wijze de kwaliteit van de geboden begeleiding onderzoekt en bewaakt.

De rol die de PBD's al hadden ten aanzien van de onderwijsinstellingen en de CLB's wordt met de wijzigingen in dit artikel uitgebreid naar de leersteuncentra.

Artikel 134.

Dit artikel wijzigt artikel 16 van het decreet kwaliteit. Artikel 16 regelt de personeelsformatie van de PBD's en de manier waarop deze berekend wordt.

Er wordt een afzonderlijke personeelsformatie voorzien voor de leersteuncentra, en de berekening ervan gebeurt analoog met de bestaande berekening voorzien voor de onderwijsinstellingen en de CLB's: namelijk, op basis van het aantal organieke betrekkingen, vastgesteld op 1 februari van het voorafgaande schooljaar in de leersteuncentra die verbonden zijn aan de pedagogische begeleidingsdienst. Indien gewenst kan een onderwijskoepel ervoor kiezen de

organieke betrekkingen van de leersteuncentra te laten meetellen bij de organieke betrekkingen voor basis- of secundair onderwijs.

Artikel 135.

Dit artikel wijzigt paragraaf 2 van artikel 18 van het decreet kwaliteit. Artikel 18 regelt de berekening van de werkingsmiddelen van de PBD's. Daarbij wordt er een onderscheid gemaakt tussen de berekening van de werkingsmiddelen van de PBD's die beschikken over een personeelsformatie als vermeld in artikel 16 van het decreet kwaliteit (paragraaf 1) en de PBD's die daar niet over beschikken (paragraaf 2).

PBD's die zich in dat laatste geval bevinden, ontvangen een forfaitaire toelage van 139,76 euro per organieke betrekking in het basis- en secundair onderwijs. De organieke betrekkingen in een leersteuncentrum worden daarvoor ook in rekening gebracht.

Artikel 136.

Dit artikel wijzigt artikel 24 van het decreet kwaliteit, waarin de aanwending van de werkingsmiddelen door de PBD's wordt geregeld.

In gevolge de wijzigingen in de vorige artikelen moeten de PBD's hun werkingsmiddelen uiteraard ook aanwenden voor de begeleiding van de leersteuncentra.

Artikel 137.

Dit artikel voegt een paragraaf toe aan artikel 35 van het decreet kwaliteit. Artikel 35 regelt de voorlopige erkenning van instellingen. Voor de leersteuncentra wordt er een aparte regeling voorzien voor de voorlopige erkenning in artikelen 29 en 30 van het voorliggend decreet. De afwijking wordt expliciet ingeschreven in artikel 35 van het decreet kwaliteit met een verwijzing naar de desbetreffende artikelen in het decreet over leersteun.

Artikel 138.

Dit artikel wijzigt artikel 38 van het decreet kwaliteit. Artikel 38 regelt de doorlichtingen van de onderwijsinspectie.

Paragraaf 1 van artikel 38 bepaalt de elementen die de onderwijsinspectie nagaat bij een doorlichting.

Bij de doorlichting van onderwijsinstellingen worden daaraan twee elementen toegevoegd:

1. De onderwijsinspectie gaat in de toekomst bijkomend na of een onderwijsinstelling in het basis- en het secundair onderwijs voor leerlingen met een IAC-verslag kwaliteitsvolle individueel aangepaste curricula realiseert, waarbij er in het buitengewoon onderwijs bijkomende aandacht is voor de mogelijkheid tot terugkeer naar het gewoon onderwijs en er in het gewoon onderwijs bijkomende aandacht is voor de afweging van redelijke aanpassingen.
2. Bovendien gaat ze na of een onderwijsinstelling in het secundair onderwijs voor leerlingen met een OV4-verslag kwaliteitsvolle onderwijstrajecten realiseert, waarbij er in het buitengewoon onderwijs bijkomende aandacht is voor de mogelijkheid tot terugkeer naar het gewoon onderwijs en er in

het gewoon onderwijs bijkomende aandacht is voor de afweging van redelijke aanpassingen.

Indien de onderwijsinspectie oordeelt dat de bijkomende aandacht in een school voor buitengewoon onderwijs voor terugkeer van leerlingen naar het gewoon onderwijs of de afweging van redelijke aanpassingen in een school voor gewoon onderwijs onvoldoende kwaliteitsvol is, kan ze de school adviseren zich hierrond te laten begeleiden.

Verder wordt er naar analogie met de bepalingen van toepassing op de onderwijsinstellingen en de CLB's een derde lid ingevoegd in paragraaf 1, waarin de elementen worden opgenomen die de onderwijsinspectie zal nagaan bij de doorlichting van een leersteuncentrum. De inspectie zal meer specifiek nagaan of de reglementering die van toepassing is op de leersteuncentra wordt gerespecteerd, en of aan de kwaliteitsverwachtingen, opgenomen in het referentiekader kwaliteitsvolle leersteun, wordt tegemoet gekomen.

Paragraaf 3 van artikel 38 van het decreet kwaliteit regelt dat de onderwijsinspectie het toezichtkader en de doorlichtingsinstrumenten opmaakt op basis van het referentiekader onderwijskwaliteit en het referentiekader CLB-kwaliteit. Hieraan wordt nu ook het referentiekader kwaliteitsvolle leersteun toegevoegd.

In dezelfde paragraaf wordt bepaald dat het toezichtkader in ieder geval moet peilen naar de reglementaire verplichtingen van instellingen op het vlak van een aantal beleidsthema's. Het beleidsthema 'zorgbeleid en de leerlingenbegeleiding, met inbegrip van de ondersteuning van leerlingen met bijzondere noden vanuit de ondersteuningsnetwerken' wordt vervangen door 'het zorgbeleid, de leerlingenbegeleiding en de leersteun'.

Paragraaf 4 van artikel 38 van het decreet kwaliteit regelt hoe de onderwijsinspectie de frequentie en de intensiteit van de doorlichting bepaalt. De onderwijsinspectie baseert zich hiervoor op het profiel van de instellingen dat onder meer tot stand komt op basis van een reeks vooraf vastgestelde en meegedeelde gegevens met betrekking tot de instelling. Die gegevens zijn te relateren aan elementen in het referentiekader onderwijskwaliteit of het referentiekader CLB-kwaliteit. Ook aan deze bepaling wordt het referentiekader kwaliteitsvolle leersteun toegevoegd.

Artikel 139.

Dit artikel wijzigt artikel 39 van het decreet kwaliteit. Artikel 39 regelt het doorlichtingsverslag en de adviezen die de onderwijsinspectie kan uitbrengen op basis van de doorlichting aan de Vlaamse Regering.

Paragraaf 5 van artikel 39 van het decreet kwaliteit regelt de adviezen die de onderwijsinspectie kan uitbrengen ten aanzien van (niet-nieuwe) instellingen (of voor een afzonderlijk structuuronderdeel). Door de uitbreiding van de definitie van 'instelling' zijn deze ook van toepassing op de leersteuncentra. Leersteuncentra hoeven niet altijd de vorm aan te nemen van een afzonderlijke instelling maar kunnen ook deel uitmaken van een school voor buitengewoon onderwijs. Dezelfde adviezen worden ook van toepassing gemaakt op deze

leersteuncentra. Voor deze laatste leersteuncentra wordt verder ook expliciet geregeld dat een ongunstig advies voor een leersteuncentrum dat deel uitmaakt van een school voor buitengewoon onderwijs, betrekking heeft op het leersteuncentrum en nooit automatisch een ongunstig advies betekent voor de school voor buitengewoon onderwijs, en dus ook niet automatisch kan leiden tot de intrekking van de erkenning van de school voor buitengewoon onderwijs. Omgekeerd betekent een ongunstig advies voor een school voor buitengewoon onderwijs ook niet automatisch een ongunstig advies voor het leersteuncentrum dat er deel van uitmaakt. Wel is het zo dat als de onderwijsinspectie de erkenning intrekt van de school voor buitengewoon onderwijs waar een leersteuncentrum deel van uitmaakt, het leersteuncentrum niet kan voortbestaan binnen die school voor buitengewoon onderwijs.

Wanneer een leersteuncentrum een ongunstig advies krijgt met mogelijkheid tot opschorting, kan het bestuur van het leersteuncentrum de onderwijsinspectie verzoeken om een opschorting. Het leersteuncentrum is dan verplicht zich extern te laten begeleiden.

Ten slotte wordt aan deze paragraaf toegevoegd dat een tekort op vlak van het beleid op leerlingenbegeleiding kan leiden tot de verplichting voor de school om zich extern te laten begeleiden. Ook een tekort op vlak van de signaalfunctie en consultatieve leerlingenbegeleiding kan leiden tot de verplichting voor het CLB om zich extern te laten begeleiden.

De onderwijsinspectie zal bij doorlichtingen steeds het beleid op leerlingenbegeleiding in de focus opnemen. Wanneer zich in scholen op dat vlak een tekort voordoet of in CLB op het vlak van signaalfunctie en consultatieve leerlingenbegeleiding, dan kan de onderwijsinspectie de instellingen verplichten om zich (extern) te laten begeleiden om de tekorten te remediëren.

Daarnaast kan ook een tekort op vlak van de kwaliteit van leersteun leiden tot een verplichting voor een leersteuncentrum om zich te laten begeleiden.

Artikel 140.

Dit artikel wijzigt paragraaf 1 van het artikel 43bis van het decreet kwaliteit. Deze paragraaf regelt een specifieke opdracht van de onderwijsinspectie, met name dat zij ook belast is met het kwaliteitstoezicht op de handelingsgerichte diagnostische praktijk van de CLB's.

Aan deze bepaling wordt toegevoegd dat de onderwijsinspectie daarbij bijzondere aandacht moet hebben voor CLB's die systematisch meer GC-verslagen en IAC-verslagen opmaken in vergelijking met andere CLB's. Het is aan de onderwijsinspectie om verder te operationaliseren wanneer een CLB systematisch meer GC- en IAC-verslagen opmaakt dan andere centra. De onderwijsinspectie maakt van verschillende parameters gebruik om een profiel van een CLB op te maken en andere parameters kunnen dus mede bepalen wanneer bijzondere aandacht nodig is voor een CLB.

Dit kwaliteitstoezicht kan afzonderlijk van de doorlichting uitgevoerd worden. Aan deze bepaling wordt expliciet toegevoegd dat de onderwijsinspectie bij het toezicht op de handelingsgerichte diagnostische praktijk van de CLB ook de scholen die begeleid worden door het CLB kan meenemen in het toezicht. Voor

het handelingsgericht diagnostisch handelen van de CLB zijn ze immers mede afhankelijk van het beleid op leerlingenbegeleiding dat in scholen gevoerd wordt.

Artikel 141.

Dit artikel wijzigt artikel 44bis van het decreet kwaliteit. Artikel 44bis regelt het recht op inzage of kopie van de onderwijsinspecteurs van persoonsgegevens. De persoonsgegevens hebben betrekking op leerlingen verbonden aan de onderwijsinstelling, of begeleid door het centrum voor leerlingenbegeleiding en betreffen de gegevens die de onderwijsinstelling, of het centrum voor leerlingenbegeleiding krachtens de onderwijs- of CLB-reglementering in het dossier verwerken, zoals de administratieve gegevens, inschrijvingsgegevens, afwezigheden, studieresultaten en zorggegevens. Deze bepaling wordt uitgebreid voor de leersteuncentra, en de persoonsgegevens van leerlingen die ondersteund worden door een leersteuncentrum.

Artikel 142.

Dit artikel wijzigt artikel 59 van het decreet kwaliteit. Artikel 59 regelt een aantal onverenigbaarheden voor leden van de onderwijsinspectie. Een opdracht in een onderwijsinstelling of in een centrum voor leerlingenbegeleiding, waarover de inspectie toezicht houdt, is onverenigbaar met de hoedanigheid van lid van de inspectie. Uiteraard geldt dit in de toekomst ook voor de leersteuncentra waarover de inspectie toezicht houdt.

Afdeling 7. Wijziging van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010

Artikel 143.

Voorliggend artikel doet een wijziging aan de artikelen van de Codex Secundair Onderwijs die van toepassing zijn op duaal leren in de centra voor de vorming van zelfstandigen en kmo. Concreet worden een aantal artikelen die met voorliggend decreet worden opgeheven, geschrapt uit deze lijst van artikelen.

Artikel 144.

Met dit artikel worden een aantal wijzigingen doorgevoerd in de definities van de Codex Secundair Onderwijs. Concreet worden de definities van individueel aangepast curriculum en gemotiveerd curriculum geschrapt. Definities van GC-verslag, IAC-verslag, leerondersteuner, leersteun, leersteunmodel en OV4-verslag worden toegevoegd.

Artikel 145.

In artikel 15 van de Codex Secundair Onderwijs wordt de verwijzing naar individuele handelingsplannen vervangen door een verwijzing naar individueel aangepaste curricula. Verder wordt ook aangegeven dat leersteuncentra die deel uitmaken van een school voor buitengewoon onderwijs niet moeten deelnemen in een lokaal overlegplatform (LOP).

Artikel 146.

Artikel 147.

Door de wijziging in artikel 42 van het decreet over leersteun worden de punten voor de globale puntenenveloppe die worden gegenereerd door ondersteuners die zijn aangesteld in lesuren beroepsgerichte vorming, praktische vakken of daaraan

gelijkgesteld, overgeheveld naar het leersteunmodel. Om ervoor te zorgen dat er geen dubbele financiering is in schooljaar 2023-2024, worden met deze artikels twee wijzigingen gedaan aan de codex; concreet zal de berekening van de globale puntenenveloppe in schooljaar 2023-2024 geen rekening gehouden worden met de lesuren beroepsgerichte vorming, praktische vakken of daaraan gelijkgesteld waarin ondersteuners zijn aangesteld in schooljaar 2022-2023. De globale puntenenveloppe wordt immers berekend op basis van de aanstellingen in het vorige schooljaar. Vanaf schooljaar 2024-2025 stelt dit probleem zich niet meer omdat de ondersteuners in schooljaar 2023-2024 niet meer zijn aangesteld in scholen voor buitengewoon onderwijs, maar wel in leersteuncentra.

Artikel 148.

Hiermee worden twee aanpassingen gedaan aan artikel 112 van de codex, waarin de elementen staan die opgenomen moeten worden in het schoolreglement. Inpunt 15° wordt een aanpassing gedaan om deze in overeenstemming te brengen met de nieuwe terminologie rond het IAC-verslag en OV4-verslag. Een nieuw punt 19 wordt toegevoegd met betrekking tot de mogelijkheid dat leersteun wordt aangeboden, en de vermelding van het leersteuncentrum waarbij de betrokken school is aangesloten.

Artikel 149.

Hiermee wordt voor het secundair onderwijs uitvoering gegeven aan de bepaling uit de conceptnota dat zowel in het buitengewoon onderwijs als in het gewoon onderwijs gewerkt zal worden met een individueel aangepast curriculum voor leerlingen met een IAC-verslag, en dit ter vervanging van het individueel handelingsplan en de groepshandelingsplannen. Om die reden wordt deze bepaling ook opgenomen in het gemeenschappelijk deel van de Codex Secundair Onderwijs. Het is belangrijk om te benadrukken dat in het buitengewoon onderwijs voor elke leerling een individueel aangepast curriculum wordt opgemaakt. Dit sluit niet uit dat doelen waaraan voor verschillende leerlingen gedurende een bepaalde periode gewerkt wordt, dezelfde kunnen zijn en hun IAC op dat onderdeel overeenstemt omdat ze dezelfde noden hebben. Maar dit mag geen aanleiding zijn om voor deze leerlingen geen eigen IAC meer op te maken maar slechts een aangepast curriculum voor die groep leerlingen.

De klassenraad maakt het individueel aangepast curriculum op en voert het uit in een participatief traject met de ouders en waar mogelijk de leerling, in voorkomend geval de leerondersteuner en waar nodig de CLB-medewerker en andere externe ondersteuners. Indien de CLB-medewerker betrokken is, is deze betrokkenheid vooral gericht op het mee zorgen voor een kwaliteitsvolle vormgeving van het IAC, het mee bekijken wanneer inzet van pedagogische begeleiding aangewezen is, de link mee bewaken met de externe ondersteuners (bv. therapeuten)... Daarbij wordt het cyclisch proces van handelingsplanmatig werken toegepast met de fasen van beginsituatiebepaling, doelselectie, voorbereiding, uitvoering en evaluatie. De synthese van elke fase wordt opgenomen in het individueel aangepast curriculum.

De beginsituatiebepaling bouwt verder op de vastgestelde onderwijs- en ondersteuningsbehoeften in de fase van verhoogde zorg en in de fase van uitbreiding van zorg in functie van de opmaak van het IAC-verslag. Voor leerlingen die met een IAC-verslag starten in een nieuwe school voor gewoon of buitengewoon

onderwijs start de beginsituatiebepaling op basis van het IAC-verslag en kan, indien van toepassing, een reeds bestaand individueel aangepast curriculum ook meegenomen worden in de beginsituatiebepaling.

Het individueel aangepast curriculum bevat de doelen die men zal nastreven of realiseren en die volgens de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling zijn geformuleerd. Het vertrekpunt voor doelenselectie is het doelenkader dat van toepassing is op het structuuronderdeel dat de leerling volgt. Hier kunnen doelen aan toegevoegd worden: voor leerlingen met een IAC-verslag in het gewoon onderwijs, kunnen ontwikkelingsdoelen uit het buitengewoon onderwijs worden toegevoegd. Voor leerlingen met een IAC-verslag in het buitengewoon onderwijs, kunnen doelen uit het gewoon onderwijs toegevoegd worden. Bij de selectie van doelen houdt de klassenraad rekening met de vastgestelde onderwijs- en ondersteuningsbehoeften die in het IAC-verslag zijn beschreven.

Deze bepaling is ook van toepassing op opleidingsvorm 3, zonder afbreuk te doen aan de resultaatsverbintenis om de doelen uit het opleidingsprofiel te realiseren. Het vertrekpunt in de fase van doelenselectie is het opleidingsprofiel van de opleiding, waarbij dit verder geïndividualiseerd wordt (eventueel met bijkomende doelen) naargelang de individuele leerling.

De realisatie van de doelen is gericht op de maximale ontplooiing van en leerwinst bij de leerling en met het oog op een zo volwaardig mogelijke participatie aan het klas- en schoolgebeuren waarbij de leerling op maat maar kwaliteitsvol en evenwaardig kan deelnemen aan de lessen en activiteiten, alsook een maatschappelijke participatie zoals andere leeftijdsgenoten. Voor leerlingen in het buitengewoon onderwijs wordt actief gewerkt aan de mogelijkheid tot terugkeer naar het gewoon onderwijs, om zo opnieuw aansluiting te vinden bij het gemeenschappelijk curriculum of door het volgen van een individueel aangepast curriculum. Uiteraard is dit afhankelijk van de situatie van de individuele leerling. Echter, het is van belang dat scholen voor buitengewoon onderwijs, een terugkeer naar het gewoon onderwijs actief overwegen voor hun leerlingen, en indien dit aangewezen is, ook effectief de overstap actief mee realiseren. De realisatie van de doelen wordt gepland, systematisch opgevolgd, geëvalueerd en naargelang de studievoortgang van de leerling bijgestuurd en wordt beschreven in het individueel aangepast curriculum.

Het IAC bevat ook informatie over hoe sociale, psychologische, orthopedagogische, medische of paramedische hulpverlening in het opvoedings- en onderwijsaanbod wordt geïntegreerd.

De omschakeling naar individueel aangepaste curricula zal stelselmatig gebeuren. Voor leerlingen met een individueel handelingsplan of een individueel aangepast curriculum van voor 1 september 2023, zal niet meteen een nieuw individueel aangepast curriculum opgemaakt moeten worden. Indien er wijzigingen moeten doorgevoerd worden aan het oude IAC of individueel handelingsplan, wordt wel de omslag gemaakt naar een individueel aangepast curriculum volgens de bepalingen van dit artikel. Dit is onder andere het geval wanneer voor een leerling het type van het IAC-verslag gewijzigd wordt.

Wanneer een leerling met een individueel handelingsplan of IAC dat werd opgemaakt voor 1 september 2023, van school verandert, maakt de nieuwe school een IAC op volgens de bepalingen van dit artikel.

De opmaak van een IAC voor elke leerling in het buitengewoon onderwijs doet voor scholen voor buitengewoon onderwijs geen afbreuk aan de verplichting tot het voeren van een beleid op leerlingenbegeleiding in de school. De school voor buitengewoon onderwijs zet in haar beleid op leerlingenbegeleiding op schoolniveau in op de 4 begeleidingsdomeinen volgens de verschillende fases van het continuüm van zorg. Op niveau van de individuele leerling kan er in het individueel aangepast curriculum naast de doelen, die aansluiten bij het begeleidingsdomein leren en studeren, ook aandacht zijn voor de begeleidingsdomeinen onderwijsloopbaan, psychisch en sociaal functioneren en preventieve gezondheidszorg.

Artikel 150.

Voor een leerling met een OV4-verslag is een individueel aangepast curriculum niet mogelijk; elke leerling met een OV4-verslag moet het gemeenschappelijk curriculum volgen. In het nieuwe artikel 122/1/1 in de codex worden de verwachtingen geformuleerd omtrent dit gemeenschappelijk curriculum voor leerlingen met een OV4-verslag.

Het gemeenschappelijk curriculum dient door de klassenraad aangepast te worden volgens de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling. Zo kunnen gepaste en redelijke aanpassingen genomen worden, waaronder remediërende, differentiërende, compenserende of dispenserende maatregelen. De klassenraad selecteert ook bijkomende doelen volgens de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling. Die bijkomende doelen zijn een vertaling van de intensieve onderwijskundige, orthopedagogische of orthodidactische ondersteuning en de inzet van bijkomend niet-onderwijskundig personeel van een of meer disciplines.

De vormgeving van het gemeenschappelijk curriculum voor een leerling met een OV4-verslag, met inbegrip van de aanpassingen en bijkomende doelen, gebeurt op basis van een cyclisch proces van handelingsplanmatig werken met de fasen van beginsituatiebepaling, doelenselectie, voorbereiding, uitvoering en evaluatie. De klassenraad stemt hiervoor af met de ouders, waar mogelijk de leerling, de CLB-medewerker en in voorkomend geval de leerondersteuner en andere externe ondersteuners. Indien de CLB-medewerker betrokken is, is deze betrokkenheid vooral gericht op het mee zorgen voor een kwaliteitsvolle vormgeving van het GC, het mee bekijken wanneer inzet van pedagogische begeleiding aangewezen is, de link mee bewaken met de externe ondersteuners (bv. therapeuten)... In samenspraak wordt bepaald hoe de doelen gerealiseerd zullen worden en de sociale, psychologische, orthopedagogische, medische of paramedische hulpverlening in het onderwijsaanbod wordt geïntegreerd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het netwerk en de ondersteunende partners die betrokken zijn naargelang de onderwijscontext waarin de leerling schoolloopt.

De klassenraad is vrij in de wijze waarop het gemeenschappelijk curriculum voor een leerling met een OV4-verslag wordt vormgegeven, met inbegrip van de bijkomende doelen die worden bepaald en de ondersteuning die wordt ingezet. De overheid bepaalt hierrond geen format.

De realisatie van de doelen uit het gemeenschappelijk curriculum is gericht op de maximale ontplooiing van en de leerwinst bij de leerling met het oog op een zo volwaardig mogelijke participatie aan het klas- en schoolgebeuren en maatschappelijke participatie zoals andere leeftijdsgenoten. Voor leerlingen in het buitengewoon onderwijs wordt actief gewerkt aan de mogelijkheid tot terugkeer naar het gewoon onderwijs. Uiteraard is dit afhankelijk van de situatie van de individuele leerling. Echter, het is van belang dat scholen voor buitengewoon onderwijs, een terugkeer naar het gewoon onderwijs actief overwegen voor hun leerlingen, en indien dit aangewezen is, ook effectief de overstap actief mee realiseren.

De realisatie van de doelen wordt gepland, systematisch opgevolgd, geëvalueerd en naargelang de studievoortgang van de leerling bijgestuurd.

De school is verantwoordelijk voor de opvolging, evaluatie en bijsturing van het traject en de afstemming tussen alle betrokken partners.

De omschakeling van individuele handelingsplannen naar een gemeenschappelijk curriculum zal stelselmatig gebeuren. Voor leerlingen met een individueel handelingsplan opgemaakt voor 1 september 2023, zal dit verder kunnen gevolgd worden. Enkel indien er wijzigingen doorgevoerd moeten worden aan het handelingsplan, of de leerling van school verandert, wordt de omslag gemaakt worden conform de bepalingen van artikel 122/1/1.

Voor leerlingen met een OV4-verslag die met een individueel aangepast curriculum van voor 1 september 2023 zijn ingeschreven in het gewoon onderwijs, is er ook een overgangsregeling. Zij kunnen hun individueel aangepast curriculum verder blijven volgen. Enkel als er wijzigingen doorgevoerd moeten worden, of de leerling van school verandert, moet de omslag naar een gemeenschappelijk curriculum gemaakt worden. Indien de school en CLB van oordeel zijn dat de leerling best een individueel aangepast curriculum volgt, maakt het CLB een IAC-verslag op. Vanaf 1 september 2023 moet voor alle leerlingen met een OV4-verslag immers het gemeenschappelijk curriculum gevolgd worden, en is een individueel aangepast curriculum niet mogelijk.

Ook voor scholen met een aanbod OV4 doet de verplichting om het gemeenschappelijk curriculum toe te passen geen afbreuk aan de verplichting tot het voeren van een beleid op leerlingenbegeleiding in de school. De school voor buitengewoon onderwijs zet in haar beleid op leerlingenbegeleiding op schoolniveau in op de 4 begeleidingsdomeinen volgens de verschillende fases van het continuüm van zorg. Op niveau van de individuele leerling kan er in het gemeenschappelijk curriculum naast de doelen die aansluiten bij het begeleidingsdomein leren en studeren, ook aandacht zijn voor de begeleidingsdomeinen onderwijsloopbaan, psychisch en sociaal functioneren en preventieve gezondheidszorg.

Artikel 151.

Hiermee wordt in artikel 123/6 de terminologie van verslag en gemotiveerd verslag aangepast naar GC-verslag, IAC-verslag en OV4-verslag.

Artikel 152.

Artikel 123/22 van de codex legt vast dat een school een beleid op leerlingenbegeleiding moet ontwikkelen en daarbij relevante partners moet betrekken. Omdat de leersteuncentra nieuwe organisaties zijn die actief zullen zijn in scholen is het van belang dat scholen gebruik maken van die expertise om het onderwijs aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften op school te verstevigen.

Wat schoolondersteuning omtrent het beleid op leerlingenbegeleiding betreft, wordt gespecificeerd dat de pedagogische begeleidingsdienst de eerste partner is. Dit is conform de opdracht van de pedagogische begeleidingsdiensten bepaald in artikel 15 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs. In functie van een gepaste schoolondersteuning kan er met andere externe diensten samengewerkt worden.

Artikel 153.

Artikel 123/23 betreft de leerlingenbegeleiding in de school. Door het tweede lid over verhoogde zorg te herschrijven wordt gespecificeerd dat de school tijdig – bij vragen of bij een stagnerende of negatieve evolutie – het CLB moet betrekken. Op die manier kan het CLB inzetten op consultatieve begeleiding of, indien nodig, overschakelen op de fase van uitbreiding van zorg. Dit om ervoor te zorgen dat het CLB tijdig de school kan ondersteunen in de fase van verhoogde zorg en om te vermijden dat een CLB te laat wordt betrokken in een traject van een leerling.

Wanneer een CLB ervaart dat een versterking van de brede basiszorg en verhoogde zorg nodig is in de school adviseert ze de school om de pedagogische begeleidingsdienst te betrekken.

Daarnaast heeft elke school de regie en de verantwoordelijkheid om op structurele basis in overleg te gaan met haar CLB en PBD om gezamenlijk de noden van de school te bepalen alsook de mogelijkheden tot begeleiding en professionalisering op vlak van leerlingenbegeleiding en alle fases van het zorgcontinuüm, en zich te versterken waar nodig.

Artikel 154.

Met deze aanpassing in artikel 136/1 wordt het mogelijk gemaakt dat leerlingen uit het buitengewoon onderwijs, gedurende maximum twee schooljaren de lessen volgen in een school voor gewoon onderwijs. Zo kunnen scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs samenwerken om leertrajecten op maat van leerlingen te voorzien alsook om voor leerlingen die ingeschreven zijn in buitengewoon onderwijs een overstap naar gewoon onderwijs te faciliteren met het oog op een terugkeer naar het gewoon voltijds onderwijs.

Na die twee schooljaren moet dan beslist worden of de leerling teruggaat naar het gewoon onderwijs, of in het buitengewoon onderwijs ingeschreven blijft. Indien de leerling in het buitengewoon onderwijs ingeschreven blijft, kan deze nog maximaal de lessen halftijds bijwonen in de school voor gewoon onderwijs. Indien de leerling en betrokken personen beslissen om over te stappen naar het gewoon onderwijs, moet het eenvoudig zijn om deze overstap te maken. De leerling volgde er immers al twee schooljaren voltijds de lessen. Daarom wordt voorzien dat die leerlingen die twee schooljaren voltijds de lessen bijwonen, een onverkort recht op inschrijving hebben in die school voor gewoon onderwijs. Voor de interpretatie hiervan is het

belangrijk om te benadrukken dat voor een leerling die in de loop van schooljaar X voltijds de lessen begint bij te wonen, het onverkort recht op inschrijving geldt op het einde van schooljaar X+1.

Artikel 155.

Hiermee wordt in artikel 252 de terminologie van verslag aangepast naar IAC-verslag.

Artikel 156.

Met dit artikel worden ten eerste een aantal terminologische wijzigingen aangebracht door de verwijzingen naar gemotiveerde verslagen en verslagen aan te passen naar GC-verslag, IAC-verslag en OV4-verslag. Ten tweede wordt aangegeven dat schoolbesturen actief moeten communiceren over het inschrijvingsrecht van leerlingen met een IAC-verslag of OV4-verslag in het gewoon onderwijs.

Artikel 157.

Er wordt verduidelijkt in de artikelen over inschrijvingsrecht omtrent de ondervertegenwoordigde groepen in het gewoon secundair onderwijs, dat leerlingen met een IAC-verslag of OV4-verslag, ongeacht de referentiepopulatie, altijd beschouwd kunnen worden als een ondervertegenwoordigde groep, omdat deze groep nu eenmaal ondervertegenwoordigd is in elke school van het gewoon onderwijs, gelet op het bestaan van het buitengewoon onderwijs.

Artikel 158.

Hiermee wordt in artikel 253/20 de terminologie van verslag aangepast naar IAC-verslag en OV4-verslag. Bijkomend wordt er voorzien in een bijkomende afwijking op de regel dat een schoolbestuur bij overschrijding van de capaciteit elke bijkomende inschrijving moet weigeren. Een schoolbestuur moet wel overgaan tot de inschrijving van leerlingen die gedurende twee schooljaren voltijds les hebben gevolgd in een school voor buitengewoon onderwijs en die zich na die twee schooljaren wensen in te schrijven in de school voor gewoon onderwijs.

Artikel 159.

Bij een niet-gerealiseerde inschrijving wordt een bemiddeling gestart door het LOP, indien de ouders er om vragen. Met voorliggend artikel wordt een aanpassing gedaan aan die procedure als het gaat om een niet-gerealiseerde inschrijving van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften; concreet wordt zo in artikel 253/28 de verplichting opgenomen dat het LOP bij die bemiddeling ook de school voor gewoon onderwijs moet betrekken die de leerling weigert. Voor scholen die gelegen zijn buiten het werkingsgebied van een LOP is, zoals bepaald in de codex secundair onderwijs, een LOP-deskundige van de provincie aangeduid om de vraag tot bemiddeling op te nemen.

Artikel 160.

In dit artikel wordt de terminologie van gemotiveerde verslagen en verslagen in artikel 253/37 van de codex aangepast naar de nieuwe termen GC-verslag, IAC-verslag en OV4-verslag, en wordt verduidelijkt dat schoolbesturen dienen te communiceren over het inschrijvingsrecht van leerlingen met een IAC-verslag of OV4-verslag.

Artikel 161.

Er wordt verduidelijkt in de artikelen over de ondervertegenwoordigde groepen in het gewoon secundair onderwijs, dat leerlingen met een IAC-verslag of OV4-verslag, ongeacht de referentiepopulatie, altijd beschouwd kunnen worden als een ondervertegenwoordigde groep, omdat deze groep nu eenmaal ondervertegenwoordigd is in elke school of vestigingsplaats van het gewoon onderwijs, gelet op het bestaan van het buitengewoon onderwijs. Verder wordt ook nog een verwijzing naar een artikel technisch gecorrigeerd.

Artikel 162.

Met dit artikel wordt in artikel 253/51 de terminologie van verslag aangepast naar IAC-verslag en OV4-verslag. Bijkomend wordt er voorzien in een bijkomende afwijking op de regel dat een schoolbestuur bij overschrijding van de capaciteit elke bijkomende inschrijving moet weigeren. Een schoolbestuur moet wel overgaan tot de inschrijving van leerlingen die gedurende twee schooljaren voltijds les hebben gevolgd in een school voor buitengewoon onderwijs en die zich na die twee schooljaren wensen in te schrijven in de school voor gewoon onderwijs.

Artikel 163.

Met dit artikel wordt in artikel 253/55 van de codex de terminologie van verslag aangepast naar IAC-verslag en OV4-verslag.

Artikel 164.

In dit artikel wordt in artikel 353/59 van de codex ingeschreven dat bij een niet-gerealiseerde inschrijving van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, het LOP indien de ouders vragen om bemiddeling, ook de weigerende school moet betrekken.

Voor scholen die gelegen zijn buiten het werkingsgebied van een LOP is, zoals bepaald in de codex secundair onderwijs, een LOP-deskundige van de provincie aangeduid om de vraag tot bemiddeling op te nemen.

Artikel 165.

Hiermee wordt in artikel 259 van de codex de terminologie van verslag aangepast naar IAC-verslag en OV4-verslag.

Daarnaast wordt ook de passage rond de verplichte herevaluatie van leerlingen type basisaanbod op het einde van de opleidingsfase van opleidingsvorm 3 geschrapt. Deze maatregel was bedoeld om leerlingen meer te laten terugstromen naar het gewoon onderwijs. De ervaring leert dat deze doelstelling slechts zeer beperkt gerealiseerd werd, en dit door het veld werd ervaren als een administratieve verplichting. Om deze reden wordt deze bepaling opgeheven. Wel wordt met artikel 168 van voorliggend decreet een nieuwe bepaling ingeschreven dat scholen voor buitengewoon onderwijs jaarlijks doorgeven aan het CLB voor welke leerlingen een evaluatie van de inschrijving in het buitengewoon onderwijs is aangewezen.

Artikel 166.

Hiermee wordt in artikel 260 van de codex de terminologie van verslag aangepast naar IAC-verslag en OV4-verslag.

Artikel 167.

Hiermee wordt een nieuw lid toegevoegd in artikel 260/1 van de codex waarmee het mogelijk wordt gemaakt dat leerlingen die met een IAC-verslag of OV4-verslag

zijn ingeschreven in het gewoon secundair onderwijs, maximum halftijds de lessen volgen in een school voor buitengewoon secundair onderwijs. Voor deze leerling kan er geen leersteun vanuit het leersteunmodel worden aangeboden, in de school voor buitengewoon secundair onderwijs.

Artikel 168.

Dit artikel voegt een nieuw artikel 260/3 in de codex in. De eerste paragraaf stipuleert dat scholen voor buitengewoon onderwijs moeten samenwerken met leersteuncentra in functie van expertisedeling en -ontwikkeling. Hiermee wordt duidelijk gemaakt dat scholen voor buitengewoon onderwijs en leersteuncentra niet afzonderlijk van elkaar werken, maar ook moeten samenwerken in functie van de behoeften van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

Verder wordt in paragraaf 1 ook aangegeven dat scholen voor buitengewoon onderwijs moeten werken aan de mogelijkheid tot terugkeer van leerlingen naar het gewoon secundair onderwijs. Uiteraard is dit afhankelijk van de situatie van de individuele leerling. Echter, het is van belang dat scholen voor buitengewoon onderwijs een terugkeer naar het gewoon onderwijs actief overwegen voor hun leerlingen, om zo opnieuw aansluiting te vinden bij het gemeenschappelijk curriculum of voor het volgen van een individueel aangepast curriculum, en indien dit aangewezen is effectief de overstap actief mee realiseren. Om deze reden, wordt in paragraaf 2 van artikel 260/3 ingeschreven dat scholen voor buitengewoon onderwijs jaarlijks aan het CLB moeten doorgeven, voor welke leerlingen een evaluatie van de inschrijving in het buitengewoon secundair onderwijs aangegeven is. Ouders kunnen deze evaluatie ook steeds vragen aan het CLB. Het CLB zal voor de aangemelde leerlingen mee de evaluatie van de mogelijke terugkeer met de school, ouders en leerling maken. In geval van een effectieve terugkeer zal het CLB mee de overstap naar de school voor gewoon onderwijs faciliteren. Het CLB gaat zelf niet actief op zoek naar andere leerlingen waarvoor een evaluatie mogelijks aangewezen is en die niet op de door de school aangebrachte lijst vermeld zijn. Het CLB kan wel de procedure bekijken volgens de welke de school de betreffende leerlingen heeft geselecteerd. De school kan voorafgaandelijk ook het CLB betrekken. Daar zijn de school alsook ouders vrij in.

De evaluatie door het CLB gebeurt op basis van een handelingsgericht diagnostisch traject samen met de ouders, de leerling en de school. Indien voor een leerling beslist wordt om terug te keren naar het gewoon onderwijs, ondersteunen de school voor buitengewoon secundair onderwijs en het CLB de leerling en ouders bij het vinden van een nieuwe school. In de nieuwe school kan de leerling, afhankelijk van de situatie, een individueel aangepast curriculum volgen of het gemeenschappelijk curriculum volgen. Indien nodig dient het CLB het bestaande IAC-verslag of OV4-verslag aan te passen, of op te heffen, waarbij een GC-verslag kan opgemaakt worden.

Artikel 169.

Artikel 170.

Met deze artikelen worden terminologische aanpassingen gedaan in de codex door de verwijzing naar individuele handelingsplannen te schrappen, en de begrippen IAC-verslag en OV4-verslag te introduceren.

Artikel 171.

Met dit artikel wordt een onderafdeling rond handelingsplanning uit de de codex opgeheven.

Artikel 172.

Met dit artikel wordt een terminologische aanpassingen gedaan in de codex door de verwijzing naar individuele handelingsplannen te schrappen, en de begrippen IAC-verslag en OV4-verslag te introduceren.

Artikel 173.

Hiermee worden terminologische aanpassingen gedaan in paragraaf 3 van artikel 293 door de verwijzing naar IAC-verslag en OV4-verslag te introduceren, en de verwijzing naar het leersteunmodel. Inhoudelijk wordt er geen wijziging doorgevoerd aan deze bepaling.

Artikel 174.

Hiermee wordt in het opschrift van onderafdeling 2 de terminologie van verslag aangepast naar IAC-verslag en OV4-verslag.

Artikel 175.

Artikel 294 van de codex wordt met het voorliggende artikel aangepast. Hierbij worden het IAC-verslag en het OV4-verslag opgenomen in het artikel over de uitwerking van deze verslagen. Voor het IAC-verslag voor opleidingsvorm 1, 2 of 3 wijzigt er niets. Voor het OV4-verslag worden er wel enkel belangrijke wijzigingen doorgevoerd, in punten b) en c) van paragraaf 2, punt 2°. Hier wordt ten eerste duidelijk gemaakt dat leerlingen met een OV4-verslag altijd het gemeenschappelijke curriculum volgen, dat de klassenraad ook bijkomende doelen formuleert, en dat aanpassingen (met toepassing van de principes van artikel 136/2 van de codex), intensieve ondersteuning en de inzet van paramedisch, sociaal, medisch, psychologisch of orthopedagogisch personeel noodzakelijk zijn om dit mogelijk te maken. Het betreft hier cumulatieve voorwaarden: de nood aan aanpassingen én de nood aan intensieve onderwijskundige en orthopedagogische of orthodidactische ondersteuning én de inzet van personeel van paramedisch, sociaal, medisch, psychologisch of orthopedagogisch personeel. In het OV4-verslag dient ook opgenomen te worden, voor welke onderdelen van het gemeenschappelijk curriculum welke specifieke aanpassingen en ondersteuning noodzakelijk is om het gemeenschappelijk curriculum te realiseren. Er dient ook in algemene termen aangegeven te worden op welke manier de intensieve ondersteuning en bijkomend niet-onderwijskundig personeel zal worden ingezet bij de realisatie van het gemeenschappelijk curriculum.

In het verdere artikel 294 worden aanpassingen gedaan om het conform het OV4-verslag te maken, en wordt de nieuwe terminologie van GC-verslag en IAC-verslag toegepast.

In paragraaf 4 wordt een aanvulling gedaan dat het CLB ouders en leerlingen actief informeert over het inschrijvingsrecht van leerlingen met een IAC-verslag of OV4-verslag, op het moment dat dit wordt opgemaakt.

In paragraaf 11 wordt de terminologie van voorlopig verslag aangepast naar voorlopig IAC-verslag en voorlopig OV4-verslag. Er verandert niets aan de regelgeving omtrent het voorlopig IAC-verslag of voorlopig OV4-verslag.

Een voorlopig IAC-verslag of voorlopig OV4-verslag wordt opgemaakt in uitzonderlijke situaties van ernstige gedrags- of emotionele problemen, om bij een vermoeden van een emotionele of gedragsstoornis en na het doorlopen van een handelingsgericht diagnostisch traject naar het buitengewoon onderwijs type 3 te kunnen overgaan. Voorlopig, omdat de diagnose van de gedrags- of emotionele stoornis nog niet is gesteld. Een voorlopig verslag dient enkel om ouders in de mogelijkheid te stellen om een inschrijving te bekomen in een school voor buitengewoon onderwijs type 3. Een voorlopig verslag doet geen afbreuk aan het inschrijvingsrecht van de leerling in het gewoon onderwijs, noch opent het een recht op ondersteuning in het gewoon onderwijs in het kader van het ondersteuningsmodel.

Artikel 176.

Hiermee wordt in het artikel 295/2 de terminologie van verslag aangepast naar IAC-verslag en OV4-verslag.

Artikel 177.

In artikel 296 van de codex worden twee wijzigingen doorgevoerd. Ten eerste gebeurt een technische correctie omtrent de leerlingen uit het geïntegreerd onderwijs die meegenomen moeten worden. Het gaat hier om de leerlingen die in schooljaar 2016-2017 begeleid werden; deze wijziging wordt ook doorgevoerd voor het decreet basisonderwijs.

Ten tweede is in dit artikel opgenomen dat een directeur van een school voor buitengewoon onderwijs met minder dan 72 leerlingen, een onderwijsopdracht krijgt pro rata van 2 lessen per volledige reeks van 9 leerlingen die ontbreken. Echter, een leersteuncentrum dat deel uitmaakt van een school voor buitengewoon secundair onderwijs, is op dit vlak benadeeld. De leerondersteuners zijn wel aangesteld in de school, maar in een leersteuncentrum kunnen geen leerlingen worden ingeschreven. Om hieraan tegemoet te komen, wordt een nieuwe bepaling uitgewerkt dat directeurs van een school voor buitengewoon secundair onderwijs met een leersteuncentrum, geen lesopdracht moeten opnemen, ook niet als de norm van 72 leerlingen niet behaald is.

Artikel 178.

Artikel 179.

Met deze artikelen worden enkele bepalingen opgeheven. Het betreft de artikelen 314/8 en 314/9 omtrent het ondersteuningsmodel alsook artikel 330/3 dat het werkingsbudget voor het ondersteuningsmodel bepaalt. Deze artikelen zijn niet meer van toepassing aangezien het ondersteuningsmodel wordt vervangen door het leersteunmodel.

In afdeling 1 en afdeling 2 van hoofdstuk IV van dit decreet over leersteun wordt in functie van de overgang van de ondersteuners van het ondersteuningsmodel naar het leersteunmodel, wel nog verwezen naar de artikelen 314/8 en 314/9 om de groep ondersteuners te benoemen.

Artikel 180.

In artikel 330/4 wordt de term ondersteuners vervangen door leerondersteuner.

Artikel 181.

Hiermee wordt in paragraaf 3 van artikel 334/2 het begrip individuele handelingsplanning vervangen door het begrip individueel aangepast curriculum.

Artikel 182.

In artikel 350 van de codex wordt toegevoegd dat leerlingen in opleidingsvorm 4 altijd het gemeenschappelijk curriculum moeten volgen, met aanpassingen volgens de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling.

Artikel 183.

Met dit artikel worden wijzigingen doorgevoerd aan artikel 350 van de codex. Dit artikel heeft betrekking op de opmaak van een GC-verslag. Inhoudelijk worden terminologische aanpassingen gedaan en toegevoegd dat bij de opmaak van een GC-verslag aangetoond moet worden dat de fasen van brede basiszorg en verhoogde zorg voor de betreffende leerling werden doorlopen. Het CLB baseert zich hiervoor op het reeds doorlopen traject met de school en benut de informatie die wordt aangeleverd door de school, opdat er efficiënt van de reeds opgebouwde kennis en informatie gebruik wordt gemaakt.

Een HGD-traject is vereist voor de opmaak van een GC-verslag. Uitzonderlijk kan hiervan afgeweken worden wanneer een CLB vanuit de reeds geboden begeleiding en het reeds doorlopen traject met de school, leerling en ouders over voldoende informatie beschikt om de opmaak van een GC-verslag te verantwoorden.

In de laatste paragraaf wordt tot slot aangegeven dat gemotiveerde verslagen opgemaakt voor de inwerkingtreding van voorliggend decreet, gelijkgesteld worden aan GC-verslagen, en dezelfde rechten ontleen aan de leerlingen.

Artikel 184.

Met voorliggend artikel worden twee wijzigingen doorgevoerd aan artikel 357 van de codex, omtrent de toekenning van speciale onderwijsleermiddelen in het gewoon onderwijs. Deze wijzigingen zijn conform de wijzigingen die in artikel 116 werd gedaan voor het basisonderwijs. Ten eerste wordt in dit artikel aangevuld dat tolkondersteuning ook kan aangeboden worden voor leerlingen uit het buitengewoon onderwijs, die de lessen bijwonen in het gewoon secundair onderwijs. Ten tweede wordt dit artikel aangevuld met een decretale basis voor toekenning van een middelen voor de omzetting van leermiddelen voor blinde en slechtziende leerlingen door de Vlaamse Regering.

Daarnaast wordt in dit artikel voor leerlingen in het buitengewoon secundair onderwijs voorzien dat wanneer ze stage of sociaal maatschappelijke training volgen, tolkondersteuning kan aangeboden worden tijdens het werkplekleren.

Artikel 185.

Dit artikel doet een terminologische aanpassing door de verwijzing naar handelingsplan te vervangen.

Afdeling 8. Wijziging van het decreet van 21 maart 2014 betreffende maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften

Artikel 186.

Met dit artikel worden twee paragrafen geschrapt in artikel VI.1. van het M-decreet. Paragraaf 1 betrof een tijdelijke overgangsmaatregel van 1 september 2013 tot 31 december 2013. Met paragraaf 2 werd het contingent van

competentiebegeleiders gecreëerd met bepaling van de opdrachten van de begeleiders. Die opdrachten zijn hetzij achterhaald (bv. de opstart van type 9 mee begeleiden), ofwel maken ze ingevolge het kerntakendebat deel uit van de herziene opdrachten van de pedagogische begeleidingsdiensten (bv. personeelsleden in het gewoon onderwijs professionaliseren rond het onderwijs aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, i.c. versterking van brede basiszorg en verhoogde zorg).

Afdeling 9. Wijziging van het decreet van 27 april 2018 betreffende de leerlingenbegeleiding in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding

Artikel 187.

De opdrachten rond onafhankelijke bemiddeling opgenomen door de centra voor leerlingenbegeleiding worden opgenomen in artikel 16 van het decreet van 27 april 2018 betreffende de leerlingenbegeleiding in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding. Aan dit artikel 16 wordt toegevoegd dat bemiddeling ook ingezet kan worden in het kader van de afweging van redelijke aanpassingen voor een leerling met specifieke onderwijsbehoeften. Indien overleg tussen de betrokken partners moeilijk verloopt, wordt dit eerst besproken met de betrokken CLB-medewerkers. Indien dit niet volstaat, kan onafhankelijke bemiddeling ingeroepen worden van een ander CLB dat niet betrokken is.

Als uitgangspunt wordt gehanteerd dat een klacht steeds eerst besproken wordt met de betrokken medewerkers. Als dit niet tot een gewenst resultaat leidt, kan onafhankelijke bemiddeling worden ingeschakeld.

In het geval van een klacht omtrent een GC-verslag, IAC-verslag of OV4-verslag, wordt de klacht ook eerst besproken met de betrokken medewerkers van het CLB. Wanneer dit niet leidt tot een gewenst resultaat, kan de klachtenprocedure van het betrokken CLB gevolgd worden. Indien ook dat niet tot een gewenst resultaat leidt, kan onafhankelijke bemiddeling worden ingeschakeld. Voor klachten omtrent een IAC-verslag of OV4-verslag kan na het doorlopen van de klachtenprocedure ook bemiddeling gevraagd worden bij de Vlaamse bemiddelingscommissie, zoals bepaald in artikel 15 van het decreet basisonderwijs en artikel 294 van de Codex Secundair Onderwijs.

Artikel 188.

In artikel 40 van het decreet leerlingenbegeleiding wordt de omkadering van de centra voor leerlingenbegeleiding omschreven. De wijzigingen naar GC-verslag, IAC-verslag en OV4-verslag worden in dit artikel opgenomen. Hiernaast wordt een punt 4° toegevoegd dat er voor zorgt dat ook leerlingen met een oud inschrijvingsverslag die les volgen in een school voor buitengewoon onderwijs nog steeds meetellen met de coëfficiënt 3 in plaats van 1.

Afdeling 10. Wijziging van het decreet tot het nemen van dringende maatregelen in het onderwijs naar aanleiding van de Oekraïne-crisis en tot wijziging van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs voor leerlingen en studenten die ressorteren onder richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 betreffende

minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen - (II) van 3 juni 2022

Artikel 189.

Artikel 190.

Artikel 191.

Artikel 192.

Artikel 193.

Tot slot wordt in voorliggend decreet een afdeling toegevoegd waarin enkele bepalingen worden gewijzigd in het tweede Oekraïnedecreet voor onderwijs. In dit Oekraïnedecreet was opgenomen dat er bijkomende ondersteuning voor het ondersteuningsmodel werd gegenereerd voor jongeren die zijn gevlucht uit Oekraïne én andere anderstalige nieuwkomers. Met het decreet leersteun passen we deze bepalingen aan dat er vanaf schooljaar 2023-2024 bijkomende omkadering wordt gegenereerd voor leersteun via de leersteuncentra.

Hoofdstuk 5. Ingangsbepalingen

Artikel 194.

Voorliggende decreet treedt in werking op 1 september 2023.

In afwijking op de ingangsdatum van 1 september 2023 treden enkele artikelen vroeger in werking in functie van de overgang die gemaakt wordt van het ondersteuningsmodel naar het toekomstige leersteunmodel.

Het betreft:

- artikel 4 dat de bevoegdheid aan de Vlaamse regering verleent om de modaliteiten te bepalen voor een versterking van de brede basiszorg en verhoogde zorg in scholen;
- artikel 19 betreffende de oprichting van leersteuncentra;
- artikel 20 betreffende de vorm die een leersteuncentrum kan aannemen;
- artikel 21 betreffende het protocol tussen de Vlaamse regering en de onderwijsverstrekkers betreffende het landschap van de leersteuncentra;
- artikel 22 betreffende de keuze die scholen moeten maken voor een leersteuncentrum;
- artikel 69 betreffende de procedure voor de aanstelling van leerondersteunend personeel in de leersteuncentra;
- artikel 83 betreffende de procedure voor de aanstelling van leerondersteunend personeel in de leersteuncentra.

Verder is er één artikel dat later in werking treedt; het gaat over artikel 132 dat de nascholingsmiddelen regelt voor de leersteuncentra. De nascholingsmiddelen worden per kalenderjaar toegekend; voor 2023 blijft alles nog zoals het is. Vanaf 2024 worden er middelen voorzien voor de leersteuncentra, die verschuiven vanuit de nascholingsmiddelen voor scholen voor basis- en secundair onderwijs naar de leersteuncentra.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS